

bel

- 42 -

1982.06.16.

főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztették: fehér péter, koronczai emil,
izsák erika.

- v é g e -

/mti/ sa

21.14 160682 1075

Bm

..-

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

00.008/A

Belföldi hírek

budapest, 1982. június 17. bel. csütörtök

sb0001 4 130 mtib1001

fővárosi építőtáborozók

1982. június 17. - több mint tízezer budapesti fiatal vesz részt az ország különböző területein a június 20-án megnyíló építőtáborok munkájában. a központi szervezésű táborok résztvevőinek mintegy egyötöde fővárosi kisz-es, akik - 12 táborhelyen - elsősorban a mezőgazdasági munkákban segítenek. kecskeméten bolgár ifjúkommunistákkal együtt gyümölcsöt szednek és más időszerű mezőgazdasági munkákban segítenek. a martonvásári táborban a nemzetközi előkészítő intézet laoszi diákjaival együtt cimerezik a kukoricát. pécs és tatabánya építkezéseiben négyszáz építőipari szakmákat tanuló „mesterjelölt”, dolgozik majd.

budapesten hat szakmai építőtábor nyitja meg kapuit, ahova a korábbi évekhez hasonlóan vidékről érkeznek a kisz-esek. sokan a főváros lakásépítkezéseiben dolgoznak majd, szakmájuknak megfelelő munkakörben. a margitszigeti uttörőstadion felújítására is külön építőtábort szerveztek, s a csillebérci uttörőtábor felújítási munkáit is „építőcsök”, végzik.

a budapesten táborozók szabadidejükben városnézésen, szabadtéri rendezvényeken, zenés duáni hajókirándulásokon is részt vesznek.
/mti/

fr/km/sa bc ie

00.10 170682 1169

..-

bel

- 2 -

1982.06.17.

sb0002 4 160 mtib1002

három a kislány - szentendrén

1982. június 17. - a madách színház-beli előkészületek után már a helyszínen, a város főterén próbálják a szentendre theatrum julius 2-án bemutatásra kerülő darabját: az immár klasszikusnak számító schubert-daljátékot, a három a kislány-t viszik színre akkor.

az 1916-os ősbemutatón nagy port kavart „életrajzi operettet”, ez alkalommal kerényi imre rendezi. munkáját társrendezőként balogh gábor segíti. a diszleteket götz béla, a jelmezeket mialkovszky erzsébet tervezi, a koreográfus szirmai béla.

az előadásban a máv szimfonikus zenekar működik közre, a diszletmegoldás lehetővé teszi, hogy a színpadon foglaljon helyet. a zenkart maklár lászló vezényli. schubert szerepében maros gábor, schober báróiban timár béla, a tschöll szülőkében pedig rátonyi róbert és főny mártá lép fel. a három kislányt hűvösvölgyi ildikó, ferencz éva és kővári judit alakítja. a további szerepekben lehoczky zsuzsa, karizs béla, benedek miklós, szacsvey lászló, benkóczy zoltán, hantos balázs látható. közreműködnek a színház- és filmművészeti főiskola harmadéves hallgatói is.

a szentendrei theatrum 12. évadja julius 2-től 25-ig tart, s 14-szer csendülnek majd fel a három a kislány dallamai. /mti/

km/tr/sa bc ie

00.11 170682 1268

.-.

sb0003 4 160 mtib1003

előévad a zalaegerszegi színházban

1982. június 17. - zalaegerszeg színháza az alapítólevél szerint 1983. augusztus 1-el kezd meg teljes körű működését. a társulat magja azonban ruszt józsef művészeti vezető, megbízott igazgató vezetésével ez év őszétől előévadot tart. a bemutatkozó előadásra szeptember 30-án kerül sor. paul foster: tom paine, avagy a józan ész diadala című történelmi játékát viszik színre ruszt józsef rendezésében. az előévad terveiben szerepel még carlo gozzi turandot hercegnőjének a henry fielding tom jones című regényéből készült musicalnek és john whiting ördögök című tragédiájának a bemutatása.

bel

- 3 -

1982.06.17.

ifjúsági előadásokon tervezik előadni shakespeare rómeó és juliáját, vörösmarty csongor és tündéjét, valamint szophoklesz antigonéját. a zalaegerszegi előadásokon kívül már az előévadban is tájolt a társulat zala és vas megyében. /mti/

tóa/kelemenné/st/kö ie

00.11 170682 0902

.-.

sb0004 4 160 mtib1004

balatoni fotópályázat

1982. június 17. - odaitélték a balaton és az idegenforgalom című országos fotópályázat díjait. a pályázatra, amelyet az idén ötödik alkalommal hirdetett meg a három balatoni megye idegenforgalmi hivatala, a balatoni intézőbizottság és az utazási magazin szerkesztősége, összesen 47 pályázó 178 papírképet és 221 színes diapozitívot küldött be. a papírkép kategóriában a nagydíjat nem adta ki a zsűri. az első díjat meződy ö.istván /győr/ kapta színes kollekciójáért. a színes diapozitív kategóriában a nagydíjat dr.szabó józsef /budapest/ nyerte el téli balaton, téli alkony, vihar előtti várakozás és viharos balaton című felvételeivel, az első díjat pedig meződy ö.istván négy képből álló kollekciójával, a szót különdíjával háry béla /nagykanizsa/ emberek a jégen című munkáját jutalmazták.

a legjobb papírképekből kiállítást rendeznek, amelyet julius 3-tól 15-ig keszthelyen, julius 19-től 30-ig balatonföldváron, s augusztus 4-től 20-ig balatonalmádiban mutatnak be. /mti/

tas/kelemenné/kö ie

00.12 170682 1045

.-.

sb0005 4 150 mtib1005

egységesítik az adatfeldolgozást a külkereskedelemben

1982. június 17. - a közelmúltban két új adatfeldolgozási típusrendszert dolgoztak ki a datorg külkereskedelmi adatfeldolgozó és szervező vállalatnál. elkészült a külkereskedelmi vállalatok állóeszköz nyilvántartásának, illetve árinformációjának típusrendszere. ezeket a programcsomagokat - a korábban elkészültekkel együtt - a datorg a hazai külkereskedelmi vállalatok rendelkezésére bocsátja, hogy alkalmazásuk révén fokozatosan egységesítsék az adatfeldolgozást.

a datorg szakemberei két éve láttak hozzá a külkereskedelmi adatfeldolgozási rendszer korszerűsítéséhez, a népgazdaságilag egységes nyilvántartási és információs módszer kialakításához. korábban az adatfeldolgozási rendszereket külön-külön, a külkereskedelmi vállalatok sajátosságait figyelembe véve alakították ki. az eltérő módszerek megnehezítették a vállalati adatok összesítését, összehasonlítását, népgazdasági szintű összegzések készítését. a gyors és naprakész információra azonban nagy szüksége van a vezetésnek, a gazdaságirányítással foglalkozó szakembereknek.

már kialakították azt a számítástechnikai háttérrel, amely szükséges az egységes információfeldolgozás megvalósításához. ezzel párhuzamosan a datorg-nál hozzáálltak az adatfeldolgozási típusrendszerek megteremtéséhez is. az első 8 számveteli típusrendszer az idén januárban készült el, és már öt külkereskedelmi vállalatnál dolgoznak a szervezők ezek bevezetésén. a közelmúltban befejezett két típusrendszer után a szervezők a tervek szerint néhány hónapon belül elkészülnek a bérelszámolás típusrendszerével is. /mti/

pf/gg/sa sl ie

00.13 170682 1655

-.-

sb0006 4 150 mtib1006

vasuti alkatrész-gyártás jászkeséren

1982. június 17. - alkatrészgyártó bázist hoz létre a máv jászkeséri építőgépjavitó üzeme a vasut szállító és pályakarbantartó gépei javításának meggyorsítására. a kényszerítő lépés oka, hogy a közlekedési eszközök külföldi és hazai gyártói sok esetben nem tudják időben szállítani a hiányzó alkatrészeket. az idővesztéség

csökkentése különösen azért fontos, mert az ország vasutvonalainak több mint nyolcvan százalékán a jászkeséri üzem által működtetett huszonnégy géplánc végzi a szükséges karbantartásokat, felújításokat. emellett jónéhány nyugati gyártmányú gép alkatrészeit a számítások szerint az importár egytizedéért elkészíthetik jászkeséren. a saját kivitelezésben épülő üzemcsarnokban a darabolástól a befejező műveletekig mindent elvégezhetnek a különböző forgácsoló és speciális megmunkáló gépeken. az új alkatrészek gyártása mellett felújítják itt az elhasználódott gépi berendezéseket is. minden ujonnan gyártott illetve felújított alkatrészt üzemi körülményeket teremtve próbapadokon vizsgáztatnak, csak közlekedésbiztonsági és munkavédelmi szempontokból ellenőrzött darabok kerülhetnek ki az üzemből. a jászkeséri alkatrészgyártó bázis a jövő év végén kezdi meg a termelést. /mti/

laz/pet/st/kö ie

00.13 170682 1273

-.-

sb0007 4 150 mtib1007

meggy és számóca exportra

1982. június 17. - elindultak a számóca és a meggy exportszállítványok a hungarofrukt nagykanizsai kirendeltségéről. a jórészt somogy megyében felvásárolt számócából összesen 150 tonnányit értékesítenek ausztriában és az nszk-ban. a szintén somogyban, valamint zalában termelt meggyből 200 tonnás exportra számítanak. ez a gyümölcs nagykanizsáról az nszk-ba, csehszlovákiába és az ndk-ba utazik. /mti/

tas/kné/sa st ie

00.14 170682 0463

-.-

bel

- 6 -

1982.06.17.

sb0008 4 170 mtib1008

ping-pong labdák zebracsikkal

1982. június 17. - tízmillió ping-pong labdát készítenek az idén a mosonmagyaróvári műanyagfeldolgozó és kefégyártó vállalatnál, husz százalékkal többet, mint tavaly. bővítik a választékot is: az eddig gyártott fehér és színes - sárga, zöld, kék és rózsaszín - labdákon kívül zebracsikkosakat is előállítanak. Labdáik közül mintegy kétmilliót szállítanak külföldre, az idén első ízben franciaországból, svájc-ból és jugoszláviából is kaptak megrendeléseket. /mti/

kuz/sa st ie

00.14 170682 0523

-. -

sb0009 4 160 mtib1009

aranylelet a tápi avarkori temetőben

1982. június 17. - aranyleletre bukkantak a tápi avarkori temetőben a győri xantus jános múzeum régészei. a kék üveggövel diszitett arany fülbevalópárt egy különlegesen gazdag női sír feltárásakor találták meg bronz karikák, disztük, kígyófejes karperecek és veretes bronzpántok szomszédságában.

a muzeumi szakemberek már több éve vattatják a 7-8. század fordulójáról való temetőt, s eddig 287 sírt bontottak ki. a kutatás hozzásegít az avarkori temetkezési szokások jobb megismeréséhez. az előkerült famaradványok, vasszőgek, pántok, fémcsatok arra utalnak, hogy az avarok halottaikat koporsóban helyezték a föld alá. a használati tárgyakat egykori tulajdonosaikkal együtt temették el. a férfiak diszes bronzveretes övét az elhantolás előtt derekukra csatolták, az övbe helyezték a rövid szablyát, a csontveretes íjat, s tegezbe a nyílhegyeket. a női sírokban üvegpasztából készült köles nagyságu gyöngysorokat, karpereceket, korongokból álló domborított bronz ruhakapcsolókat találtak. számos használati tárgy: házimunkára való kés, tovább orsógomb, orsókarika, vastü és csont tűtartó is előkerült. szinte valamennyi sírban találtak ételmaradékokat, szárnyas csontokat és elnagyoltan kidolgozott ivóbögréket. a leletek igazolják, hogy az avarok ételt és italt is adtak halottaiknak a földöntúli utra. /mti/

mzs/sza/sa st ie

00.15 170682 1387

-. -

bel

- 7 -

1982.06.17.

sb0010 4 160 mtib1010

emlékkert a muhi csatamezőn

1982. június 17. - emlékkertet létesítettek az 1241-es muhi csata színhelyén, a borsod megyei község határában, a miskolc-debreceni főútvonal mellett. mintegy 1500 köbméter földből mesterséges dombot építettek, és ezen nyolc fából faragott emlékoszlopot állítottak fel. a két és fél méter magas kopjafa emlékoszlopokat a miskolci közlekedési vállalat fafaragó szakkörének tagjai készítették.

a hazafias népfront kezdeményezésére a környező községek lakói és termelészövetkezeteinek dolgozói mintegy két és félmillió forint értékű társadalmi munkával alakították ki az emlékhelyet. /mti/

hag/szn/sa st ie

00.15 170682 0656

-. -

bel

- 8 -

1982.06.17.

sb0011 1 130 mtib1013

marjai józsef és johannes rau tárgyalásai

1982. június 17. - marjai józsef, a miniszertanács elnökhelyettese csütörtökön a parlamentben megbeszélést folytatott johannes rauval, a német szövetségi köztársaság északrajna-vesztfália tartományának miniszterelnökével.

áttekintették a nemzetközi politika és a világgazdaság időszerű kérdéseit, tárgyaltak a kétoldalú gazdasági és ipari együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségeiről. errőlnek kapcsán megállapították, hogy bár a magyar vállalatok kooperációs kapcsolatai az északrajna-vesztfália tartományban működő cégekkel a legkiterjedtebbek, a jelenlegi gazdasági helyzetben is vannak konkrét lehetőségek az együttműködés szélesítésére.

a megbeszélésen részt vett rolf krumsiek, az északrajna-vesztfália tartomány kancellári hivatalának államtitkára és török istván külkereskedelmi minisztériumi államtitkár. /mti/

gk/zsu ie
10.39 170682 0903

-. -

sb0012 4 130 mtib1014

elhunyt dvorszky antal

1982. június 17. - dvorszky antal, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, aki a pártnak 1936 óta volt tagja, 74 éves korában elhunyt. bucsuztatása június 21-én délután 3 órakor lesz a megyeri uti temetőben.

az mszmp iii. kerületi bizottsága
vas-, fém- és villamosenergiaipari dolgozók
szakszervezete

/mti/

gk/zsu ie
10.41 170682 0444

Gy5

-. -

bel

- 9 -

1982.06.17.

sb0013 4 150 mtib1015

helikopteres szunyogirtás győrtött

1982. június 17. - helikopteres szunyogirtás kezdődött csütörtökön győrtött. nemcsak a vízpartokra szórtak ki irtó anyagot, hanem a ligetekre, parkokra, a város környéki erdőkre és a kemping területekre is. a vizek városában ugyanis rendkívüli módon elszaporodtak a szunyogok. ha szükséges, a kezelést a nyár folyamán többször is megismétlik. /mti/

cser/sza/ká/zsu ie
10.44 170682 0417

-. -

sb0014 4 130 mtib1017

elhunyt simon béla

1982. június 17. - rövid súlyos betegség után, 57 éves korában elhunyt simon béla, a csongrád megyei tanács apparátusi pártbizottságának titkára, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje, aki 1944. február 19-én óta volt a párt tagja.

temetése június 21-én, hétfőn lesz a szegedi belvárosi temetőben.

az mszmp csongrád megyei bizottsága
csongrád megyei tanács

/mti/

dén/f/ká/zsu ie
10.54 170682 0468

Gy5

-. -

sb0015 4 130 mtib1018

hazánkba érkezett a tunéziai kp első titkára

1982. június 17. - az mszmp központi bizottságának meghívására csütörtökön hazánkba érkezett mohamed harmel, a tunéziai kommunista párt első titkára. a vendéget a ferihegyi repülőtéren nagy gábor, az mszmp kb külügyi osztályának helyettes vezetője fogadta. /mti/

gk/s ie

13.03 170682 0334

-.-

sb0016 4 130 mtib1019

kitüntetés

1982. június 17. - a magyar népköztársaság elnöki tanácsa dr.gunda bélának, a kossuth lajos tudományegyetem egyetemi tanárának nyugállományba vonulása alkalmából, eredményes munkásságának elismeréséül a szocialista magyarorszáért érdemrendet adományozta. a kitüntetést korcsog andrás művelődési minisztériumi államtitkár csütörtökön adta át. /mti/

gk/s ie

13.05 170682 0386

-.-

sb0017 4 180 mtib1020

időjárásjelentés /1. rész/

1982. június 17. - a meteorológiai intézet jelenti 1982. június 17-én 12.00 órakor:

Lassan mérséklődik a szél, több lesz a napsütés

európa nagy részén még mindig hűvös az idő. a leghűvösebb a szovjetunió északi része, ahol a legmagasabb hőmérséklet is csak 10 fok körül van. sokfelé esik az eső és viharos szél fúj. sok a felhő és több helyen esik az eső az alpok és a kárpátok vidékén is.

Gz

naposabb, de még hűvös az idő a német-lengyel alföldön. meleg, napos nyár most csak franciaország nyugati részén, spanyolországban, olaszországban és görögországban van.

szerdán a dunántúlon többnyire erősen felhős idő volt, máshol 5-12 órán át sütött a nap. kora délután néhány záport és zivatar jelentettek. később nyugat felől zárt felhőzet érte el hazánkat, amelyből egyre több helyen megeredt az eső, záporos és zivatarok is kialakultak. a ma reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége általában 1 és 10 mm között volt. 11-15 mm között jelentettek a balaton mellől, a dél-alföldről. szabolcsban és borsodban pedig helyenként 18-28 mm eső is leesett. a hőmérséklet csúcspontja szerdán általában 18 és 24 fok között alakult. ma hajnalra 9 és 15 fok közé hűlt le a levegő. délelőtt gyakran változott a felhőzet és egy-egy zápor is előfordult. sokfelé megerősödött, sőt néhol viharossá fokozódott az északnyugati szél. a hőmérséklet 11 órára 13 és 18 fok közé emelkedett.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 15.6 fok volt, ez 3,6 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag.

a balaton vizének hőmérséklete 11 órakor siófoknál 17 fok volt.

várható időjárás péntek estig:

eleinte felhőátvonulásokból főleg az északi és keleti megyékben kell számítani futó záporra. pénteken napközben már országszerte tulnyomóan napos, száraz idő valószínű. az erős, helyenként viharos északnyugati, északi szél éjszaka mérséklődik. pénteken délre fordul és csak kissé élénkül meg.

a nappali felmelegedés erősödik. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-12, a legmagasabb nappali hőmérséklet 23 és 27 fok között várható.

/folyt./

zsu ie

13.08 170682 2175

Gz

-.-

sb0018 4 160 mtib1021

tanárokat avattak pécssett

1982. június 17. - a pécsi janus panonius tudományegyetem tanárképző karán új általános iskolai tanárokat avattak csütörtökön. az intézmény 1982. január 1-én történt átszervezése óta, amikor megszűnt a pécsi tanárképző főiskola és tanárképző karként beolvadt a tudományegyetembe, most először tartottak avatóünnepélyt. az egyetem tanácsa nevében domján károly rektorhelyettes köszöntötte a tanulókat sikeresen befejezett 336 nappali és 209 levelező tagozatos hallgatót, majd vastagh zoltán dékán társaságában tanárokká fogadta őket és átadta az okleveleket. hárman vörös diplomát kaptak kimagasló tanulmányi eredményeik elismeréséül. az országban egyedül pécssett képeznek német és szerb-horvát nyelvszakos általános iskolai tanárokat; ez alkalommal harminchárman végeztek a nemzetiségi szakokon. /mti/

igó/bné/s ká ie

13.13 170682 0868

-.-

sb0019 4 180 mtib1022

időjárásjelentés /2. rész/

várható időjárás budapestén péntek reggelig:

felhőátvonulásokból futó zápor még kialakulhat. a viharos lökésekkel kísért északnyugati szél csak éjszaka mérséklődik. a hőmérséklet 21 órakor 17, holnap hajnalban 10 fok körül lesz.

a balatonnál ma estig az északi szelet főleg a somogyi oldalon kísérik továbbra is viharos széllelkések, így a piros jelzés marad érvényben. a felhőátvonulásokból futó zápor kialakulhat. a hőmérséklet délután 21-22, késő este 17-18 fok körül lesz. a tó vize 17 fok körül marad.

távolabbi kilátások szombattól keddig:

Győ

eleinte változóan felhős idő záporokkal, zivatarokkal. majd a többórás napsütés hatására a hőmérséklet emelkedik, s csupán nappali gomolyfelhőképződésből alakulhat ki elszórtan zápor, zivatar.

a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet 11-16 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet eleinte 25 fok körül, később 25-30 fok között.

jelentős mennyiségű /legalább napi 5 mm/ csapadék az ország területének 30 százalékán várható, főleg az időszak első felében. /mti/ a duna vízállása budapestnél 398 cm, a víz hőmérséklete 16,2 fok.

zsu ie
13.14 170682 1186

-.-

sb0020 4 160 mtib1023

új óvoda bajnán

1982. június 17. - új óvodát adtak át csütörtökön a komárom megyei bajnán. a megyei és a helyi tanács együttesen csaknem 9 millió forintot költött a 75 személyes óvoda kivitelezésére, amit úgy alakítottak ki, hogy az a későbbiekben szükség szerint bővíthető. a lakosság, a dorogi szénbányák, valamint a helyi erdészet és a termelőszövetkezet dolgozói jelentős értékű társadalmi munkával járultak hozzá a korszerű óvoda építéséhez. /mti/

ráb/wné/s ká ie

13.16 170682 0487

-.-

sb0021 4 160 mtib1024

vonószenekezari tábor tarhoson

1982. június 17. - negyvenhárom fiatal muzsikussal részvételével tarhoson csütörtökön megnyílt a vonószenekezari tábor. a békés megyei zeneiskolák ifjú hegedűsei, brácsásai és gordonkásai kitűnő szakemberek vezetésével új számokat tanulnak, tökéletesítik a zenekari összjátékot, élvezik az együttműködés örömeit. a hagyományos tarhosi vonószenekezari tábor résztvevőit a próbák után

Győ

bel

- 14 -

1982.06.17.

egyebek között zenei vetélkedő és játék szórakoztatja majd. június 25-én a zenepavilonban - a másnap kezdődő tarhosi zenei napok előjátékként - neves művészekkel együtt szólaltatják meg az ifju muzsikuskok a kilenc nap során tanult zenekari műveket. /mti/

sam/ke/s ká ie

13.21 170682 0696

.-

sb0022 4 150 mtib1025

termelési kiskörzetek együttműködése az aratásban

1982. június 17. - az erők összefogására, egymás segítésére, a tapasztalatok együttes hasznosítására termelési kiskörzeteket hoztak létre a vas megyei termelőszövetkezetek. a közös gazdaságok most az aratási munkákra készülődőben egyeztetik e körzetek együttműködési lehetőségeit. az első ilyen megbeszélésre csütörtökön nádasdön került sor, ahol a hegyháti, valamint a répce menti termelési körzetek termelőszövetkezeteinek vezetői hangolták össze munkájukat. a répce mentén korábban érik a gabona mint a hegyháton, tehát nem egy időben kezdődik az aratás. a jónak ígérkező termés mielőbbi és veszteségmentes betakarításának feltétele viszont, hogy az érett gabonát egy időben minél több gép arassa. ezért döntöttek úgy, hogy a hegyháti és a répce menti gazdaságok összevonják kombájn- és szállítójármű parkjukat. először a hegyháti gépek vonulnak a répce mentére, majd a hegyhátiak viszonzozzák a segítséget. megállapodtak az alkatrészek szükség szerinti cseréjéről, s a bérezésről is.

hasznos együttműködés bontakozik ki a megye többi termelési körzetében is. /mti/

lér/mné/s ká ie

13.45 170682 1159

Győ

.-

bel

- 15 -

1982.06.17.

sb0023 1 130 mtib1026

Lázár györgy fogadta nyikolaj bajbakovot

1982. június 17. - Lázár györgy, a minisztertanács elnöke, csütörtökön a parlamentben fogadta a baráti látogatáson hazánkban tartózkodó nyikolaj bajbakovot, a szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettesét, az állami tervbizottság elnökét.

a szivélyes, elvtársi légkörű találkozón jelen volt havasi ferenc, az mszmp kb titkára, faluvégi lajos miniszterelnökhelyettes, az országos tervhivatal elnöke és vlagyimir bazovszkij, a szovjetunió budapesti nagykövete. /mti/

árvai/se/zsu ie

14.24 170682 0547

.-

sb0024 4 150 mtib1027

forgó lászló kitüntetése

1982. június 17. - dr. forgó lászló kossuth-díjas gépészmérnököt, a műszaki tudományok doktorát, az energiagazdálkodási intézet főszaktanácsadóját a népköztársaság elnöki tanácsa, a műszaki tudományok területén nemzetközileg is elismert tevékenységéért, egész életművéért, 75. születésnapja alkalmából a magyar népköztársaság zászlórendje kitüntetésben részesítette. a kitüntetést csütörtökön méhes lajos ipari miniszter adta át. jelen volt záhorzik teréz, a 11. kerületi pártbizottság első titkára.

x x x

dr. forgó lászló a zürichi műszaki egyetemen szerzett gépészmérnöki diplomát. az elmúlt évtizedekben különböző műszaki vezető beosztásokban dolgozott, magas szintű elméleti és gyakorlati felkészültségével széles körű nemzetközi elismerést szerzett. műszaki-tudományos munkásságában kiemelkedő az apróbordás hőcserélő rendszer elméleti és technológiai kidolgozása, ami alapul szolgált a heller-forgó féle, világszerte ismertté vált légkondenzációs berendezésekhez. 1952-ben ennek elismeréseként kossuth-díjat kapott. a szocialista, és a fejlett tőkés országokban ma már csaknem 3000

Győ

bel

- 14 -

1982.06.17.

egyebek között zenei vetélkedő és játék szórakoztatja majd. június 25-én a zenepavilonban - a másnap kezdődő tarhosi zenei napok előjátékként - neves művészekkel együtt szólaltatják meg az ifjú muzsikuskok a kilenc nap során tanult zenekari műveket. /mti/

sam/ke/s ká ie

13.21 170682 0696

-. -

sb0022 4 150 mtib1025

termelési kiskörzetek együttműködése az aratásban

1982. június 17. - az erők összefogására, egymás segítésére, a tapasztalatok együttes hasznosítására termelési kiskörzeteket hoztak létre a vas megyei termelészövetkezetek. a közös gazdaságok most az aratási munkákra készülődőben egyeztetik e körzetek együttműködési lehetőségeit. az első ilyen megbeszélésre csütörtökön nádasdon került sor, ahol a hegyháti, valamint a répce menti termelési körzetek termelészövetkezeteinek vezetői hangolták össze munkájukat. a répce mentén korábban érik a gabona mint a hegyháton, tehát nem egy időben kezdődik az aratás. a jónak ígérkező termés mielőbbi és veszteségmentes betakarításának feltétele viszont, hogy az érett gabonát egy időben minél több gép arassa. ezért döntöttek úgy, hogy a hegyháti és a répce menti gazdaságok összevonják kombájn- és szállítójármű parkjukat. először a hegyháti gépek vonulnak a répce mentére, majd a hegyhátiak viszonzózzák a segítséget. megállapodtak az alkatrészek szükség szerinti cseréjéről, s a bérezésről is.

hasonló együttműködés bontakozik ki a megye többi termelési körzetében is. /mti/

lér/mné/s ká ie

13.45 170682 1159

Győ

-. -

bel

- 15 -

1982.06.17.

sb0023 1 130 mtib1026

Lázár György fogadta Nyikolaj Bajbakovot

1982. június 17. - Lázár György, a minisztertanács elnöke, csütörtökön a parlamentben fogadta a baráti látogatáson hazánkban tartózkodó Nyikolaj Bajbakovot, a Szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettesét, az állami tervbizottság elnökét.

a szivélyes, elvtársi légkörű találkozón jelen volt Havasi Ferenc, az MSZMP KB titkára, faluvégi Lajos miniszterelnökhelyettes, az országos tervhivatal elnöke és Vlagyimir Bazovszkij, a Szovjetunió budapesti nagykövete. /mti/

árvai/se/zsu ie

14.24 170682 0547

-. -

sb0024 4 150 mtib1027

forgó László kitüntetése

1982. június 17. - dr. Forgó László Kossuth-díjas gépészmérnököt, a műszaki tudományok doktorát, az energiagazdálkodási intézet főszaktanácsadóját a népköztársaság elnöki tanácsa, a műszaki tudományok területén nemzetközileg is elismert tevékenységéért, egész életművéért, 75. születésnapja alkalmából a magyar népköztársaság zászlórendje kitüntetésben részesítette. a kitüntetést csütörtökön Méhes Lajos ipari miniszter adta át. jelen volt Záhorzik Teréz, a II. kerületi pártbizottság első titkára.

x x x

dr. Forgó László a zürichi műszaki egyetemen szerzett gépészmérnöki diplomát. az elmúlt évtizedekben különböző műszaki vezető beosztásokban dolgozott, magas szintű elméleti és gyakorlati felkészültségével széles körű nemzetközi elismerést szerzett. műszaki-tudományos munkásságában kiemelkedő az apróbordás hőcserélő rendszer elméleti és technológiai kidolgozása, ami alapul szolgált a Heller-Forgó féle, világszerte ismertté vált légkondenzációs berendezésekhez. 1952-ben ennek elismeréseként Kossuth-díjat kapott. a szocialista, és a fejlett tőkés országokban ma már csaknem 3000

Győ

megawatt teljesítőképességű hő- és atomerőmű üzemel, illetve épül ezzel a rendszerrel. jelenleg az energiagazdálkodási intézet főszaktanácsadójaként az energiaraionalizálással kapcsolatos néhány új műszaki megoldás kidolgozásában vesz részt. /mti/

os/gk/s sl ie

14.25 170682 1423

.-.

sb0025 4 150 mtib1028

kitüntetés

1982. június 17. - az elnöki tanács mezey barnának, a chinoin gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára Rt. vezérigazgatójának, több évtizedes, eredményes munkássága és közéleti tevékenysége elismerésül, nyugállományba vonulása alkalmából a szocialista magyarországi érdemrend kitüntetését adományozta. a kitüntetést csütörtökön méhes lajos ipari miniszter adta át. /mti/

os/gk/sl/zsu ie

14.26 170682 0419

.-.

sb0026 4 150 mtib1030

a szénsavas üdítő italok minősége

1982. június 17. - a kóladió-kivonatot tartalmazó szénsavas, palackozott üdítő italok minőségének és összetételének vizsgálatáról tartottak előadást a szeszipari kutató intézet munkatársai a magyar élelmiszeripari tudományos egyesület csütörtöki ankétján. az üdítőital-gyártás csaknem másfél évtizedes rohamos feljutását ismertette elmondták, hogy hazánkban a kóla-típusú italok térhódítása 1968-ban a coca-cola hazai gyártásával kezdődött. ezt követték 1969-ben a sztár üdítő italok, 1970-ben a pepsi-cola, 1971-ben a traubisoda, 1973-ban a márka-család. az üdítőitalipar azóta is az élelmiszeripar egyik legdinamikusabban fejlődő ágazata, termelésének növekedési üteme évek óta több mint kétszerese az iparágénak. a legutóbbi tíz év alatt az egy főre jutó fogyasztás több mint tizszeresére növekedett, ma már eléri az évi 55 litert. a

37

legnépszerűbb változatlanul a coca-cola, az elmúlt évben ez tette ki a szeszipari vállalatok 69 millió liternyi üdítőital-termelésének mintegy kétharmadát.

az előadók elmondták, hogy a szeszipari kutató intézetben számos vizsgálatot végeztek a különböző helyen, különböző időpontokban gyártott cola-típusú italok minőségét leginkább befolyásoló tényezők meghatározására. az érzékszervi tulajdonságok mellett megvizsgálták a termékek savtartalmának jelentős részét biztosító foszforsav és az élénkítő hatást okozó koffein mennyiségét. megállapították egyebek közt, hogy a különböző coca-cola minták foszforsav- és koffeintartalma a gyártás helyétől és a gyártási tételétől függetlenül állandó, s hogy a cola-típusú italok őrzik meg az üdítők közül leghosszabb ideig - egy évig - szabványos minőségüket. a kísérletek bebizonyították, hogy széndioxid-tartalmának változása nem függ a tárolási körülményektől, a koffeintartalom azonban kismértékben változik: a napfényben, szobahőmérsékleten tárolt italoknál 10-15, a sötétben, szobahőmérsékleten tárolt mintáknál 8-10 százalék a koffein csökkenése. ha hűtőszekrényben tárolják a cola-italokat, akkor a koffeintartalom nem csökken. a vizsgálatok végső eredményeként megállapították, hogy a cola-italok minősége szabványos körülmények között - azaz sötétben, szobahőmérsékleten - egy év után sem változik. /mti/

mg/gk/sl/kö ie

15.33 170682 2268

.-.

sb0027 4 160 mtib1031

évadzáró a gyermekszínházban és a vidám színpadon

1982. június 17. - csütörtökön évadzáró társulati ülést tartottak a budapesti gyermekszínházban. nyilassy judit igazgató a most véget ért szezon munkáját elemezve elmondta: az elmúlt évadban a színház művészeti vezetése megerősödött orosz györgy főrendezővel, aki kidolgozta a hosszabb távu műsortervezéshez szükséges állandó repertoár tervét.

az 1981-82-es évadban öt bemutatót tartottak. közöttük a stúdiószínpadon létrejött kísérleti produkciót a csizmás kandur a kicsinyeknek szolt, a velük való együttjátszóra épült, s a kísérlet sok örömet szerzett nézőknek-előadóknak egyaránt. a társulat az évadban különböző helyszíneken 325 előadást tartott 162 400 nézőnek. közművelődési tevékenységüket az idén két kiállítás rendezésével színesítették.

37

a jövő évadban bemutatják **jékely zoltán mátyás király juhásza** című mesejátékát, **juhász istván feri világgá megy** című darabját, **stevenson a kincses sziget** című **regényének asperján györgy** készítette adaptációját és felujítják **mozart bastien és bastienne** című kisoperáját ismét **gábiel és gabriella** címmel. a stúdióban **kosztolányi dezső édes anna** című kisregényének színpadi változata kerül színre, **korcsmáros györgy** adaptációjában és rendezésében

szintén csütörtökön tartottak **évadzáró társulati** ülést a **vidám színpadon**. **bodrogi gyula** művészeti igazgató, aki az évad második felében átvette az intézmény irányítását, megköszönte a társulat munkáját, kiemelve: egy igazgató mindig annyit ér, amennyit a társulat jó szívvvel dolgozik.

ebben a naptári évben mutatták be a **kisszínpadon**, a **vidám színpad kamaraszínpadán** **richard harris** végzetes játéka című krimijét. a **vidám színpadon** volt a **premierje** **vaszary gábor** **bubus** című bohózatának. ez a **productiójuk** **bebizonyította**, hogy a **hazai drámairodalom** **gazdag** olyan **bohózatokban**, amelyek **művészi értéke** **felér** a **magyar színpadon** **oly gyakran** **játszott** **angol és francia** **vígjátékokéval**. a **két világháború közötti időszak** **drámatermésében** még sok olyan igényesen **szórakoztató mű vár** **újra felfedezésre**, amelyeken nemcsak a **közönség** **derül jókat**, hanem **napjaink szerzői** is **sokat tanulhatnak** belőlük.

a jövő évadban a **vidám színpadon** **először** **szakonyi károly** **drága nők** című darabját mutatják be, a **kisszínpadon** pedig **müller péter** **szomorú vasárnap** című **zenés játékát**, amellyel **seres rezső** **életét dolgozza fel.** /mti/

t da/gk/s ie

15.40 170682 2392

sb0028 4 150 mtib1032

erdőgazdasági gépbemutató

1982. június 17. - **faapritékot előállító berendezést** mutattak be csütörtökön a **zala megyei salomvár** **községben** a **svéd göransson** **cég képviselői** az **erdőgazdasági szakembereknek**. a **traktorra** **kapcsolható** **apritógép** az **erdei vágástéren** **maradt hulladékból**, **koronacsucsból** és **gallyakból** **megfelelő méretű fűtőanyagot** **állít elő**. a **berendezés** **felszecskázott fahulladékot** **együttal szállítóeszközre** is **juttatja**. az **apriték** **nemcsak fűtőanyagként**, hanem **komposztáláshoz** és **talajjavításhoz** is **használható**.

37

a **fában** **gazdag zala megyében** **különösen fontos** a **fahulladék** **hasznosítása**, hiszen **abból csupán** a **termelőszövetkezeti erdőkből** **mintegy 15-20 ezer köbméter** **keletkezik** **évente**. ennek a **felhasználásával** **tetemes mennyiségű fűtőolajat** **lehet megtakarítani.** /mti/

tóa/s ká, kz

15.49 170682 0807

sb0029 4 150 mtib1033

európai agrárgazdasági szimpozium

1982. június 17. - **csütörtökön** **befejeződött** a **június 14-én** **megnyitott iv. európai** **szimpozium**. az **agrárközgazdászok európai** **szervezete** és a **magyar agrártudományi egyesület** **által rendezett** **nemzetközi fórum** **fő témája** a **rendszerelmélet** és a **rendszeranalízis** **mezőgazdasági alkalmazása** **volt** a **tanácskozáson** **tizenhat ország** **mintegy 60 szakembere** **vett részt**.

áttekintették a **rendszerelmélet** **legújabb elméleti**, **módszertani** és **gyakorlati eredményeit**, s **nagy figyelmet** **szenteltek** a **mezőgazdasági rendszerek matematikai modellezésének** is. az **előadók** az **agrárgazdasági rendszerekben**, **valamint termelő** **folyamatok irányításában** a **számítógépek alkalmazásának** **számos új** **lehetőségét** **ismertették.** /mti/

t ni/s sl kz

15.56 170682 0764

sb0030 4 150 mtib1034

az ötnapos munkahét tapasztalatai az áru fuvarozásban

1982. június 17. - **újabb intézkedéseket** **tervez** a **máv** az **áruszállító kocsipark** **jobb hétvégi kihasználására**, mert az **ötnapos munkahét** **bevezetése** **óta** **tovább csökkent** a **szombat-vasárnapi** **vasuti áruforgalom** - **mondotta** **mészáros andrás**, a **máv vezérigazgató** **helyettese** a **közlekedéstudományi egyesület** **csütörtöki** **ankéntján**. a

37

máv az idén több kedvezményt vezetett be azok számára, akik a hét végén gondoskodnak a vagonok ki- és berakásáról. péntek este és hétfő reggel között mérséklék, vagy elengedik a progresszív kocsi-álláspénzt, akkor is, ha a rakodás 24 óránál tovább tart. tárolási lehetőséget is biztosítanak a hét végén érkező vagy berakodásra váró árunak, holott a vasut területén általában csak 24 óráig tárolható fekbérmentesen az áru. a tapasztalatok szerint azonban a vállalatok alig élnek ezekkel a lehetőségekkel. a vasut legujabban a csucsforgalmi napokra is garantálja a szállítóeszközöket azoknak, akik a hét minden napján igénybe veszik a szállítási szolgáltatásokat, eddig azonban mindössze 200 vállalat élt ezzel a lehetőséggel. további ösztönzéseként a máv azt tervezi, hogy a fuvardíjak megállapításánál hétvégi kedvezményeket vezetnek be.

mivel hét végén kevés a rakodómunkás, a fuvarozó vállalatok a megoldást főként a munka további gépesítésében látják./mti/

/mti/

t mg/s sl kz

16.02 170682 1377

--

sb0031 4 150 mtib1035 /felhasználható 21 órától!/
 gáspár sándor hazaérkezett franciaországból

1982. június 17. - gáspár sándornak, a szot főtitkárának, az szvsz elnökének vezetésével csütörtökön hazaérkezett a szot küldöttsége, amely részt vett a francia általános munkásszövetség /cgt/ lille-ben tartott 41. kongresszusán. /mti/

sl/gk/sa kz

16.10 170682 0310

3P

--

sb0032 4 130 mtib1036

kitüntetés

1982. június 17. - a népköztársaság elnöki tanácsa takáts istvánnak, a ii. kerületi tanács elnökének, kiemelkedő munkája elismeréseképpen, nyugállományba vonulása alkalmából a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést a csütörtökön tartott tanácsülésen kelemen lajos, a fővárosi tanács elnökhelyettese adta át. ugyanezen a tanácsülésen zavagyi lajos személyében megválasztották a városrész új tanácselnökét. /mti/

gk/sa kz

16.15 170682 0480

--

sb0033 4 130 mtib1037

a magyar- finn barátsági hét sajtótájékoztatója

1982. június 17. - a magyar- finn barátsági hét befejeztével kaarina suonio oktatási miniszterasszony a politikai delegáció vezetője sajtóértekezleten számolt be a látogatás tapasztalatairól, csütörtökön a hazafias népfront országos tanácsának székházában.

emlékeztetett rá, csaknem fél évszázad telt el az első magyar- finn kulturális egyezmény megkötése óta. az 1937-es szerződést azóta újabbak követték, s ezek egyre bővülő keretét adják a két ország sokoldalú együttműködésének.

a miniszterasszony hangsúlyozottan szólt arról a pozitív szerepről, amelyet a két ország az enyhülési folyamat továbbvitelében játszhat. a különféle delegációk cseréje, a kulturális együttműködés mind része a finn szóhasználattal „népi diplomáciának”, nevezett kapcsolatrendszernek, amit semmilyen más csatorna nem helyettesíthet.

a finn delegáció tagjai - köztük a finn politikai, társadalmi, kulturális élet képviselői - nagy elismeréssel szóltak magyarországi tapasztalataikról. mint elmondták, különösen nagy hatással volt rájuk a vendéglátók nyíltsága, őszintesége, a magyar gazdasági fejlődés eredményei és a népi kultúra megőrzéséért folytatott tevékenység. ez utóbbi területen több érdekes tapasztalatcserére is sor került, amelyek a műemlékvédelemmel, a régi városnegyedek megőrzésével, rekonstrukciójával foglalkoztak. vendégek és vendéglátók véleménye megegyezett abban, hogy ezen a területen is

3P

gazdagíthatók a két ország kapcsolatai, amelyek az irodalom és a nyelvtudományok területén hagyományosnak számítanak. az utóbbi években egyre jobb együttműködés alakult ki képzőművészeti és zenei téren is. utóbbit jelzi, hogy finn részről különösen számítanak magyar szólisták vedégszerepléseire.

kérdésre válaszolva tauno huotari, a finn-magyar baráti társaság alelnöke elmondta, hogy az 1950-ben alakult szervezet 32 egyesületben 4500 taggal működik, s ezenkívül nem kevesebb, mint tizenhat testvérvárosi kapcsolat létezik a két ország között. megítélésük szerint kitűnő az együttműködés a helsinki magyar kulturális központtal. az intézmény értékes gyakorlati támogatást ad munkájukhoz, segíti a különféle rendezvények lebonyolítását, megszervezését.

zárszavában a finn delegáció vezetője arról is tájékoztatott, hogy az év során további kulturális eseményekre is sor kerül. ezek közül is kiemelkedik a finn festészet klasszikusának - a piktura sibeliusának -, akseli gallen kallelának a kiállítása, amely a budapesti bemutatkozás után vidéki városainkban is megtekinthető lesz. /mti/ t/di/gk/kö ie

16.16 170682 2579

--

sb0034 4 130 mtib1038

szolidaritási nagygyűlés a harisnyagyárban

1982. június 17. - az ensz apartheid-ellenes különleges bizottsága a június 16-25. közötti hetet a dél-afrikai néppel való szolidaritás hetének nyilvánította.

csütörtökön a magyar szolidaritási bizottság és a magyar nők országos tanácsa ahhoz kapcsolódó békenagygyűlést rendezett a budapesti harisnyagyárban. a szónoka duschek lajosné, a mnot elnöke volt. jelen voltak a demonstráción a hazánkban tanuló dél-afrikai diákok képviselői is.

duschek lajosné beszédében elítélte a déli-afrikai fajüldöző rendszert és az őket támogató imperialista hatalmakat; méltatta a haladó világ békemozgalmainak eredményeit, a fegyverkezés megállítására érdeklődést fejezt ki. a szovjetunió világbéke iránti elkötelezettségéről szólva hangsúlyozottan foglalkozott azzal az újabb, nagy jelentőségű békekezdeményezéssel, amelyet leonyid brezsnyev, az szkp központi bizottságának főtitkára, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének nevében intézett az ensz-közgyűlés

37

második rendkívüli leszerelési ülészakához. ebben az üzenetben a szovjetunió kötelezettséget vállalt arra, hogy elsőként nem alkalmaz atomfegyvert.

a békenagygyűlés részvevői üzenetet fogadtak el, amelyben szolidaritásukról biztosítják a dél-afrikai népet és követelik, hogy az ensz dél-afrikára és namibiára vonatkozó határozatait a tagállamok tartsák be. az üzenetet a nagygyűlés részvevői eljuttatták az ensz apartheid-ellenes különleges bizottságához. /mti/

gk/sa kz

16.21 170682 1506

--

sb0035 4 150 mtib1039

magyar-algériai közlekedési tárgyalások

1982. június 17. - csütörtökön elutazott budapestről mohamed abdaoui mazighi algériai közmunkaügyi államtitkár, aki cseri istván közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes meghívására tett hivatalos látogatást hazánkban. áttekintették a két ország közlekedésépítő vállalatainak kapcsolatait, azok továbbfejlesztésének lehetőségeit. szakértői szinten az algériai delegáció tárgyalásokat folytatott a tesco-uvater tervezési tevékenységének kibővítéséről, továbbá előkészítették a tesco - betonutépítő vállalat és az algériai utépítő vállalatok közötti műszaki segítségnyújtási megállapodást. megvitatták a magyar közlekedésépítő vállalatok részvételének lehetőségeit az algériai közlekedési rendszerek fejlesztésében.

a megbeszélések eredményéről a két küldöttség vezetője jegyzőkönyvet irt alá. /mti/

bi/gk/s sl kz

16.25 170682 0878

37

--

sb0036 4 150 mtib1040 /felhasználható 18 órától!/
magyar-svéd pénzügyi megbeszélések

1982. június 17. - június 14-17. között - hetényi istván pénzügyminiszter meghívására -, küldöttség élén, hazánkban tartózkodott rolf wirtén, a svéd királyság gazdasági és költségvetési minisztere.

a két miniszter, áttekintve a magyar-svéd gazdasági és pénzügyi kapcsolatokat megállapította, hogy az elért eredmények mellett számos területen további lehetőségek kínálkoznak azok kölcsönös fejlesztésére, elsősorban a kooperációs tevékenység és a harmadik piaci együttműködés bővítésére.

a svéd minisztert fogadta faluvégi lajos miniszterelnök-helyettes, az országos tervehivatal elnöke. rolf wirtén megbeszéléseket folytatott fekete jánossal, a magyar nemzeti bank első elnökhelyettesével és látogatást tett a közép-európai nemzetközi bankban.

a svéd miniszter megtekintette a székesfehérvári ikarus gyárat és ismerkedett a balaton nevezetességeivel.

rolf wirtén csütörtökön elutazott hazánkából. a ferihegyi repülőtéren hetényi istván pénzügyminiszter bucsuztatta. jelen volt karl vidar hellners, a svéd királyság budapesti nagykövete. /mti/

sl/sa kz

16.28 170682 1127

-. -

sb0037 4 150 mtib1041

a ruházatipari dolgozók szakszervezetének központi vezetőségi ülése

1982. június 17. - tizenkét ruhaipari vállalat 53 üzemében, gyáregységében tevékenykedő szakszervezeti bizalmiak munkájáról tárgyalt csütörtöki ülésén a ruházatipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége.

az iparág több mint 1200 bizalmijával folytatott beszélgetések tapasztalatai alapján megállapították, hogy a ruhaipari vállalatoknál a gazdasági vezetők és a bizalmiak együttműködése egyre eredményesebb, bár a döntések előkészítésébe sokhelyütt még

37

mindig csak formálisan vonják be őket. a bizalmiak azt kérik, hogy kevesebb legyen az értekezlet, de közérthetőbbek, áttekinthetőbbek legyenek a beszámolók, tájékoztatók, a dolgozók véleményét kikérő javaslatok. /mti/

os/gk/sa sl kz

16.39 170682 0788

-. -

sb0038 4 130 mtib1044

a közalkalmazottak szakszervezete központi vezetőségének ülése

1982. június 17. - csütörtökön ülést tartott a közalkalmazottak szakszervezetének központi vezetősége. a napirenden a szot társadalombiztosítási főigazgatóságának munkája szerepelt. a testület megállapítása szerint a társadalombiztosítási szervezet folyamatosan, javuló színvonalon látja el sokrétű feladatát. a társadalombiztosítási rendszer fejlődésével párhuzamosan jelentősen javultak a munka szervezeti, személyi és technikai feltételei is. mindezek eredményeként az e szakterületen dolgozó csaknem ötezer ember színvonalasan végzi munkáját. az érintettek kevés kivétellel időben megkapják nyugdíjukat, táppénzüket. gyorsult a családi pótlék, valamint az anyasággal kapcsolatos szolgáltatások jogosságának megállapítása és kiutalási ideje is. tavaly tizezer biztosítottra mindössze 9 panaszjutott, ebből 2 volt indokolt.

a központi vezetőség elé terjesztett beszámoló megállapította, hogy még ma is sok az olyan biztosított, aki nem ismeri a jogosultság feltételeit, az igénybevétel lehetőségeit, illetve az ezekkel kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket. az ellátási rendszerben elért eredmények ellenére vannak megoldásra váró problémák. a viszonylag gyakori jogszabály-változások miatt ugyanis gyakoriak a munkatorlódások, azok sokszor adnak okot panaszra. ezen az ügyviteli munka gépesítésével, a számítógépes adatfeldolgozás bevezetésével igyekeztek javítani. elsőként a nyugdíjfolyósítás területén kezdték meg a korszerűsítést; ma már a nyugdíj-megállapítás, a szolgálati idő és a munkabér átlagiszámítás is tulnyomó részben gépi úton történik. az új rendszernek több előnye van: egyrészt mentesíti a dolgozókat az adminisztratív jellegű munkák alól, másrészt jelentősen - 60-ról átlagosan 24 napra - csökkentette a nyugdíjmegállapítás idejét. /mti/

ri/dné/s kz

16.54 170682 1862

37

-. -

sb0039 4 150 mtib1045

fővárosi szakszervezeti ifjúsági napok

1982. június 17. - a korábbi évekhez képest az idén lényegesen bővül, jobban alkalmazkodik a fiatalok igényeihez a fővárosi szakszervezeti ifjúsági napok programja - erről tájékoztatták csütörtökön az újságírókat a rendező szervek.

a szakszervezetek budapesti tanácsa és a kisz budapesti bizottsága ezuttal negyedszer rendezi meg az ifjúsági napokat, de most valójában nem napokról van szó, mert az eseménysorozat szinte egész évben tart. népszerű vetélkedőkre invitálnak sokezer fiatal, akik szórakozva akarnak újabb ismereteket szerezni. az ágazati-iparági szakszervezetek a szakma fiataljai részére rendeznek programokat, továbbá lesz szín-tiszta szórakozás, rock-hangversenyekkel és folklór programokkal és jónéhány sportműsor, valamennyiben a közönség is benevezhet.

a program legközelebbi eseménye június 19-én és 20-án az egészsznapos hűvösvölgyi parádé lesz pop-zenekarokkal, népi komédiákkal, sportversenyekkel, tréfás játékokkal. június 21-én a pályakezdő műszakiak és közgazdászok találkozóját rendezik meg a szót székházban, szeptember 6-a és 10-e között a fővárosi művelődési házban a magyar szakszervezetek történetével ismerkedhetnek meg az érdeklődők. a hagyományos verőcsemarosi táborozásra szeptember 10-12 között családostól várják a fiatalokat, akik a sportban mérhetik össze tudásukat. /mti/

i sl/s kz

17.01 170682 1391

-.-

sb0040 4 130 mtib1046

dimitrov-émlékünnepség

1982. június 17. - dimitrov születésének 100. évfordulója alkalmából csütörtökön ünnepséget rendezett debrecenben a hazafias népfront hajdu-bihar megyei bizottsága.

a nagy forradalmár nevét viselő utcában emléktáblája előtt a hajdusági üzemekben dolgozó, dimitrov nevét viselő szocialista brigádok és uttörőcsapatok, valamint a párt- és a tömegszervezetek képviselői rótták le kegyeletüket, helyezték el koszorúikat.

37

a déri muzeumban dimitrov-émlékkiállítás nyitottak meg, majd a muzeum dísztermében emlékülést tartottak dimitrov születésének 100. évfordulója alkalmából. /mti/

szü/éva/sa az kz

17.02 170682 0649

-.-

sb0041 4 130 mtib1047

elutazott budapestről a perui közoktatási miniszter

1982. június 17. - csütörtökön elutazott magyarországról josé benavides mumoz perui közoktatási miniszter, aki pozsgay imre művelődési miniszter meghívására négy napot töltött hazánkban. a perui minisztert fogadta faluvégi lajos miniszterelnök-helyettes is. josé benavides mumoz megbeszéléseket folytatott magyar kollégájával a magyar-perui kulturális és oktatási kapcsolatokról, valamint meglátogatott magyar felsőoktatási és kulturális intézményeket. /mti/

gk/sa kz

17.02 170682 0538

-.-

sb0042 4 150 mtib1048

kutató és kivitelező együttműködése

1982. június 17. - együttműködési szerződést kötött veszprémben a magyar ásványolaj és földgázkisérleti intézet és a vegyiműveket építő és szerelő vállalat. megállapodtak abban, hogy a kivitelező vállalat a jövőben segíti az intézet új eljárásainak megvalósítását, és közösen is vállalkoznak különböző feladatok megoldására. a kutatók és kivitelezők első közös munkája: új élőszapos biológiai - mikroorganizmusokkal teli iszap alkalmazására alapozott - vitzisztítási eljárást dolgoznak ki. /mti/

bév/né/s az kz

17.03 170682 0566

37

-.-

sb0043 t ö r ö l v e !!!

sb0044 4 160 mtib1049

filmek öt nyelv audiovizuális oktatásához

1982. június 17. - veszprémben az országos oktatástechnikai központban csütörtökön bemutatták az angol, a német, az orosz, a francia és a spanyol nyelv audiovizuális oktatásához készített filmeket. tananyag elsősorban a nyelvtagozatos gimnáziumokban, főiskolákon és egyetemeken lesz majd az oktatás fontos eszköze. mind az öt nyelven tízrészes film készült. egy-egy rész 15-20 perc időtartamu és önálló témakört ölel föl. a filmeket várkonyi gábor rendezte, sallaí mártá szerkesztette és az országos oktatástechnikai központ video stúdiójában készítették.

az országos oktatástechnikai központ tájékoztatása szerint megkezdtek a filmek másolását, a videokazettákat szeptembertől már több iskolában használhatják is, s azt követően folyamatosan látják el az érdeklődő intézményeket. /mti/

bév/nmé/s az kz

18.51 170682 0871

sb0045 4 130 mtib1050

ékszerolvaj súlyos büntetése

1982. június 17. - ékszerolvajit ítelt el csütörtökön a győri megyei bíróság. szabó istván 40 éves többszörösen büntetett előéletű győri lakos 1981. szeptember 26-án szabadult legutóbbi büntetéséből. nem sokkal rá behatolt egy családi házba - amelynek kapuja, s a bejárat ajtaja is nyitva volt -, s kiürítette az ékszeres kazettát, 13 ezer forint értékű ékszeret lopott el. a zsákmányt azután két kvarcóráért és 700 forintért egy győri vendéglőben eladta.

a győri megyei bíróság a visszaeső bűnözőre súlyos büntetést szabott ki: jogerősen két és fél évi, fegyházban letöltendő szabadságvesztésre ítélte és öt évre a közügyek gyakorlásától is eltiltotta. ezen kívül elrendelte szigorított őrizetét is, ami azt jelenti, hogy a két és fél év után sem kerülhet szabadlábra, hanem magatartásától függően, további két és öt év közötti időt kell eltöltenie rács mögött. /mti/

cses/sza/sa az kz

18.52 170682 0942

37

sb0046 4 150 mtib1051

új borsófajták

1982. június 17. - alkalmasak a drága importfajták fölváltására, a legújabb nemesítésű hazai borsófajtákra, minőségre versenyképesek a legjobb külföldiekkel - állapították meg csütörtökön a selypi borsónemesítési és termesztésfejlesztési tanácskozáson. a kecskeméti zöldségtermesztési kutató intézet selyp-ujmajori kutató állomásán előállított öt fajta az idén már a termőterület 40-50 százalékán kapott helyet. a magyar hibridek különböző időben érnek, bőtermők és a tartósításuk során is megőrzik színüket. a nemesítők máris tíz újabb fajtára hívták fel az eszmeeserén résztvevő szakemberek figyelmét. ezek méginkább megfelelnek a gazdasági követelményeknek: ellenállnak a különböző növényi betegségeknek, szemek egyenletesen fejlődnek. /mti/

lász/bné/s az kz

18.52 170682 0795

sb0047 4 150 mtib1052

bőhozamu búzák

1982. június 17. - a biztonságosan termesztendő, bőhozamu hazai búzafajtákból megfelelő választék áll a termesztők rendelkezésére - erről győződhetek meg csütörtökön martonvásáron, a mta mezőgazdasági kutatóintézetének erdőháti gazdaságában megrendezett bemutón az ország minden részéből érkezett szakemberek. az utóbbi években előállított hazai - martonvásári és szegedi - búzák versenyképesek a külföldi fajtákkal, sőt számos tulajdonságukkal felül is mulják azokat. bőtermők, alacsony száruak - tehát nem dőlnek meg, s alkalmasak a gépi betakarításra - a betegségekkel szemben ellenállóak, s többségük kiválóan állja a tél hidegét. a nemesítők feladata a jövőben ezeknek a már meglévő tulajdonságoknak a fenntartása, illetve további javítása mellett a minőség növelése lesz, a hozamok nagymértékű növekedése ugyanis nem mindig járt együtt a jobb minőséggel. ez a tulajdonság pedig a kenyérgabona termesztésében - s az exportlehetőségek javításában - fontos követelmény.

a martonvásári kutatók elmondták, hogy az idén ismét új búzával gazdagodott a martonvásári család: állami elismerést kapott az mv 10-es, amely mindenben megfelel a korszerű búzával szemben támasztott követelményeknek. újjászületett az mv 5 fajta, a korábban

37

hosszu száru, s éppen ezért megdőlésre hajlamos buzát „törpésítették”, s így termesztéséhez nagy reményket fűznek a nemesítők.

a bemutatón - ahol 64 hazai és külföldi buzát és fajtajelöltet, valamint nyolc árpát látnattak az érdeklődők - a jövő buzáival is megismerkedhettek a szakemberek. több martonvásári nemesítésű fajtajelölt egy-két éven belül a hazai fajtaválasztékot gazdagítja majd.

a gazdaságok az idén 520 ezer hektár elvetésére elgendő martonvásári nemesítésű buzavetőmaghoz juthatnak hozzá; kisebb mennyiségben a termesztőköz kerül az mv 9 és az mv 10-es fajták vetőmagja is. /mti/

dáv/fné/sa az kz

18.53 170682 1902

sb0048 4 160 mtib1054 /felhasználható: 19 órától!/
--

muzsikáló udvar miskolcon

1982. június 17. - muzsikáló udvar elnevezéssel zenei sorozat kezdődött csütörtökön miskolcon. a sorozat nyitóhangversenyén a 30 tagú tinódi kamarazenekart hallhatta a közönség. a műsoron . gabrielli, praetorius, bach és ha:ndel-művek szerepeltek. az együttes a reneszánsz és korai barokk muzsika értő tolmácsolója és a korszak igen gazdag zenei anyagát korabeli hangszereken szólaltatja meg. a miskolci muzsikáló udvar hangversenysorozata júliusban a cimbalom trió bemutatkozásával folytatódik. /mti/

hag/szn/sa ká kz

18.54 170682 0561

37

sb0049 4 160 mtib1055 /felhasználható: 20 órától!/
--

texasi diákkórus hangversenye szolnokon

1982. június 17. - a szolnoki nyár '82 kulturális programja keretében amerikai énekegyüttes vendégszerepelt csütörtökön az alföldi megyeszékhelyen. a három éve rendszeresen bemutatkozó észak-amerikai művészegyüttesek sorában ezúttal a texas állam-beli mcculloch high school énekkara adott hangversenyt a megyei művelődési és ifjúsági központban. a 26 tagú kamarakórus - középiskolás diákok énekkara - külföldi szereplésein már több értékes díjat nyert. a szolnoki előadáson a vendégek schubert, schumann és mendelssohn kórusműveket énekeltek, majd amerikai népzenei összeállítással, spirituálékkal, jazz és rock szerzeményekkel zárták programjukat. /mti/

laz/sa az kz

18.55 170682 0725

sb0050 4 150 mtib1056
--

timár mátyás hazaérkezett svájcából

1982. június 17. - csütörtökön hazaérkezett svájci utjáról timár mátyás, a magyar nemzeti bank elnöke. baselben részt vett a bank for international settlements /nemzetközi fizetések bankja/ közgyűlésén. timár mátyást fogadta dr. fritz leutwiller, a nemzetközi fizetések bankja és a svájci központi bank elnöke. látogatást tett továbbá a schweizerischer bankverein és a schweizerische bankgesellschaft bank vezetőinél. /mti/

sl/gk/kö kz

18.56 170682 0489

37

bel

- 32 -

1982.06.17.

sb0051 4 160 mtib1057 /felhasználható 19.30 órától!/
--

a rádió szimfónikusainak hangversenye

1982. június 17. - a vas megyei zenei hetek koncertsorozata keretében csütörtökön a magyar rádió és televízió szimfónikus zenekara vendégszerepelt szombathelyen. a bartók teremben tartott hangversenyen az együttes mozart haffner szimfóniáját és mahler iv. /g-dur/ szimfóniáját játszotta. közreműködött kincses veronika kossuth díjas, a magyar állami operaház magánénekes. a zenekart lehel györgy vezényelte. /mti/

lér/mné/ká/kö kz

18.56 170682 0488
--

sb0052 4 160 mtib1058 /felhasználható: 19.30-tól!/
--

a sztravinszkij-centenárium jegyében

1982. június 17. - csütörtökön a tűzmadár és a tavaszünnepe című balettjének műsorra tüzésével tisztelgett, születésének 100. évfordulója alkalmából, igor sztravinszkij nagysága előtt az erkel színház. pénteken a bábszínházban emlékeznek meg a xx. századi zenetörténet e kimagasló egyénisége születésének centenáriumáról. ott a katona története című morálitás-játékot, a tűzmadár című bábantomimot és a petruska című burleszket láthatja a közönség. ugyanekkor a zeneakadémián sztravinszkij-estet rendeznek a magyar állami hangversenyzenekar, a budapesti kórus és a romániai magyar hegedűművész, stefan ruha közreműködésével. vezényel: mihály andrás. /mti/

da/gk/sa kz

18.57 170682 0723
37

bel

- 33 -

1982.06.17.

sb0053 4 130 mtib1059

a lengyel vöröskereszt alelnöke budapesten

1982. június 17. - csütörtökön látogatást tett budapesten janina wieslawa krol, a lengyel vöröskereszt alelnöke. tájékoztatta a magyar vöröskereszt vezetőit a testvérszervezet munkájáról és köszönetét fejezte ki azért a segítségért, amelyet a magyar nép, a magyar vöröskereszt nyújtott a lengyel lakosságnak. /mti/

gk/sa kz

18.58 170682 0385
--

sb0054 4 180 mtib1060

időjárásjelentés

1982. június 17. - a meteorológiai intézet jelenti csütörtökön este:

napos, meleg idő
várható időjárás az ország területére péntek estig:

általában kevés felhő, tulnyomóan napos, száraz idő várható. a változó irányú szél csak kissé élénkül meg. a várható hőmérséklet délután 23, 27 fok között lesz. /mti/

gné/sa kz

18.59 170682 0436
--

sb0055 4 160 mtib1061 /felhasználható: 20 órától!/
--

finnországba utazott a szolnoki kodály kórus

1982. június 17. - egyhetes finnországi vendégszereplésre utazott csütörtökön a szolnoki kodály kórus. a hétven tagú énekegyüttes szolnok és riihimäki testvérvárosi kapcsolatai keretében az ottani férfiak magyarországi koncertkörútjára viszonozza. a kórus riihimäki-ben, sibelius szülővárosában, haameenlinnában és helsinki-ben mutatja be műsorát. programjában - a

37

névadó születésének századik évfordulójára emlékezve - elsősorban Kodály-szerzemények szerepelnek.

a kórus egyébként az idén ünnepli alapításának 60. évfordulóját.
/mti/

laz/pet/sa ká kz

18.59 170682 0621

.-

sb0056 4 130 mtib1066 /felhasználható 20.40 órától!/
megkezdődött a nyári hangversenyévad

1982. június 17. - csütörtökön az óbudai Zichy-kastélyban a Liszt Ferenc Kamarazenekar koncertjével megkezdődött az idei nyári hangversenyszezon. a műsorban hárommal két koncertója és vivaldi népszerű műve, a négy évszak angoszt fel. az együttes júniusban még két alkalommal szerepel itt J. S. Bach, Ph. E. Bach és Haydn műveivel.

a nyár folyamán a Zichy-kastélyban még két sorozatot szervez az országos Filharmónia, nyári zenekari estek címmel. ezek a hangversenyek felölelik a zenetörténet nagy stíluskorszakait, a barokktól a klasszikusokig át a romantikáig.

a másik népszerű szabadtéri helyszínen, a Marczibányi téri zenélő udvarban az idén négyszer négy bérleti hangversenyre kerül sor. a nyitókonzert június 23-án lesz Kukely Julia ária- és dalestijével, amely egyben a mesterbérlet első programja. a bérletben elsősorban a vonós hangszerek, illetve a klasszikus szerzők hívei találhatnak kedvükre programot. a Beethoven-bérletben természetesen a halhatatlan mester előtt tisztelegnek az előadók. a Zonorabérletben főként a romantikus komponisták alkotásai kaptak helyet. az együttesek muzsikálnak sorozat keretében a gótikus zenéből, a régi korok táncaiból, a délszláv népzeneből, a klasszikus és a dzsesszmuzsikából kapnak a hallgatók izelítőt.

a Mátyás templomban, a Kálvin téri református templomban és a

dohány utcai zsinagógában orgonahangversenyeket rendeznek. az országos Filharmónia nyári évadjának műsorában Budapesten összesen 47 koncert szerepel. a zenélő udvar augusztus 12-én, a Zichy-kastély 16-án zárja kapuit. a szezon utolsó estjének szeptember 24-én a Mátyás templom ad otthont. /mti/

i da/mn/kö kz

19.00 170682 1694

sb0057 4 180 mtib1067

halálos balesetek

1982. június 17. - miskolc belterületén egy személygépkocsi elütötte az uttesten áthaladó Florodisz Koszta 68 éves nyugdíjas, helyi lakost, aki a kórházban meghalt. a vizsgálat eddigi adatai szerint a gyalogos a már féktávolságon belül lévő személygépkocsi elé lépett.

törökbálint külterületén nagy József 42 éves gépkocsivezető, csataszögi lakos tehergépkocsival az uttestről kisodródott és felborult. a baleset következtében nagy József kórházba szállítás közben meghalt, utasa pedig súlyos sérülést szenvedett. a vizsgálat eddigi adatai szerint a tehergépkocsi vezetője figyelmen kívül vezetett.

veszprém megyében Lesencetomaj külterületén Dömötör János 57 éves vontatóvezető Lesencefalui lakos egy vontatóval nekiül-között Baráth Istvánné 30 éves adminisztrátor szigligeti lakos személygépkocsijának. a baleset következtében a személygépkocsi utasa, Szabó Vincéné 65 éves nyugdíjas, Lesencetomaji lakos a helyszínen meghalt. Baráthné Sulyos, egy utas pedig könnyű sérülést szenvedett. a vizsgálat eddigi adatai szerint Dömötör a vontatóval megsértette az elsőbbségi szabályt, a rendőrség a vezetői engedélyét bevonta. /mti/

gné/sa kz

19.01 170682 1183

.-

sb0058 4 130 mtib2058

befejeződött a vi. magyar-finn barátsági hét

1982. június 17. - csütörtökön, az eseményekre érkezett finn vendégek Dumai hajókirándulásával befejeződött a vi. magyar-finn barátsági hét.

a testvérvárosi delegációk az első napokat vidéken, testvérvárosukban töltötték, az utolsó három napon pedig különböző fővárosi kulturális eseményeken, illetve gárdonyi kiránduláson vettek részt.

37

a kaarina sounio oktatási miniszterasszony vezette politikai delegáció magyarországi programja szintén csütörtökön fejeződött be. a különböző finn pártok képviselőiből álló küldöttséget itt tartózkodásuk során fogadta: losonczi pál, az elnöki tanács elnöke és sarlós istván, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, az mszmp politikai bizottságának tagjai. a delegáció megbeszéléseket folytatott pozsgay imre művelődési miniszterrel; szépvölgyi zoltánnal, a fővárosi tanács elnökével, nagy jános külügyi államtitkárral, a magyar- finn kulturális vegyesbizottság magyar tagozatának elnökével, valamint nádor györggyel, a nemzetközi kulturális intézet főigazgatójával. a küldöttség ellátogatott esztergomba, szentendrére és székesfehérvárra, a többi finn vendéggel közösen velencei tavi kiránduláson vett részt, és a patak istván művelődési házban megtekintette a kisz központi művészegyüttesének produkcióját. megismerkedtek budapest nevezetességeivel is.

a politikai delegáció a késő esti órákban elutazott budapestről. bucsuztatásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent kovács béla, a hazafias népfront országos tanácsának titkára. jelen volt osmo va:inöla:, a finn köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

kö kz

20.18 170682 1640

-.-

sb0059 4 150 mtib2059

utbeszakadás

1982. június 17. - beszakadt az uttest csütörtökön, a xv. kerületben, a rákos ut és a csanádi utca kereszteződésében. emiatt az m3-as autópálya irányában félszélességekben felbonották a burkolatot, a forgalmat pedig terelőútra irányították. módosított útvonalon közlekednek a 25-ös és a piros 25-ös autóbuszok, a közúti járműveknek jelzőtáblák adnak tájékoztatást a terelő útvonalokról. /mti/

os/kö kz

20.22 170682 0431

3P

-.-

sb0060 4 130 mtib2060

embargó: 1982. június 18-án, pénteken reggel 6 óráig!!

a magyar népköztársaság kormányának nyilatkozata az izraeli agresszióról /1. rész/

1982. június 17. - a magyar népköztársaság minisztertanácsa felháborodással állapítja meg, hogy izrael tovább folytatja a palesztinai és a libanoni nép elleni fegyveres agresszióját. ez a semmivel sem igazolható támadás súlyos veszteségeket okoz emberi életekben és hatalmas károkat a békés, polgári célokat szolgáló anyagi javakban. ezt a gátlástalan, libanon szuverenitását durván sértő, az egész világgal szemben kihívó izraeli magatartást sajnálatos módon bátorítja egyes fejlett tőkésországok támogatása, egyetértése és segítése.

a világot megdöbentette, hogy az izraeli vezetés libanon elleni támadásában figyelemre sem méltatta a béke fenntartására hivatott ENSZ-erők jelenlétét, semmibe veszi az ENSZ biztonsági tanácsának a tűzszünetre, a fegyveres akció azonnali beszüntetésére hozott határozatait. most azonban, miután fegyveres erők megszállták libanon területének jelentős részét, olyan nemzetközi katonai erő küldését szorgalmazza, amely lehetővé tenné, hogy libanon egyes NATO-hatalmak ellenőrzése alá kerüljön.

ezzel az agresszióval izrael jelenlegi vezetői és külföldi támogatóik súlyos felelősséget vettek magukra. nemcsak a közel-kelet és a világ békéjét veszélyeztetik, de egyben kockáztatják az izraeli nép jövő sorsát is.

a magyar népköztársaság kormánya - kifejezve az egész magyar nép óhaját is - a leghatározottabban követeli az agresszió haladéktalan és feltétel nélküli beszüntetését, azt, hogy izrael vezetői azonnal vessenek véget a palesztinai és a libanoni nép elleni népiirtó hadjáratnak. sikraszáll az izraeli inváziós erők libanon területéről történő teljes kivonásáért, a libanoni köztársaság egységének, szuverenitásának helyreállításáért, területi sérthetlenségének garantálásáért. támogatja azt a jogos követelést, hogy izrael térítse meg az emberi életben és anyagi javakban bekövetkezett súlyos veszteségeket és károkat. elvárja az egyesült államok és más, izraellel jó viszonyban lévő NATO-országok kormányaitól, hogy az izraeli agresszió megfékezése érdekében tegyék meg a szükséges lépéseket. /folyt. köv./ sa

20.23 170682 2288

3P

-.-

bet

- 38 -

1982.06.17.

sb0061 1 130 mtib2061

embargó: 1982. június 18-án, pénteken reggel 6 óráig!!

a magyar népköztársaság kormányának nyilatkozata az izraeli agresszióról /2. rész/

a magyar népköztársaság kormánya szükségesnek itéli, hogy ismételten leszögezze: a közel-keleti válságot átfogóan és igazságosan kell rendezni, olyan nemzetközi konferencia keretében, amelyen valamennyi érdekelt fél - köztük a palesztin felszabadítási szervezet, mint a palesztinai arab nép egyedüli törvényes képviselője - képviselteti magát, és amely biztosítja a térség minden állama biztonságának és szuverenitásának szavatolását. a béke megteremtéséhez elengedhetetlen, hogy izrael megszüntesse az 1967-ban elfoglalt arab területek megszállását, és biztosítsa a palesztinai arab nép törvényes nemzeti jogait, beleértve jogát saját, önálló, független államának megalapítására. /mti/

sa kz

20.24 170682 0915

-. -

sb0062 4 180 mtib1102

belpolitikai hireink tartalomjegyzéke /1.rész/

1982. június 17.

sb0001 fővárosi építőtáborozók
sb0002 három a kislány - szentendrén
sb0003 előévad
sb0004 balatoni fotópályázat
sb0005 egységesítik az...
sb0006 vasúti alkatrészgyártás
sb0007 meggy és szamóca exportra
sb0008 ping-pong labdák zebracsikkal
sb0009 aranylelet
sb0010 emlékkert a muhi csatamezőn
sb0011 kitüntetés
sb0012 marjai józsef és johannes rau...
sb0013 elhunyt dvorszky antal
sb0014 helikopteres szunyogirtás
sb0015 elhunyt simon béla
sb0016 hazánkba érkezett...

37

bet

- 39 -

1982.06.17.

sb0017 kitüntetés
sb0018 időjárásjelentés /1.rész/
sb0019 tanárokat avattak pecsett
sb0020 időjárásjelentés /2.rész/
sb0021 új óvoda bajnán
sb0022 vonószekerei tábor tarhoson
sb0023 termelési együttműködés
sb0024 lázár györgy fogadta...
sb0025 forgó llászló kitüntetése
sb0026 kitüntetés
sb0027 a szénsavas üdítő italok...
sb0028 évadzáró a gyermekszínházban és a vidám színpadon
sb0029 erdőgazdasági gépbemutató
sb0030 európai agrárgazdasági szimpozium
sb0031 az ötnapos munkahét tapasztalatai
sb0032 gáspár sándor hazaérkezett
sb0033 kitüntetés
sb0034 a magyar-finn barátsági hét
sb0035 szolidaritási nagygyűlés
sb0036 magyar-algériai közlekedési...
sb0037 magyar-svéd megbeszélések
sb0038 ruházatipari dolgozók
sb0039 a közalkalmazottak...
sb0040 fővárosi szakszervezeti...
sb0041 dimitrov-emlékünnepe /folyt. köv./ sa

21.19 170682 1368

-. -

sb0063 4 180 mtib1103

belpolitikai tartalomjegyzék /2. rész/

sb0042 elutazott budapestről a perui...
sb0043 kutató és kivitelező...
sb0044 filmek öt nyelv...
sb0045 ékszertolvaj súlyos büntetése
sb0046 új borsófajták
sb0047 bőhozamu búzák
sb0048 muzsikáló udvar miskolcon
sb0049 texasi diákkórus hangversenye
sb0050 timár mátyás hazaérkezett
sb0051 a rádió szimfonikusainak...
sb0052 a sztravinszkij-centenárium
sb0053 a lengyel vöröskereszt...
sb0054 időjárásjelentés

37

bel

- 40 -

1982.06.17.

sb0055 finnországba utazott a...
sb0056 megkezdődött a nyári...
sb0057 halálos balesetek
sb0058 befejeződött a magyar-fim...
sb0059 utbeszakadás
sb0060 nyilatkozat /1. rész/
sb0061 nyilatkozat /2. rész/
sb0062 tartalomjegyzék /1/
sb0063 tartalomjegyzék /2/

készült az mti belföldi főszerkesztőségében
főszerkesztő: pásztor jános
szerkesztette: fehér péter, izsák erika,
koronczai emil

- v é g e -

/mti/ sa

21.22 170682 0930

37

..-

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

parlament

bkk.1. juhár zoltán belkereskedelmi miniszter beszéde

1/-ár/a/dg

1982. június 17.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk juhár zoltán belkereskedelmi miniszter rövidített parlamenti beszámolóját, a csütörtökön elhangzó beszéd szigorúan embargós,

csak jelzésre használható fel!

x x x

juhár zoltán bevezetőjében emlékeztetett arra, hogy négy évvel ezelőtt az országgyűlés időtálló, hosszú távon iránymutató törvényt alkotott a belkereskedelemről.

a törvény nemcsak arra kötelezte a belkereskedelmet, hogy a fogyasztókat ellássa megfelelő mennyiségű, minőségű és választéku áruval, hanem arra is, hogy gazdaságosan megszervezze az áru útját a termelőtől a fogyasztóig, kulturált vásárlási körülményeket teremtsen és a maga eszközeivel is segítse elő a korszerűbb fogyasztási szerkezet kialakulását; járuljon hozzá az életkörülmények javításához.

a belkereskedelem gazdasági szerepét, politikai felelősségét jelzi, hogy a kereskedelem jelen van csaknem minden településen, az üzleteket naponta több millió ember keresi fel. az állampolgár lényegében itt tudja meg, hogy pénzből mit, mennyit és milyen körülmények között vásárolhat. ez döntően befolyásolja a lakosság közérzetét.

/folyt.köv./

ds

- 1 -

parlament

bkk.1./ juhár zoltán.....1.folyt./-a

a xii. pártkongresszus által kijelölt célkitűzést, az áruellátás elért színvonalának megőrzését - nehezebb külső és belső körülmények között is - sikerült teljesíteni, sőt e színvonalat még javítani is tudtuk. a termelők, a kül-és belkereskedelem együttes munkája eredményeként az áruellátás összességében kiegyensúlyozott volt, szélesedett a választék, javultak a vásárlási körülmények. a gyakorlatban érvényesült tehát a kormány ellátási felelőssége, amit a törvény 36. paragrafusa is kimond.

az áruellátás jelenlegi színvonala megfelel gazdasági fejlettségünk színvonalának, s az kiállja a nemzetközi összehasonlítás próbáját is. az elmúlt években korszerűbbé vált étel- és ital-fogyasztásunk: az egy főre jutó állati fehérje fogyasztás például megközelíti angliáét, olaszországiét, zöldség-gyümölcs fogyasztásunk is magasabb mint dániáé és angliáé.

alapvető élelmiszerekből a lakosság igényeit hosszú évek óta szinte maradéktalanul kielégítjük. bővült a tej- és tejtermékek, a háztartási munkát megkönnyítő, magas szinten feldolgozott élelmiszerek, a konzervek, a gyorsfagyasztott élelmiszerek, a bébiételek kínálata. szélesedett a diabetikus készítmények választéka is, bár e cikkekből az igényeket még nem tudtuk kielégíteni.

ruházati cikkekből általában kielégítjük az igényeket, de kifogásolható, hogy még mindig kevés a divatos ruházati termék, s nem ritkán az is előfordul, hogy az idősebbek nem találnak a boltokban koruknak megfelelő kényelmes cipőt, ruhát.

/folyt.köv./

As

parlament

bkk.1./ juhár zoltán.....2.folyt./-a

az életkörülmények javulását jelzi, hogy a háztartások egyre jobban felszereltek korszerű gépekkel. a háztartások mintegy 90 százalékában van hűtő-, mosógép és televízió. valamennyi család rendelkezik rádióval, és csaknem minden harmadik családnak van személygépkocsija.

fejlődött a munkahelyi, a gyermek-és diákétkeztetés. jelenleg naponta mintegy 3 millióan veszik igénybe ezeket a kedvezményes szolgáltatásokat.

ismert, hogy az 1979. évi áremelést követően a vendéglátás forgalma időlegesen visszaesett. biztató jelnek tartjuk, hogy újból növekszik az étel-és üdítőital forgalom, hogy a vendéglátás fokozatosan visszahódítja vendégeit, és hogy az elmúlt négy évben lényegesen nem növekedett a szeszes italok forgalma. még többet kell viszont tenni azért, hogy a vendéglátást a lakosság minden rétege a jelenleginél nagyobb mértékben vehesse igénybe.

az eredmények mellett szólnunk kell gondjainkról is, a lakosság ugyanis gyakran joggal teszi szóvá a meglévő hiányosságokat. őszinten meg kell mondani, hogy ezek egy részét rövid időn belül nem tudjuk megszüntetni, de bőven vannak olyanok, amelyek a termelők és a kereskedelem hibájából származnak és ezért megszüntethetők, vagy legalábbis csökkenthetők. ez utóbbiak közé sorolom, hogy gyakran nem jól mérjük fel a várható igényeket, vagy hogy az ipar nem a szerződésben foglaltak szerint szállít.

a miniszter a hiányosságok közül kettőről, a minőséggel és az alkatrész-ellátással kapcsolatos problémákról külön, kiemelten is szólt, lévén, hogy ezek sok bosszúságot, esetenként többletkiadást, pazarlást okoznak.

/folyt.köv./

As

parlament

bkk.1./ juhár zoltán.....3.folyt./-a

- miközben a vásárlók elismerik az élelmiszerek, egyes háztartási gépek, vegyi cikkek és más termékek minőségének javulását, okkal elégedetlenek egy sor fontos fogyasztási cikk minőségével.

budapesten sok jogos kritika éri a kenyér minőségét, de hozzá tartozik az igazsághoz, hogy e tekintetben sem kevés történt az elmúlt években. bővült a kenyér és a pékáruk választéka. a tervidőszakban valamelyest tovább javítja a helyzetet, hogy új sütőüzemek állnak munkába, de még így sem tudjuk megszüntetni a hétvégi elősütésből származó kifogásokat.

tudjuk, hogy keveset javult az alkatrész-ellátás; esetenként nemcsak a mennyiséggel, hanem a minőséggel is gondjaink vannak. egyes importtermékeknél sem folyamatos a szükséges kínálat. a belkereskedelmi törvény vonatkozó részének végrehajtásáért még sok a tennivalónk: nagyobb érdekeltiségre, gondosabb szervező munkára, a termelő és a kereskedelmi vállalatok nagyobb felelősségvállalására van szükség.

ismert, hogy a vi. ötéves népgazdasági terv két fő gazdaságpolitikai követelményt fogalmaz meg, a külgazdasági egyensúly javítását és az elért életszínvonal megőrzését. e két célt a terv egymással szoros kölcsönhatásban lévőnek tekinti. a jövőt illetően meghatározó számunkra is a nemzetközi versenyképesség fokozása. az áruellátás színvonalát csak ennek függvényében lehet tartani, javítani, csak így tudjuk a jövőbeni fejlődést megalapozni.

a párt és a kormány gazdaságpolitikája azt a negyedszázada bevált gyakorlatot követi, hogy érdemes többet dolgozni, mert a megkeresett pénzt, igény szerint, el lehet költeni. számolnunk kell azzal, hogy a vevők - a vásárlóerő szerény növekedése következtében is - mind igényesebbek, jobban megnézik, mire költik pénzüket. ezért is fontos, hogy gondoskodjunk a lakossági vásárlóerő tervszerű keretek között tartásáról és az ezzel összhangban álló árukínálatról.

/folyt.köv./

parlament

bkk.1./ juhár zoltán.....4.folyt./-a

a kereskedelemnek - a fogyasztói árszínvonalat is védve - az eddiginél aktívabb áralkut kell folytatnia a termelőkkel, csak a minőséggel arányos árat szabad elfogadnia. a jövőben még inkább el akarjuk kerülni az indokolatlan, túl gyakori ármozgásokat. helyesljük a tartós ármérséklésre való törekvést, ha azt szociálpolitikai vagy más fontos szempontok indokolják. a kormány a jövőben is nagy gondot fordít arra, hogy az árszínvonal-emelkedés az életszínvonalpolitikával összhangban alakuljon.

az áruellátás színvonalának megőrzését nem értelmesszük statikusan. jobban kell igazodni a kereslethez, hiszen egy sor területen megvannak, vagy megteremthetők a kínálat javításának feltételei. az elkövetkező években is meg akarjuk őrizni az élelmiszer-ellátás kialakult színvonalát, ami döntően meghatározza a közellátást. fejlesztjük a munkahelyi és kereskedelmi vendéglátást. de felelősen nem ígérhetjük, hogy egyes cikkeknel - főleg iparcikkeknel - egycsapásra megszűnnek a választéki és minőségi hiányosságok. törekszünk viszont arra, hogy számuk a jövőben csökkenjen.

a kereskedelemnek hagyományos értékesítési feladatain túlmenően a jövőben jóval tevékenyebb szerepet kell vállalnia a kiemelt népgazdasági célok megvalósításában. a szelektív iparfejlesztés programját segítve a fogyasztási szövetkezetek saját termelésével együtt évente mintegy 15 milliárd forint értékű fogyasztási cikk termelését szerveztük meg a kisebb üzemekben és ipari szövetkezetekben. importpolitikánkban az eddigieknél jobban össze kell hangolni az áruellátás és a külgazdaság érdekeit. a jövőt illetően nem mondhatunk le a fogyasztási cikkek importjának növeléséről, hiszen enélkül az áruellátás színvonala lényegesen nem javítható; s ha az exportot dinamikusabban növeljük, egyes cikkek gyártását megszüntetjük, akkor egyidejűleg több fogyasztási cikket kell behoznunk. ezért is elemi érdekünk fűződik az árukapcsolatok, a nemzetközi együttműködés erősítéséhez. szorgalmazzuk a kgst-ben a közszükségleti cikkek gyártás-szakosításának meggyorsítását.

/folyt.köv./

parlament

bkk.1./ juhár zoltán.....5.folyt./-a

a belkereskedelemnek új együttműködési formákkal, a választékok cseréjével is növelnie kell az importot. nagyobb teret kell engedni a vállalatok, a megyei tanácsok kezdeményezésének, fejleszteni kell az állami és szövetkezeti választék-, háztármenti és áruházak közötti cserét. célunk, hogy a szocialista országok piacán megjelenő korszerű termékeket országainkban kölcsönösen meg lehessen vásárolni.

a feladatok sorában a miniszter utalt arra, hogy a kereskedelemnek az iparral szorosan együttműködve még aktívabb szerepet kell vállalni az energiaprogram végrehajtásában. bővíteni kell a kevesebb áramot fogyasztó háztartási gépek, hűtőszekrények, az energiatakarékos fűtő- és főzőberendezések kínálatát. társadalompolitikai szempontból az egyik legfontosabb feladatként, a lakásépítési program végrehajtásának segítségét említette.

növekedett azoknak a száma, akik új otthonukat állami hitellel maguk építik, vagy korszerűsítik. ehhez olyan kínálatot kívánunk teremteni építési, szerelési, valamint karbantartási anyagokból, hogy csökkentjük az építkezők amúgyis nagy gondjait.

a kiskereskedelmi forgalom csaknem kétharmadát, a nagykereskedelmi értékesítés több mint 90 százalékát az állami vállalatok bonyolítják le. tevékenységük sokat fejlődött, korszerűsödött, szerepük meghatározó a lakosság ellátásában. elismeréssel kell szólni a szövetkezeti kereskedelem fejlődéséről is, a falvak, a városok és budapest ellátásában betöltött szerepéről és a kisgazdaságokat segítő kínálatáról, és a ma már korántsem csak kiegészítő jellegű termelő tevékenységéről. a magánkiskereskedők hasznos munkája is hozzájárul a jobb árukínálathoz.

a kereskedelemnek fontos feladata a jövőben a vásárlási körülmények további javítása.

a kiskereskedelmi hálózat alapterülete az elmúlt négy évben számottevően bővült. ma már az országban 160 általános és iparcikk áruház működik. egymással versenyben fejlődik a centrum és a skála áruházi rendszer.

/folyt.köv./

- 6 -

parlament

bkk.1./ juhár zoltán.....6.folyt./-a

a főváros kereskedelmi hálózata ma lényegesen korszerűbb, mint néhány évvel ezelőtt volt. csökkent a belváros túlterhelése, új nagy kapacitású kereskedelmi központok nyíltak; a skála, a flórián, a sugár áruház, illetve bevásárlóközpont. a vi. ötéves tervidőszakban megépül a marx téri skála, a kispesti és pesterzsébeti áruház, a váci utcai aranypók, az újpalotai bevásárlóközpont. egyidejűleg bővül a napicikkeket értékesítő hálózat. ennek ellenére egyes vidéki városokban ma kulturáltabban lehet vásárolni, ezért a következő években főként az élelmiszer és a napicikkeket árusító hálózatot fejlesztjük a fővárosban és az agglomerációban.

az épülő új lakótelepeken a lakáshoz jutás örömet teljessé kell tenni azzal, hogy a kereskedelmi létesítmények időben megépüljenek. e téren még sok a javítani való.

a lakosság joggal kifogásolja, hogy a kisüzletek száma csökken, egy részük ideiglenesen vagy tartósan zárva tart. a kisüzletek budapesten, a városokban és falvakban egyaránt nélkülözhetetlenek, ezért a jövőben megkülönböztetett figyelmet kell fordítani rájuk. fontos feladatunk a kistelepülések áruellátása is, ahol főként a napicikk-árusítást kell fejleszteni.

figyelembe véve a szűkösebb beruházási lehetőségeket, a jövőben elsősorban a meglévő kereskedelmi hálózat korszerűsítésére, az intenzív módszerek alkalmazására, az önkiszolgálásra, a minta utáni és előjegyzéses értékesítésre, a házhozszállításra kell törekedni. fejleszteni kell a hálózat technikai felszereltségét, amely egyben megkönnyíti a kereskedelmi dolgozók munkáját. vannak még kihasználatlan tartalékaink. példa erre a skála expo és a diszkont típusu áruházak, amelyek más célra használt helyiségekben időlegesen árusítanak. jó kezdeményezés, hogy például egyes áruházak az utcán is árusítanak, a vendéglátás teraszokat létesít.

/folyt.köv./

- 7 -

parlament

bkk.1./ juhár zoltán.....7. folyt./-a

a vásárlási körülményeket a nyitvatartási idő is befolyásolja. a kereskedelem a nyitvatartást alapvetően a lakosság igényei szerint határozta meg, ezért nem szűkítette a heti nyitvatartási időt. szombaton például nem ügyeleti rendben, hanem lényegében a teljes hálózattal a vásárlók rendelkezésére állunk. igaz, 1-2 órával rövidebb ideig, mint korábban, viszont az itt megtakarított idővel meghosszabbítottuk a csütörtöki és pénteki nyitvatartást. az ötnapos munkahét előreláthatóan együttjár a bevásárlási szokások változásával. türelemre, jó propagandára, hatásos reklámra és sok új kezdeményezésre van szükség, hogy ez valóban bekövetkezzék. az eddigi tapasztalatok összességében kedvezőek, de folyamatosan figyelemmel kísérjük a vásárlási szokásokat és a nyitvatartási időt, és ez év második felében ahol szükséges, a tanácsokkal közösen - igazítunk rajta.

házánkban növekszik az idegenforgalom politikai és gazdasági jelentősége. az idegenforgalom kedvező hatást gyakorol társadalmi-gazdasági életünkre. segíti, hogy a nemzetközi közvélemény realisabban ítélje meg társadalmi rendszerünket, hozzájárul hazánk nemzetközi tekintélyéhez. a turizmus fontos szerepet tölt be a népek közötti barátság erősítésében is. ezért a jövőben is aktív idegenforgalmi politikát folytatunk.

állampolgáraink külföldi utazásainak száma évente eléri a 4-5 milliót. mintegy 1,3 millió dolgozó vesz részt kedvezményes üdültetésben, és 1,5 millió magyar állampolgár üdül a kereskedelmi szálláshelyeken. a jövőben rugalmasabb árpolitikával, új programokkal törekszünk a belföldi turisztikai igények jobb kielégítésére. ez egyben a kulturált időtöltés, az egészséges életmód, a közművelődés fontos eszköze is. ennek jelentősége a heti két szabadnap miatt is növekedett. ezért is fejlesztjük a - még sok helyen elégtelen - kirándulohelyeket és az olcsóbb szálláshelyeket.

tőkés idegenforgalmunk számszerűen jóval szerényebb, de szintén fejlődik.
/folyt.köv./

- 8 -

a hazánkat felkereső külföldiek mintegy 85 százaléka szocialista országokból érkezik, a külföldre utazó magyaroknak pedig 90 százaléka látogat a baráti országokba. továbbra is törekszünk a tényleges turizmus fejlesztésére, az eddiginél tervszerűbben, jobban igazítva azt fogadóképességünkhöz.

parlament

bkk.1./ juhár zoltán.....8. folyt./-a

ezt jelzi, hogy az ebből származó devizabevételeink három év alatt megkétszereződtek. nőtt az egy turistára jutó bevétel, emelkedett a szervezett turizmus aránya.

a turisták szívesen látott vendégek hazánkban. kiegyensúlyozott belpolitikánk, a szilárd közbiztonság és a hagyományos magyar vendégszeretet hozzájárul az országunk iránti érdeklődés élénküléséhez. szeretnénk, ha minél több országból és minél többen megismerkednének népünk életével, kultúránkkal és műemlékeinkkel.

a vállalatokat, szövetkezeteket az eddiginél hatékonyabb munkára kell készíteni. ezt szolgálja az a munkaprogram, amelyet a vállalati önállóság és felelősség erősítésére, a verseny kibontakoztatására, az áru útjának rövidítésére, a termelők és a kereskedelem piacérzékenységének fokozására, az irányítási és szervezeti rendszer korszerűsítésére kidolgoztunk. ennek végrehajtásában együttműködünk a termelőkkel, a külkereskedelemmel és más érdekelt szervekkel. céljaink elérését szolgálják azok az intézkedések is, melyek szerint a vállalatok rugalmasabban alakíthatják üzletkörüket, újabb kereskedelmi formákkal kiegészíthetik tevékenységüket.

a kiszolgálás színvonalát javíthatja az üzletek vezetőinek nagyobb önállósága, érdekeltsége és egyben felelőssége is. a bevezetett szerződéses és bérleti rendszer keretében ma már mintegy 3000 üzlet működik, a teljes kiskereskedelmi üzletek számának 6 százaléka, és forgalmuk a teljes forgalomból mintegy 2 százalékkal részesedik. 1982 végére összesen 7000 szerződéses üzlettel számolunk, melyből 4500 a vendéglátóiparban működik, és ezek az üzletek a teljes kiskereskedelmi forgalomnak 10,2 százalékát bonyolítják le. tapasztalataink szerint ezek az üzletek javítják az áruellátást, a kiszolgálás színvonalát, növelik a kereskedelmi vállalatok, a népgazdaság bevételeit.

/folyt.köv./

As

- 9 -

parlament

bkk. 1./ juhár zoltán.....9. folyt./-a

a tanácsok jelentős szerepet töltenek be az áru-ellátás, a helyi kapacitások feltárásában, a gazdálkodó szervezetek ellenőrzésében. a megyei tanácsok ma már egyre inkább területük felelős gazdái. növekedett önállóságuk és egyben felelősségük az idegenforgalom szervezésében és iránításában is. ugyanakkor meg kell mondani, hogy egyes esetekben viszont a regionális gondolkodás ma már fékezi az előrehaladást.

a belkereskedelmi törvény nyomán megerősödött a fogyasztók érdekvédelmének jogrendszeré és az ellenőrzés szervezete. rendeletek védik a fogyasztói érdekeket és a vásárlók jogait, tiltják a vásárlók megtévesztését és megkárosítását. a törvény alapján szabályoztuk a fogyasztók panaszainak intézését. abból indultunk ki, hogy az áru minőségéért akkor is az eladó felel, ha a termék hibája a gyártás vagy a szállítások során keletkezett. a panaszt ott kell orvosolni, ahol az árut megvásárolták, a költségeket viszont az viselje, aki a hibát elkövette.

ez évben alakult meg a hazafias népfrent szervezésében a fogyasztók országos tanácsa, a fogyasztói érdekvédelem társadalmi szervezete. a jelen ülészakra való felkészülés során a tanács külön is felhívta a figyelmet a kisüzletekre és a fogyasztói érdekvédelem fontosságára.

a miniszter végezetül szólt a mintegy 450 ezer kereskedelmi dolgozó helytállásáról, anyagi és szociális helyzetéről.

a kereskedelmi dolgozók kb. 64 százaléka nő - a bolthálózatban ez az arány csaknem 80 százalék - közöttük sok a kisgyermeket nevelő anya.

/folyt.köv./

- 10 -

parlament

bkk. 1./ juhár zoltán.....10. folyt./-a

idegi és fizikai igénybevételük, kedvezőtlen munkaidőbeosztásuk, az árumozgatással együttjáró nehéz fizikai munkájuk, valamint a gyakran nem kielégítő szociális feltételek miatt sokan keresnek más munkahelyet. egyes szakmákban és területeken, elsősorban a fővárosban és az ipari központokban, illetve az élelmiszer-kiskereskedelemben fokozódtak a munkakeresgondok, amely egyes területeken már jelenleg is hátrányosan befolyásolja a kiszolgálás színvonalát.

a kereskedelmi dolgozók sokszor nagyon nehéz körülmények között állnak helyt a munkában. túlnyomó többségük szakmai felkészültségével, emberi magatartásával kivívta a vásárlók elismerését. ezt még akkor is el kell ismerni, ha akadnak olyanok ebben a szakmában is, akik udvariatlanok, szakszerűtlenül szolgálnak ki, akiknek felkészültsége hiányos.

ezért a kereskedelmi dolgozók képzettségét, erkölcsi színvonalát, munkájuk minőségét tovább kell javítani. dolgozóink viszont jogosan igénylik, hogy a jól végzett munkájukat társadalmilag és anyagilag jobban elismerjék.

az eltelt viszonylag rövid idő tapasztalatai is arra mutatnak, hogy a törvény jól szolgálta a kereskedelem ügyét és a fogyasztók érdekeit. megtisztelő kötelességünk, hogy maradéktalanul eleget tegyünk annak a bizalomnak, várakozásnak, amely közérdekű munkánk iránt megnyilvánul.

kérem a tisztelt országgyűlést beszámolómmal elfogadására. /mti/

.-

- 11 -

parlament

bkk.2. hetényi istván beszéde

i/-ár/rj/dg

1982. június 17.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk hetényi istván pénzügyminiszter rövidített parlamenti beszámolóját. a beszéd az országgyűlés első napján hangzik el. a beszéd szigorúan embargós, csak jelzésre használható fel!

x x x

az 1981. évi költségvetésről készült zárszámadás vitája alkalmat ad a népgazdaság fejlesztésében, az állami gazdálkodásban elért eredmények és feladatok alkotó megvitatására - mondotta bevezetőjében a miniszter.

1981-ben alapján megfeleltünk az mszmp xii. kongresszusán megerősített - több éves - irányvonal követelményeinek, amelynek legközvetlenebb feladatai a gazdasági egyensúly javítása, az intenzív gazdasági fejlődésre való áttérés gyorsítása, az életszínvonal megszilárdítása.

1981-ben megfeleltünk a nemzetközi szerződésekben foglalt kereskedelmi kötelezettségeinknek is. konvertibilis valutákban lebonyolított külkereskedelmünk kiegyensúlyozott volt. a lakosság fogyasztása emelkedett, a szociális, kulturális ellátás tovább fejlődött. a nemzeti jövedelem 2 százalékkal nőtt. ezeket az eredményeket egyre romló külső gazdasági feltételek között értük el. mindez azt mutatja, hogy a társadalom növekvő felelősségérzettel, cselekvőkészséggel vesz részt a munkában, a vállalatok, szövetkezetek, intézmények vezetői eredményesebben keresik a hatékonyság javításának útjait, a kormányzati irányítás határfoka javult.

/folyt.köv./

-12-

parlament

bkk. 2. / hetényi istván... 1. folyt./rj

a múlt évi eredmények ellenére többet vártunk például az export fejlődésében, mint amit elértünk. a fogyasztás és a felhalmozás nem igazodott mindenütt a teljesítményekhez, munkánk feltételeinek előrelátó felmérése hatalmas leckét ad fel. egyfelől azért, mert a tavalyi eredmények nem mindenben kielégítőek; másrészt: nem téveszthetjük meg magunkat illuziókkal a világpolitika, a világgazdaság várható alakulását illetően. a világpolitikában erősödtek a szocialista országokkal konfrontáló erők, és ennek káros hatásai a gazdasági kapcsolatokban is érvényesülnek. a tőkés világgazdaság tartós válságban van, és a válság olyan területekre is kiterjed - például a kohászatra, az alumíniumiparra, a műanyagiparra -, ahol exportunknak közvetlen, érzékeny veszteséget okozott. ilyen körülmények között kell értékelni helyzetünket, kijelölni társadalmi-gazdasági teendőinket.

az 1981. évi költségvetés 472,6 milliárd forint bevétel-
lel és 482,1 milliárd forint kiadással zárult. a költségvetési be-
vételek 5,6 százalékkal, a kiadások 6,6 százalékkal haladták
meg az 1980. évit. a hiány 9,5 milliárd forint, a tervezett-
nél nagyobb. kedvező, hogy a kiadások növekedése alatta marad
a tervezettnek és a népgazdasági jövedelem növekedési ütemének.
csökkent a költségvetés szerepe a felhalmozás finanszírozásá-
ban, a tervezett keretek közt alakultak a támogatások. egyidejűleg
tovább nőtt a költségvetés szerepe az életkörülmények alakí-
tásában: egészségügyi és szociális feladatokra 10,4 százalé-
kal, kulturális kiadásokra 9,4 százalékkal, társadalombiztosítás-
ra 8 százalékkal fordítottunk többet az 1980. évinél.

mint ismeretes, a kormány társadalmi programok kialakí-
tásával ad nyomatékot a legfontosabb feladatoknak. ennek nyomán
1981-ben 77 ezer lakás épült. ez megfelel az ötéves terv idő-
arányos részének. növekvő figyelmet fordítunk a lakosság lakás-
építési feltételeinek javítására, a területelőkészítésre, a
magánérből épülő lakásokhoz nyújtott támogatásra. ez elősegí-
tette, hogy az előirányzatnál több telepszerű társasház és családi
ház épüljön.

/folyt.köv./

-13-

parlament

bkk. 2. /hetényi istván... 2. folyt./rj

az általános iskolák fenntartására 16 százalékkal többet fordítottunk az előző évinél. a tervezett 1070 helyett 1964 új tantermet és tanításra hasznosítható helyiséget adtak át, de így is vannak 34-36 főt meghaladó létszámú általános iskolai osztályok. itt tehát az eredmények ellenére sem vagyunk elégedettek.

az egészségügyi ellátás javítására 1981-ben az előző évinél 21 százalékkal többet ruháztunk be, de a kórházi ágyak száma a tervezett 1500 helyett csak 1200-zal nőtt.

az alapvető szociális és kulturális intézmények többsége tanácsai intézmény. örvendetes, hogy a tanácsok 1981. évi gazdálkodásában mind jobban érvényesült a társadalmi, az ágazati és a területi érdekek összhangja.

egyre hatásosabban kibontakozik az öntevékenység, eredményes a lakosság erőinek bevonása a közös feladatok megoldásába. mind arányosabbá válik a településhálózat fejlesztése. a szabályok, a területi tanácsok jobban figyelembe veszik a központi szerepet nem játszó kistelepülések igényeit, ahol a lakosság mintegy egyhatoda él. 1981-ben a víztermelő kapacitás és a víz-ellátás bővítésének csaknem 20 százaléka a térségekben valósult meg, az óvodai hálózatfejlesztésből 30 százalékos, az általános iskolai fejlesztésből pedig 25 százalékos a részesedésük.

a településfejlesztés önállóbb, helyi erőkre alapozott rendszerét a következő években korszerűsíteni, szélesíteni kívánjuk. igyekszünk módot nyújtani arra is, hogy a helyi tanácsok lakossági társulásokat hozzanak létre ut- és járdaépítésre, gázvezeték létesítésére, a villamoshálózat további bővítésére, vagy más célra. tervezzük azt is, hogy a társulási célokhoz hiteleket bocsátunk a lakosság rendelkezésére.

a szocializmusnak azt a jellemzőjét, hogy a társadalmi kiadásokban az ésszerű takarékoság érvényesüljön, mindenekelőtt a költségvetési szerveknél kell elérni - mondotta a továbbiakban. - a takarékosági lehetőségek fokozottabb kihasználása az 1981-1983. évi költségvetésekben részben már megmutatkozik. így például 1981-ben a belföldi igazgatási költségek csak 5,5 százalékkal emelkedtek.
/folyt.köv./

-14-

parlament

bkk. 2. /hetényi istván.. 3. folyt./rj

sok intézmény élt a bevételek növelésének lehetőségével. a takarékoság lehetővé tette néhány új feladat saját erőből történt sikeres megoldását, például az egészségügy területén az ötnapos munkahétre átállás többletköltségeinek fedezését is. az igazgatási intézmények az 1983. végéig teljesítendő 5 százalékos létszámcsökkentési kötelezettségüknek már eleget tettek. folytatódik a minisztériumok, megyei tanácsok tevékenységét közvetlenül segítő intézmények rendszerének ésszerűsítése, létszámának csökkentése.

az 1981. évi költségvetési kiadásoknak 12 százalékát teszi ki a felhalmozás kiadásai. ezek csökkentését már a terv is előirányozta, de a tényszámok még a tervezettnél is alatta maradtak. ennek pozitív oldala, hogy nagyobb mértékben éltünk az új termelő beruházások állami kölcsönből és bankhitelből való finanszírozásának lehetőségével. a tervezettnél kevesebb új nagyberuházást indítottunk.

sajnálatos ugyanakkor, hogy kivitelezési nehézségek miatt ott is volt elmaradás, ahol ez egyáltalán nem volt célunk, mint például a központi lakásépítésben, vagy a kórházak rekonstrukciójában. a befejezésre tervezett öt állami nagyberuházás azonban időben megvalósult.

a kiadási adatokból kitűnik, hogy miközben azok - elsődleges társadalompolitikai céljaink megvalósulását segítve - a tervezett mértékben bővültek, a költségvetés bevételi oldalán elmaradások vannak. a vállalatoktól a költségvetésbe centralizált jövedelem hányada kisebb a tervezettnél. a nemzetközi és egyéb bevételek nem érték el a tervezettet. a vártnál nagyobb hiányról már az 1982. évi költségvetés tárgyalásakor szóltunk. most csak arra szeretnénk újra utalni, hogy a kiadások jelentős része a korábbi nagyobb jövedelem-képződést feltételezve kialakított elkötelezettségeken alapul. az aránytalanságon elsősorban a munka fokozott racionalizálásával lehet és kell változtatni, ez tehát sürgető feladat.

/folyt.köv./

-15-

parlament

bkk. 2. /hetényi istván... 4. folyt./rj

az alapvető feladat természetesen az, hogy a teljesítmények növekedjenek. többször nyomatékosan rámutattunk arra, hogy a hatékonyság, versenyképesség jövedelemnövekedése és az élet-színvonal megtartása csak együtt létezhet. ezt különösen hangsúlyozni kell azért is, mert Magyarország számára a külső egyensúlyi követelmények teljesítése az idén is tovább nehezült.

a tőkés gazdaság ellentmondásainak kiéleződése, a feszültebbé vált külpolitikai, külgazdasági helyzet miatt magasra szöktek a felvehető hitelek kamatai és megszakadt a hitelek normális áramlása. a tőkés dekonjunktúra tovább folytatódik, s egyes tőkés országok egymással szemben is, a szocialista országokkal szemben pedig még erősebb diszkriminációt alkalmaznak. az olajpiac elbizonytalanodása a fizetőképes olajtermelő országok beruházási tevékenységét is visszafogta, ez is kedvezőtlenül hatott exportunkra.

a külső feltételek újabb romlását csak a gazdaság teljesítőképességének gyorsabb javításával lehet ellensúlyozni, mert ma már nem elég a külkereskedelmi forgalmat egyensúlyba hozni: az exportnak a külföldről felvett hitelek törlesztésére, a kamatok fizetésére is meg kell teremtenie a fedezetet, ezért drága a kiviteli többlet elérésében minden perc késedelem. aktívabb külkereskedelmi törekvéseinkhez versenyképesebb és növekvő exportra, ésszerű importfelhasználásra van szükség. a nemzetközi integrációs és egyéb szervezetekben való részvételünk problémáink megoldásához segítséget adhat, de tisztában kell lennünk azzal, hogy ez külkereskedelmi és pénzügyi helyzetünkre csak akkor tud jótékony hatást gyakorolni, ha a népgazdaság összes erőit egyesítve növeljük helytállásunkat a nemzetközi piacokon.

a terv szerinti előrehaladás megköveteli azt is, hogy szigorúan betartsuk a termelés és elosztás között tervezett arányt. sajnos, az ez év eleji tapasztalatok szerint eddig a termelés az egész évre tervezettnél kisebb ütemben nőtt. ugyanakkor több jel a belföldi felhasználásnak a tervben megalapozottnál gyorsabb növekedésére hívja fel a figyelmet. a vállalati beruházások például a múlt év azonos időszakához képest 8-9 százalékkal nőttek és az átlagbérek is gyorsabb emelkedést mutatnak a tervezettnél.

/folyt.köv./

as

parlament

bkk. 2. /hetényi istván .. 5. folyt./rj

hetényi istván ezután a vállalatok, szövetkezetek tavalyi gazdálkodásának néhány tapasztalatáról szólt.

a vállalatok helytállása a gazdaságban 1981-ben is különböző volt. egyes vállalatok termelése visszaesett, de szélesedett azoknak a vállalatoknak a köre is, amelyek 10 százaléknál jobban növelték árbevételüket. a kiemelkedő jövedelmezőségű iparvállalatok sulya azonban az egész iparban csak elenyészően változott. az 1981. évi mérlegbeszámolók szerint a vállalatok érdekelt-ségi alapjai lassabban nőttek, mint a nyereség. a részesedési alap nagysága a bérekkel arányosan nőtt, a fejlesztési alapképzés összege azonban mérséklődött.

a vállalatok növekvő része tudatosan törekszik új, a piaci követelményeknek jobban megfelelő termékek előállítására, új piacok felkutatására, a hulladékok hasznos feldolgozására. vannak iparvállalataink, mint például a medicor, vagy a gardénia gyár, amelyek a nemzetközi versenyben helytállnak, és figyelemre méltó a jövedelmezőségük. jónéhány építőipari vállalat az igények pusztá követése helyett a piacbefolyásolás aktív tényezőivé, magyarul tényleges vállalkozóvá igyekezett válni, mint például az alba regia állami építőipari vállalat, a hajdu megyei állami építőipari vállalat. örvendetes, hogy egyre több vállalat keresi egymással a kapcsolatot, társulva próbálják tevékenységüket kiszélesíteni.

a mezőgazdaságban - a kedvezőtlen gabonatermés ellenére, és jórészt a hasznos melléküzemi tevékenység nyomán - a pénzügyi eredmények lényegesen javultak. tovább bővült a magas termelési szinten, eredményesen gazdálkodó nagyüzemek száma, a veszteség kisebb, mint a megelőző évben.

minden ágazatban - és a múlt évi mérlegből kiolvashatónál szélesebb körben - található ugyanakkor nem kielégítően gazdálkodó vállalat. nem kevés például a fejlesztési alaphiány: a több év alatt felgyülemlett és ez évben esedékes kötelezettség az iparban megközelíti a 8 milliárd forintot. több vállalatnál ismétlődő esetről van szó. akad olyan vállalat, amely saját teljesítményeinek hiányát inkább magyarázgatja, mint felszámolja, és a központi beralapokra szeretné háritani. erre azonban nincs mód. nem tartható például következmények nélkül a hosszabb ideje alacsony szinten gazdálkodó irodagépipari és finommechanikai vállalat helyzete, amely több évi gyenge gazdálkodás után rekord-vesztésért ért el.

/folyt.köv./

as

bkk. 2. / hetényi istván... 6. folyt./rj

a heves megyei állami és a tanácsi építőipari vállalat gazdálkodásának visszatérő súlyos gondjai sem magyarázhatók az építőipar nehéz helyzetével, hiszen számos hasonló profilu vállalat a szigorubb feltételek közt is jól megállja a helyét. a tartósan, ismétlődően gazdasági gondokkal küzdő vállalatok, szövetkezetek esetében világos, hogy tevékenységük, szervezetük, vezetésük átalakítása szükséges és sürgős.

a népgazdaság fejlődésének elengedhetetlen feltétele, hogy a gazdaságirányítási rendszert folyamatosan tovább fejlesszük, a változó feltételekhez igazítsuk. a kormány az 1982. évi gazdálkodás eddigi tapasztalatait áttekintve évközi intézkedéseket hozott a terv sikeres végrehajtása érdekében.

célunk az, hogy a vállalatok nagyobb erőfeszítéseket tegyenek külpiaci munkájuk javítása érdekében, s hogy a vállalatok ne új beruházásokat kezdjenek, inkább a folyamatban lévőket fejezzék be. azt igyekszünk elérni, hogy a vállalatok az igénybe vett többletforrásokat minél nagyobb mértékben rendeljék hozzá szélesebb értelemben vett ujitási, innovációs tartalékaik nagymértékű felhasználásához, és a fejlesztéseket szorosán kössék a piac igényeihez. figyelmeztető jellegű intézkedést hoztunk a megalapozatlan bérfejlesztések megakadályozása érdekében. az intézkedések egy kisebb része - például a fejlesztési források egy részének kötelező tartalékolása - olyan, amelylyel az elköltés lehetőségeit csak korlátozni és nem megszüntetni akartuk. vannak olyan intézkedések - mint például a bírságok, kötbérek beszámítása az adóalapba -, amelyek a jobb munkára fognak ösztönözni.

tudjuk, hogy nem kevés aggály hangzik el az évközi intézkedések kapcsán. senki nem óhajtja jobban a gazdálkodás feltételeinek stabilitását, mint a kormány. de érdemes hangsúlyozni, hogy a stabilitás elsősorban a gazdaságpolitikai vonalvezetésben kell, hogy érvényesüljön, nehogy a változó körülmények között érvényüket veszített részletfeladatok, feltételek változatlan erőltetése töréseket okozó feszültségek felgyülemelésére vezessen. ennek fényében megértjük, hogy a változások a vállalatoknál gondokat okoznak - de a változás az élet egyik, hol kellemes, hol kellemetlen velejárója.

/folyt.köv./

bkk. 2. / hetényi istván... 7. folyt./rj

a gazdasági intézkedések nem érintik aránytalanul a jobb teljesítményt nyújtó vállalatokat. figyelmünk fokozottabban fordul viszont most azok felé a vállalatok felé, amelyek a jövedelem-termeléshez nem járulnak hozzá, veszteségesek, vagy anyagi lehetőségeikkel nem összhangban álló kötelezettségeket vállaltak. nem folytathatjuk tovább a gyakorlatot, amely a teljesítménytöbbletet elismeri, a teljesítmény hiánya azonban nem válik a vállalat számára jövedelem-hiánnyá.

a teljesítményekhez szabott elosztás teljes mértékben összefér a meghatározott prioritásokkal. továbbra is megkülönböztetett támogatást élvez a versenyképes export növelése, az energiafelhasználás ésszerűsítése, a hulladékok és melléktermékek hasznosítása, de a gazdaságosság követelményén itt sem lazíthatunk. a teljesítményhez kötött ösztönzés példája a szénbányászatnak ez évre nyújtott bérpreferencia.

a vállalati gazdálkodás növekvő felelősségét a vállalatok gazdálkodási lehetőségeinek szélesítésével párosítjuk. jelentős kormányzati intézkedések születtek annak érdekében, hogy a vállalatok fejlődésének szabadabb keretet szabjunk. a vállalati törvény módosítása során nagyobb szabadságot biztosítottunk a tevékenységi profil vállalati meghatározásában, új vállalati formaként szabályoztuk a leányvállalatok létrehozásának rendjét, a felügyeleti jogosultságokat szűkítettük. elengedhetetlen a vállalati belső érdekeltiségi rendszer fejlesztése is.

1981-ben már szereztünk bizonyos tapasztalatokat arról, hogy a hatósági intézkedéssel szétválasztott nagyvállalatokból, trösztökből létrejött új egységek hogyan gazdálkodnak. ha az önállóság átmeneti nehézségeit is figyelembe vesszük, akkor megítélésünk szerint jelentős eredményként könyvelhető el, hogy ezek a vállalatok az átlagot elérő, sőt azt kissé meghaladó teljesítményt nyújtottak.

/folyt.köv./

bkk. 2. /hetényi istván... 8. folyt./rj

az életszínvonalpolitikában - növekvő teljesítmények esetén - a munkából származó jövedelmek 1980. évi szintjének megtartására vállalkoztunk, miután a megfelelő árualapot az egyensúly veszélyeztetése nélkül csak ilyen szintű vásárlóerőhöz tudjuk biztosítani, folyamatosan figyelemmel kell kísérnünk a jövedelemalakulás és az árszínvonal összhangját. két ízben, tavasszal és a közelmúltban hajtottunk végre központi fogyasztói árváltoztatásokat, az árualap és a vásárlóerő összhangját a gazdaság egyensúlyi követelményeinek megfelelően, a gazdasági racionalitásnak és a társadalmi igazságosságnak legmegfelelőbb eszközökkel továbbra is biztosítani fogjuk.

a lehetőségek reális értékeléséhez látni kell, hogy a társadalmi közös fogyasztás fejlesztésében, a költségvetési szervek kiadásainak méretezésében is csak gazdaságunk teherviselő képességének keretei között mozoghatunk.

törekszünk arra, hogy az anyagi lehetőségek ésszerű kihasználásával és a kedvező megoldások keresésével minél többet tegyünk a jó társadalmi közérzet érdekében. itt nemcsak az idén általánossá váló ötnapos munkahét előnyeire gondolok, hanem például azokra az erőfeszítésekre, amelyeket a megfelelő áruezellátás fenntartása érdekében hozunk. szándékunk az adott lehetőségek mellett ésszerűbbé tenni a lakásgazdálkodást, közelebbíteni a lakáshoz jutás esélyeit a társadalom különböző rétegei között. a keresetszabályozásban 1983-ban olyan irányba lépünk, hogy a teljesítménykülönbségek jobban mutakozhassanak meg az átlag-keresetekben.

a miniszter ezután szólt a kisvállalkozásokról, hangoztatva, hogy ezek jórészt a belső, lakossági áruezellátás javítását szolgálják.

a kisüzemek alapításának lehetősége, működési szabályai január elsejétől léptek életbe. azóta a polgárjogi társaságok, az önálló, illetve vállalati gazdasági munkaközösségek száma együttesen mintegy 1300-at ért el, és az alkalmi bedolgozókat is figyelembe véve 10-11.000 főt foglalkoztatnak ezek a szervezetek. a kisvállalatok, leányvállalatok, kisszövetkezetek alakítására is megindult a szervezés.

/folyt.köv./

bkk. 2. /hetényi istván... 9. folyt./rj

az általános jövedelemadó rendelet módosítása a korábbinál kedvezőbb helyzetet teremtett a kisiparosok és magánkereskedők számára, a jövedelemhatár kiterjesztésével növelve az érdekeltséget a termelés bővítésében. 1982-től csökken a szellemi tevékenységet folytatók legtöbbjének adóterhe is.

a zárszámadási törvényjavaslatról az országgyűlés bizottságiban folytatott vitán alkotó módon értékelték a gazdálkodás eredményeit és feladatait. az ott felvetett kérdésekre - éppúgy, mint a ma várható vita tanulságaira - a kormány nagy figyelmet fordít. a képviselők észrevételeit fontos társadalmi jelzésnek, ellenőrzésnek tekintjük, és feltett szándékunk, hogy minden reális felvetést tekintetbe veszünk, s az országban kialakult alkotó, jó belpolitikai helyzetet megőrizzük.

gazdasági fejlődésünk problémáit magunknak kell megoldani. az eredmények azonban erősen függenek a nemzetközi helyzet alakulásától, az enyhülési politika érvényesülésétől. napjainkban különösen megnő a jelentősége a világbéke megőrzését és a világ-gazdaság stabilitását, a világkereskedelmet elősegítő minden társadalmi, politikai tettek. nemzetközi törekvéseink, a varsói szerződés szövetségi rendszerében kifejtett tevékenységünk, a kgst tanácsának legutóbb budapesti megrendezett xxxvi. ülésének eredményei is bizonyítják a szocialista országok békevágát, az eltérő társadalmi berendezkedésű országok békés egymás mellett élésének lehetőségébe vetett hitét, s azt a törekvésünket, hogy gazdasági erőfeszítéseinket összehangoljuk. kétoldalu kapcsolataink fejlesztése, az ezt megalapozó magas szintű tárgyalásaink így egyaránt szolgálják belső céljainkat és a nemzetközi helyzet megszilárdítását.

bizunk benne és a magunk eszközeivel teszünk is azért, hogy a világpolitikában erősödjön az enyhülés, s így a külső feltételek ne gátolják meg, hogy idehaza sikerrel vigyük végbe azt, ami társadalmi fejlődésünkhöz, gazdasági gyarapodásunkhoz kell, és amit megtenni eltökélt szándékunkban áll - mondotta végezetül hetényi istván, majd ajánlotta az országgyűlésnek, hogy az 1981. évi állami költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot vitassa meg és fogadja el. /mti/

p a r l a m e n t

bkk.3. megkezdődött az országgyűlés nyári ülészsaka

t a g - á r - j f - k m - f / m n é / a d g p r 1982. június 17.

csütörtökön délelőtti tíz órakor a parlamentben megkezdődött az országgyűlés nyári ülészsaka.

Legfelső népképviselői testületünk tanácskozásán megjelent kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, lázár györgy, a minisztertanács elnöke; ott voltak az mszmp politikai bizottságának más tagjai, a központi ellenőrző bizottság elnöke, a kb titkárai, az elnöki tanács és a kormány tagjai. az emeleti páholyokban foglalt helyet a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők számos vezetője.

az ülészsakot apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. a törvényhozó testület tudomásul vette az elnöki tanács jelentését a tavaszi ülészsak óta alkotott törvényerejű rendeletekről. apró antal bejelentette, hogy a minisztertanács megbízásából hetényi istván pénzügyminiszter benyújtotta a magyar népköztársaság 1981. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot. az országgyűlés ezt követően elfogadta az ülészsak tárgysorozatát. a tanácskozás napirendje:

1./ a magyar népköztársaság 1981. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat;

2./ a belkereskedelmi miniszter beszámolója a belkereskedelem és az idegenforgalom helyzetéről;

3./ interpellációk.

ezután az elfogadott napirendnek megfelelően hetényi istván pénzügyminiszter tartotta meg expozéját. /folyt.köv./

- 22 -

10.05/a

Gy

p a r l a m e n t

bkk.3. /megkezdődött ... 1. folyt./-a

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bkk2.-es kiadásunkban közöltük hetényi istván pénzügyminiszter parlamenti expozéját. a beszédet visszavonjuk, helyette a következő szöveget kérjük használni!

az 1981. évi zárszámadás alkalmat ad arra, hogy alkotó módon megtárgyaljuk a népgazdaság eredményeit, gondjait, az állami gazdálkodás tapasztalatait - mondotta előljáróban hetényi istván. - 1981-ben alapjában teljesítettük a magyar szocialista munkáspárt xii. kongresszusán megerősített azon több éves gazdasági irányvonal követelményeit, amelynek legközvetlenebb célja a külkereskedelmi egyensúly megszilárdítása, a gazdaság intenzív fejlődésének előmozdítása, és mindezekhez csatlakozva - az életszínvonal elért eredményeinek megőrzése, az életkörülmények javítása.

eredmények tekinthetjük, hogy 1981-ben teljesítettük a nemzetközi szerződésekben vállalt gazdasági kötelezettségeinket. a nem rubel elszámolású külkereskedelmi forgalomban egyensúlyt értünk el. emelkedett a lakosság fogyasztása. javult a szociális, kulturális ellátás. a nemzeti jövedelem 2 százalékkal lett magasabb az előző évinél. mindez arra mutat, hogy a társadalom növekvő felelősségérzettel, cselekvőkészséggel vesz részt a munkában, a vállalatok, a szervezetek, az intézmények vezetői jobban szervezik munkájukat, keresik a hatékonyság javításának új utjait, és javult a kormányzati irányítás határfoka is.

ha megvizsgáljuk azokat a feltételeket, amelyek között ma és a közeljövőben gazdálkodnunk kell, azt látjuk, hogy a múlt évi eredmények ellenére további új és nem kis feladatok állnak előttünk. egyfelől azért, mert a tavalyi eredmények nem mindenben kielégítőek. így például az export növekedése elmaradt attól az ütemtől, amelyre számítottunk, amit

terveztünk. a teljesítmények és az elosztás, a termelés és az elosztás arányai nem minden területen igazodnak a munka szerinti elosztás arányaihoz és szociális politikánkhoz. a fogyasztás és felhalmozás valamivel gyorsabban nőtt, mint amit terveztünk, anélkül, hogy a teljesítmények gyorsabban emelkedtek volna.

másrészt egyáltalán nem ringathatjuk magunkat illuziókkal a világpolitika, a világgazdaság várható alakulásáról. a világpolitikában erősödtek a szocialista országokkal konfrontáló erők, és ennek káros hatásai gazdasági kapcsolatokban is érvényesülnek. a tőkés világgazdaság tartós válságban van. ez a válság különösen kiterjed néhány olyan ágazatra - mint például a kohászat, vagy a műanyagipar - amely közvetlenül érinti exportlehetőségeinket, exportunk feltételeit. ilyen helyzetben kell értékelnünk azt, hogy mit értünk el, és melyek az elkövetkező teendőink. /folyt.köv./

11.55/a

- 23 -

Gy

bkk.3./ megkezdődött.....2. folyt./-a

az 1981. évi költségvetés 472.6 milliárd forint bevétellel és 482.1 milliárd forint kiadással zárult. a bevételek 5.6 százalékkal, a kiadások viszont 6.6 százalékkal nőttek. így a hiány nagyobb, mint amit terveztünk. kedvező, hogy a kiadások növekedési üteme mérséklődött a korábbi évekhez képest. csökkent a költségvetés szerepe a felhalmozás finanszírozásában, és a tervezett keretek között tartottuk a nem kis tételt jelentő állami támogatásokat. tovább nőtt a költségvetés szerepe a fogyasztásban, az életkörülmények alakításában. az egészségügyi-szociális kiadások 10.4 százalékkal, a kulturális és oktatási kiadások 9.4 százalékkal, a társadalombiztosítási kiadások pedig 8 százalékkal nőttek.

ismeretes, hogy a kormány a legfontosabb társadalmi, gazdasági feladatok alátámasztására programokat hagyott jóvá.

ennek nyomán 1981-ben 77 ezer lakás épült, ami megfelel az ötéves terv időarányos előirányzatának. növekvő figyelmet fordítunk a lakásépítés feltételeinek javítására, a területelőkészítésre, a magánereőből készülő lakások építési feltételeinek támogatására és ennek nyomán több települési társasház és családi ház épült a tervezettnél.

az általános iskolák fenntartására 16 százalékkal fordítottunk tavaly többet, mint az azt megelőző évben. a tervezett 1070 helyett 1964 új tanteremmel, vagy tanításra alkalmas teremmel bővült a hálózat. ennyi újat létesítettünk, de sajnos, így is vannak olyan osztályok, amelyekben 34-36 tanuló ül. ezért itt még jócskán várnak ránk feladatok.

az egészségügyi beruházásokat - a beruházások általános csökkenése ellenére - növeltük. huszonegy százalékkal többet fordítottunk tavaly e célra az előző évinél. sajnos, a kórházépítés tervezett ütemét nem sikerült teljesíteni, építőipari kapacitásproblémák miatt.

/folyt.köv./
12.00/a

- 24 -

Gy5

bkk. 3. / megkezdődött... 3. folyt./rj

az alapvető szociális- és kulturális intézmények zöme tanácsai intézmény. örvendetes, hogy a tanácsai gazdálkodásban mind jobban érvényesül a társadalmi, az ágazati és a területi érdekek összhangja. jobban kibontakozik az öntevékenység, eredményes a lakosság erőinek bevonása a közös érdekű feladatok megoldásába. arányosabbá válik a településhálózat fejlesztése. a szabályozás és a tanácsok jobban figyelembe veszik a központi szerepet nem játszó, kis települések igényeit is, ahol a lakosságnak mintegy egyhatoda él. 1981-ben a vízellátás bővítésének csaknem 20 százaléka a térségekben valósult meg. az óvodai hálózatfejlesztésből 30 százalékos, az általános iskolai fejlesztésből pedig 25 százalékos a települések részesedése. a településfejlesztés önálló, helyi erőkre jobban alapozó rendszerét a következő években erősíteni kívánjuk. igyekszünk módot nyújtani arra is, hogy lakossági társulások jöjjenek létre ut-, járda, gázvezeték építésre, a villamoshálózat bővítésére. ezeket hitellel is tudjuk támogatni.

a szocializmusnak azt a jellemzőjét, hogy minden téren az ésszerű takarékoság érvényesüljön, mindenképp a költségvetési szerveknél kell elérni - mondotta a továbbiakban. - a takarékosági lehetőségek fokozottabb kihasználása ezekben az években már kezd megmutatkozni. tavaly például a belöldi igazgatási költségek összesen csak öt és fél százalékkal nőttek. sok intézmény élte a bevételek növelésének lehetőségével. ez, és a takarékoság lehetővé tette, hogy néhány új feladatot - például az egészségügyi területén az ötnapos munkahétre való átállás többletköltségét - alapjában a jobb gazdálkodással oldjuk meg. az igazgatási intézmények az 1983. végéig teljesítendő öt százalékos létszámcsökkentési tervüket végrehajtották. folytatódik a minisztériumok, a megyei tanácsok tevékenységét közvetlenül segítő intézmények rendszerének ésszerűsítése és létszámuk csökkentése.

/folyt.köv./
12.05 rj

-25-

Gy5

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 4. folyt./rj

a költségvetési kiadásoknak most csökkenő hányadát adják a felhalmozási kiadások. 1981-ben ezek a költségvetési kiadások 12 százalékát tették ki. a tényszámok a tervezett alatt maradnak. ebben örvendetes az, hogy a nem termelő szférában néhány állami fejlesztést nem közvetlenül költségvetési finanszírozással, hanem kölcsönök és hitelek bekapcsolásával oldunk meg. kevesebb új nagyberuházást indítottunk a tervezettnél. sajnálatos azonban, hogy a megtakarítások egy része ott mutatkozik, ahol ezt egyáltalán nem tartjuk kívánatosnak, például a központi lakásépítésben és a kórházépítésben van bizonyos lemaradás. a befejezésre tervezett öt állami nagyberuházást azonban befejezték, ezek tervszerűen üzembe álltak.

a kiadási adatokból kitűnik, hogy miközben azok a tervezett mértékben bővültek, a költségvetés bevételi oldalán lemaradások vannak. a vállalatoktól a költségvetésbe centralizált jövedelm aránya kisebb a tervezettnél. a nemzetközi és egyéb bevételek sem érték el a tervezett szintet. így a hiány nőtt. ennek okairól már az 1982. évi költségvetés tárgyalásakor szóltunk. most csak arra szeretnék újra utalni, hogy a kiadások jelentős része a korábbi, nagyobb jövedelemképződést feltételezve kialakított elköltelezettségeken alapszik. az aránytalanságon a költségvetési gazdálkodás fokozott racionalizálásával lehet és kell változtatni. ez továbbra is elsődrendű feladat.

az alapkérdés természetesen az, hogy a teljesítményeket, a jövedelmeket növeljük és ebből biztosítsuk az állam megfelelő részvételét is. többször, nyomatékosan rámutattunk arra, hogy egyrészt a hatékonyság, a versenyképesség javítása, az ebből származó jövedelemnövekedés, másfelől az életszínvonal megtartásának célja kölcsönösen összefüggő célok és egymást kiegészítő feltételek. ezt újra hangsúlyozni kell azért, mert Magyarország számára a külső egyensúlyi követelmények teljesítése idén tovább nehezedik. a tőkés gazdaság ellentmondásainak kiéleződése és a feszültebbé vált külpolitikai, külgazdasági helyzet miatt magasra szöktek a felvehető hitelek kamatai, és megszakadt a hitelek normális áramlása.

/folyt.köv./

12.15 rj

-26-

Gy

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 5. folyt./rj

a tőkés dekonjunktura tovább folytatódik és egyes tőkés országok egymással szemben is, a szocialista országokkal szemben pedig még erősebb diszkriminációt alkalmaznak. az olajpiac elbizonytalanodása, a fizetőképes olajtermelő országok beruházási lendületét is visszafogta, és ez is fékezi exportunk növekedését.

a külső feltételek folyamatos romlását csak a gazdaság teljesítőképességének gyorsabb javításával lehet ellensúlyozni. ez a korábbinál nagyobb feladat elé állít bennünket. így például már nem elég a külkereskedelmi forgalom egyensúlyban tartása, hanem az exportnak a külföldről felvett hitelek törlesztésére, a kamatok fizetésére is fedezetet kell teremtenie. ezért oly drága - a kiviteli többlet elérésében - idehaza a kétsédelem és ezért fordítunk e kérdésre megkülönböztetett figyelmet. aktívabb külkereskedelmi törekvéseinkhez versenyképesebb és növekvő exportra, ésszerűbb importfelhasználásra van szükség.

igaz, hogy a nemzetközi integrációs és egyéb szervezetekben való részvételünk problémáinak megoldásához segítséget adhat, de tisztában kell lennünk azzal, hogy ez külkereskedelmi és pénzügyi helyzetünkre csak akkor tud jótékony hatást gyakorolni, ha a népgazdaság összes saját erőit egyesítve helytállásunkat növeljük a nemzetközi piacokon.

a terv szerinti előrehaladás megköveteli, hogy nagyon szigorúan betartsuk a termelés és elosztás között tervezett arányt. ettől eltérni egyszerűen nincs módunk. sajnos, az év eleji tapasztalatok szerint eddig a termelés az egész évre tervezettnél valamelyest kisebb ütemben nőtt, ugyanakkor több jel a belső felhasználásnak a tervben megalapozottnál gyorsabb növekedésére hívja föl a figyelmet. a vállalati beruházások például az első öt hónapban nyolc és fél százalékkal nőttek.

az átlagbérek is gyorsabban nőttek több ágazatban a tervezett színvonalnál.

hetényi istván ezután a vállalatok, szövetkezetek gazdálkodásának néhány tapasztalatáról szólt. - 1981-ben a vállalati nyereség egészében kedvezően alakult. az átlagbérek növekedése is meghaladta az 1980. évit. a vállalatok helytállása azonban nagyon különböző. egy sor vállalatnál csökkent a termelés, szerencsére van számos olyan vállalat, amely több mint 10 százalékkal is növelni tudta árbevételét. az ipar egészét tekintve azonban a kiemelkedő jövedelmezőségű vállalatok részaránya, sulya az ipar egészét tekintve csak kis mértékben növekedett.

/folyt.köv./
12.20 rj

-27-

Gy

parlament

bkk.3./ megkezdődött.....6.folyt./-a

a mérlegbeszámoló adatai szerint a vállalatok érdekeltségi alapjai lassabban nőttek 1981-ben, mint a nyereség. a részesedési alap a bérekkel arányosan emelkedett, a fejlesztési alap összege mérséklődött. a vállalatok növekvő része tudatosan törekszik új, a piaci követelményeknek jobban megfelelő termékek előállítására, új piacok felkutatására, az anyaggal, a munkaerővel való ésszerűbb takarékoskodásra. vannak iparvállalataink - mint például a medicor vagy a gardénia gyár -, amelyek a nemzetközi versenyben helytállnak és megfelelő jövedelmezőséget érnek el. jónéhány építőipari vállalat kezd valóban vállalkozássá válni, így például az alba regia állami építőipari vállalat vagy a hajdu megyei állami építőipari vállalat. egyre több vállalat ismeri fel, hogy jobb eredményt tud elérni, ha másokkal társulva próbálja az igényeket jobban kielégíteni.

a mezőgazdaságban - a kedvezőtlen gabonatermés ellenére és jórészt a fölöttébb hasznos melléküzemi tevékenység nyomán - a pénzügyi eredmények tavaly javultak. tovább bővült a magas termelési színvonalon eredményesen gazdálkodó nagyüzemek száma, kevesebb a veszteséges gazdaság és a veszteség összege jóval kisebb, mint korábban.

fől kell figyelni arra, hogy minden ágazatban találhatók - és a múlt évi mérlegből láthatóan szélesebb körben - olyan vállalatok, amelyeknek a gazdálkodása nem kielégítő. nem kevés például a fejlesztési alaphiány. a több év alatt felgyülemlt és ez évben esedékes kötelezettség az iparban megközelíti a 8 milliárd forintot - és egyes vállalatoknál ismétlődő esetről van szó. akad olyan vállalat, amely saját teljesítményének a hiányát, túlköltekezését inkább magyarázgatja, mintsem felszámolja, és a központi pénzalapoktól vár segítséget.

/folyt.köv./
12.05/a

- 28 -

Győ

parlament

bkk.3./ megkezdődött.....7.folyt./-a

erre azonban nemigen van mód. nem tartható például következmények nélkül a hosszabb ideje alacsony színvonalon gazdálkodó irodagépipari és finommechanikai vállalat helyzete, amely több éves gyenge eredmény után tavaly rekordveszteséget ért el. a heves megyei állami és a heves megyei tanács építőipari vállalatnak is súlyos gazdálkodási gondjai vannak. és ezek sem magyarázhatók az építőipar általános nehéz helyzetével, hiszen számos hasonló vállalat ugyanilyen körülmények között jól megállja a helyét. s mivel egyazon iparágban egymás mellett élnek jövedelmező és gyengén gazdálkodó vállalatok, ezért a tartósan, ismétlődően gazdasági gondokkal küzdő vállalatok, szövetkezetek esetében világos, hogy tevékenységük, szervezetük, vezetésük nem kielégítő, megváltoztatásuk elkerülhetetlen és az esetek többségében sürgető.

a népgazdaság fejlődésének elengedhetetlen feltétele, hogy folyamatosan fejlesszük a gazdaságirányítási rendszert, hozzá igazítsuk a változó feltételekhez, szélesítsük a bevált megoldásokat, kiiktassuk a be nem váltakat. ezek a változások általában az éves tervezéshez kötődnek. a kormány azonban az 1982. évi gazdálkodás eddigi tapasztalatait áttekintve évközi intézkedéseket is hozott a gyorsan változó feltételekhez való jobb alkalmazkodás, így a terv sikeresebb végrehajtása érdekében. e változtatások, módosítások azt a célt szolgálják, hogy meg tudjunk felelni a terv követelményeinek, céljainak.

a célunk az, hogy a vállalatok újabb erőfeszítéseket tegyenek külpiazi munkájuk javítására. a rendelkezésre álló többletforrásokat minél nagyobb mértékben rendeljék hozzá a - széles értelemben vett - ujitási, innovációs tartalékaik nagymértékű felhasználásához, és a fejlesztéseket szorosabban kössék a valós piaci igényekhez. lehetőleg ne új beruházásokat kezdjenek, hanem a folyamatban lévőket fejezzék be. figyelmeztető jellegű intézkedést hoztunk az esetleges megalapozatlan bérfejlesztések megakadályozása érdekében is. és vannak olyan intézkedéseink -, mint például a bírságok, kötbérek beszámítása az adóalapba - amelyek közvetlenül a hibásan gazdálkodó vállalatokra hárítanak nagyobb terhet.

/folyt.köv./
12.25/a

- 29 -

Győ

bkk. 3./ megkezdődött.....8. folyt./-a

tudjuk, hogy nem kevés aggály hangzik el az évközi, vagy folyamatos intézkedések kapcsán. senki sem óhajtja jobban a gazdálkodás feltételeinek stabilitását, mint a kormány. de hangsúlyozni kell, hogy a stabilitás elsősorban a gazdaságpolitikai vonalvezetésben érvényesülhet. itt kell az állandó, megbízható vonalvezetést elérni. a változó körülmények között érvényüket veszített részfeladatok erőltetése viszont töréseket okozó feszültségeket is fülhalmozhat. ezt pedig el kell kerülnünk. ennek fényében ugyan teljes mértékben megértjük, hogy egyes változtatások a vállalatok egy részénél gondokat vetnek fel, de a változás az élet egyik - hol kellemes, hol kellemetlen - de mindenképpen szükségszerű velejárója.

az intézkedések nem érintik aránytalanul a jobb teljesítményt nyújtó vállalatokat. figyelmünk fokozottan azok felé a vállalatok felé fordul, amelyek a jövedelemtermelésben nem jeleskednek, nem járulnak kellően hozzá, vagy pedig anyagi lehetőségeikkel összhangban nem álló kötelezettségeket vállalnak. nem folytathatunk olyan gyakorlatot, amely a teljesítménytöbbletet ugyan elismeri - ezt egyébként el kell ismerni -, de a teljesítményhiány nem válik ott hiánnyá, ahol a hiány jelentkezik, tehát a vállalatoknál. ez közvetlenül a tulajdosztás egyik forrásává válhat. a teljesítményekhez kötött elosztás erősítése teljes mértékben összhangban lehet bizonyos prioritások alkalmazásával. továbbra is megkülönböztetett támogatást élvez a külfiacon is jól eladható áruk termelését szolgáló fejlesztés, az energiafelhasználás ésszerűsítése, a hulladékok, melléktermékek hasznosítása. a hatékonyság követelményén azonban e téren sem lazithatunk. a teljesítményhez kötött ösztönzés példája a kormány egyik legutóbbi határozata, amely a szénbányászatnak a nagy teljesítményhez megfelelő bérpreferenciát biztosít.

a vállalati gazdálkodás növekvő felelősségét a vállalatok gazdálkodási lehetőségeinek szélesítésével igyekszünk párosítani. kormányzati intézkedésekkel is szabadabb keretet engedünk a vállalati fejlődésnek. a vállalati törvény módosítása nagyobb szabadságot biztosít a profilmegválasztásban, s olyan új formák alkalmazásában, mint például a leányvállalat. szűkítettünk egyes elavult, s már csak adminisztratív nyügnék tekinthető felügyeleti kööttségeken. egyidejűleg azonban elengedhetetlen, hogy a vállalatoknál a belső érdekeltség fejlődjön és ez közvetlenül a vállalatok feladata. enélkül nem lehet összhangot teremteni az egyéni, a vállalati és a népgazdasági törekvések között.

/folyt.köv./
12.30/a

Gy5

bkk. 3. / megkezdődött... 9. folyt./rj

tavaly már szereztünk bizonyos tapasztalatot arról, hogy a hatósági intézkedéssel szétválasztott nagyvállalatokból, trösztökből létrejött új egységek hogyan gazdálkodnak. ha figyelembe vesszük az átalakulással az indulással járó óhatatlan nehézségeket is, akkor megítélésünk szerint igen jelentős eredmény, hogy az önállósult vállalatok átlagos, sőt ennél valamivel jobb fejlődést értek el.

az életszínvonalpolitikában - növekvő teljesítmények esetén - a munkából származó jövedelmek 1980. évi szintjének megtartására vállalkoztunk. miután a megfelelő árualapot az egyensúly veszélyeztetése nélkül csak ilyen szintű vásárlóerőhöz lehet biztosítani, folyamatosan figyelemmel kell kísérnünk a jövedelemalakulás és az árszínvonal összhangját. erről a jövőben sem mondhatunk le. a lehetőségek reális értékeléséhez látni kell, hogy a társadalmi közös fogyasztás fejlesztésében a költségvetési szervek kiadásainak megszabásakor is csak gazdaságunk teherviselő képességének keretei között mozoghatunk. gondolom, erről a költségvetés előterjesztésekor lehet majd részletesebben szólni. az anyagi lehetőségek ésszerű kihasználásával és a kedvező megoldások keresésével azonban folyamatosan minél többet kívánunk tenni a javuló társadalmi közérzet kialakításáért.

itt nemcsak az idén általánossá váló ötnapos munkahét előnyére gondolok, hanem azokra az erőfeszítésekre is, amelyeket a megfelelő áruellátás érdekében hozunk. szándékunk - az adott lehetőségek mellett - ésszerűbbé tenni például a lakásgazdálkodást, közelíteni a lakáshozjutás esélyeit a társadalom különböző rétegei között. a kereset -szabályozásban 1983-ban olyan irányban kívánunk lépni, amely lehetővé teszi, hogy a teljesítménykülönbségek jobban megmutatkozzanak a keresetek alakulásában.

a miniszter ezután szólt a kisvállalkozásokról is, rámutatva, hogy azok nem kis részben a lakossági áruellátás és szolgáltatás javítását szolgálják. - a kisüzemek alapításának lehetősége január 1-től lépett életbe. azóta a polgári jogi társaságok, az önálló, illetve vállalati gazdasági munkaközösségek száma együttesen 1300-at ért el és ez - az alkalmi bedolgozókat is figyelembe véve - több mint 10.000 fő foglalkoztatását jelenti. a kisvállalatok, leányvállalatok, kis-szövetkezetek alakulásában is megindult a szervezés. az általános jövedelemadó-rendelet módosítása tavaly a korábbinál kedvezőbb helyzetet teremtett a kisiparosok és kiskereskedők számára, a jövedelemhatár kiterjesztésével növelve az érdekeltséget a termelés bővítésében. ez évtől csökken a szellemi tevékenységet folytatók legtöbbjének adóterhe is.

/folyt.köv./

Gy5

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 10. folyt./rj

a zárszámadási törvényjavaslat vitájában az országgyűlés bizottságaiban alkotó módon értékelték a gazdasági eredményeit és feladatait. az ott felvetett kérdésekre - éppugy, mint a ma várható vita tanulságaira - a kormány nagy figyelmet fordít. a képviselők észrevételeit fontos társadalmi jelzésnek tekintjük és feltett szándékunk minden reális felvetést tekintetbe venni.

teljesen világos, hogy gazdasági fejlődésünk problémáit magunknak kell megoldanunk. eredményeink azonban erőteljesen függenek a nemzetközi feltételek alakulásától, az enyhülési politika érvényesülésétől. napjainkban különösen megnő a jelentősége a világbéke megőrzését és a világgazdaság stabilitását, a világkereskedelmet elősegítő minden társadalmi-politikai tettek. a varsói szerződés szövetségi rendszerében kifejtett tevékenységünk, a kgst tanácsának legutóbb budapesten megtartott xxxvi. ülészeke, kétoldalú gazdasági-politikai kapcsolataink fejlesztése, az ezt szolgáló magas szintű tárgyalások rendszeressé tétele egyaránt szolgálja belső céljainkat és a nemzetközi helyzet javítását. bizunk abban, és a magunk eszközeivel teszünk is azért, hogy a világpolitikában erősödjön az enyhülés, és így a külső feltételek ne gátolják meg, hogy idehaza sikerrel vigyük véghez azt, ami társadalmi fejlődésünkhöz, gazdasági gyarapodásunkhoz kell, és amit megtenni eltökélt szándékunk.

ezeknek a gondolatoknak a jegyében ajánlom a tisztelt országgyűlésnek, hogy az 1981. évi állami költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot vitassa meg, és fogadja el. köszönöm a figyelmet.

/folyt.köv./

12.40 rj

-32-

Gy

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 11. folyt./a

horváth lajos/ baranya megye 3.vk./ a baranya

megyei tanács elnöke, a törvényjavaslat bizottsági előadója beszámolt arról, hogy az állami költségvetés záró számadásáról az országgyűlés bizottságaiban élénk viták folytak, melyeknek során 68 képviselő szólalt fel. véleményük: a költségvetés végrehajtásáról szóló beszámoló arról tanuskodik, hogy az immár hosszabb ideje kísértő kettős egyensúlyhiány megszüntetésére tett intézkedések nem voltak hatástalanok, mégis, ez az egyensúly - a külgazdasági és a belső egyaránt - változatlanul törekeny maradt. a vitákban hangzott el olyan megjegyzés is, hogy jelen körülményeink között soha ne legyen rosszabb évünk a tavalyinál. ez a minősítés - az elismerés mellett - felér egy előrejelzéssel is.

a törekenységnek - folytatta a képviselő - több oka van. mindenekelött az, hogy a külső egyensúly önmagában is ingatag, de ok az is, hogy miközben a vállalatok nyeresége „megugrott”, a jövedelemből való osztozkodásnál a központi pénzalapok mégis - és ismét - háttérbe szorultak. a terv-és költségvetési bizottság támogatja a kormány azon határozott törekvéseit és újabb intézkedéseit, amelyek e törekeny külső és belső egyensúly megszilárdítását szorgalmazzák. megemlítette a képviselő, hogy az ipari és kereskedelmi bizottság ülésén elhangzott: a születő kényszerintézkedések legyenek szelektívek, és a legszükségesebb importra - lehetőleg legyen lehetőség.

az állami költségvetés megannyi kötelezettséget vállal az életszínvonal megőrzéséért, az életkörülmények javításáért. ám ott, ahol ezzel együtt a bevételek alakulását annyi tényező befolyásolja, ott, ahol a költségek növekedésével nem, vagy még nem eléggé tart lépést a megfontolt, takarékos gazdálkodás - ott aligha lehet teljes költségvetési egyensúlyra törekedni - mondotta horváth lajos, jelezve: így van ez nálunk is. mégse gondoljuk azt - figyelmeztetett -, hogy ez valamiféle új magyar gazdasági betegség. a terv-és költségvetési bizottság javasolja, hogy a deficit okainak mélyebb elemzése és növekedésének korlátozása mellett szövjünk erről a dolgról nyíltan és közérthetően.

12.50/a

- 33 -

t

Gy

bkk. 3. / megkezdődött... 12. folyt./a

a bizottságokban elhangzott olyan vélemény, hogy a vállalati nyereség növekedésével egyidejűleg a vállalati gazdálkodás hatékonyságában még nem következett be fordulat, de már kezd kibontakozni az elképzelt és kívánatos differenciálódás. a törvényjavaslat bizottsági előadója megemlítette: az indokoltnál is több figyelmet kap néha az ösztönzés, mint a differenciált serkentés, és még ennél is kisebb szerephez jut az elszámoltatás. úgy véljük - folytatta a képviselő - hogy a szükséges ösztönzés, dicséret, elismerés mellett most már következetesebben és keményebben kell fellépni azokkal szemben, akik próbára teszik az állam türelmét.

a költségvetés kiadásairól szólva megemlítette, hogy a kulturális, valamint az egészségügyi és szociális bizottság vitájában legtöbbször éppen a közkiadásokkal foglalkoztak. az utóbbi bizottság véleménye szerint sok ország büszke lehetne azokra az eredményekre, amelyeket a társadalmi gondoskodás területén elértünk. ugyanakkor költségvetési politikánk előre jelezte, hogy 1981-ben csak mérsékeltebb léptékű támogatással lehet segíteni a közösségi kiadásokat. ezért azt kérte az irányítóktól, hogy részben rendezzék át, a valós szükségletekhez jobban igazodóan rangsorolják a fejlesztéseket és működési kiadásokat; részben az eddigieknél is takarékosabban gazdálkodjanak. a zárszámadásból kiolvasható, hogy a költségvetési szervek képesek voltak saját bevételeik emelésével gyarapítani kiadásukat, mégpedig állami támogatás nélkül. így nem csekély többletállományhoz jutott a lakosság. biztató eredmény ez, még akkor is, - mutatott rá horváth Lajos - ha csak kezdete egy folyamatnak. hiszen eleddig az intézményekben jószerivel csak a könnyebben feltárható tartalékokat mozgósították, ám a belső működési rendszer tökéletesítésére kevés helyen intézkedtek. a törekvés a biztonságos gazdálkodásra olykor már-már megmerevít és érdekteleenné teszi az intézményi gazdálkodást, de az irányítást is. az intézményirányításról szólva a képviselő hangsúlyozta: meg kell erősíteni az itt dolgozó szakemberek hitét abban, hogy mindig szükség lesz szakmai felkészültségükre, é gazdálkodóképességükre is. ugyanis a pazarlás néhány helyütt kezd szembetűnővé válni. a bizottságok vitájában nem véletlenül esett szó például a gyógyszerek pazarlásáról, az elhagyott iskolai tantermek, elsatnyulásáról,, a közpénzek kevéssé megfontolt költéséről.

/folyt.köv./
12.55/a

Gj

bkk. 3. / ke megkezdődött.....13. folyt./-a

a terv-és költségvetési bizottság -és a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság is - úgy véli, hogy a társadalmi közkiadások szerkezetének alaposabb változása nélkül alig képzelhető el, hogy a szinten maradó ráfordítással ugyanannyi, vagy több szolgáltatást lehessen nyújtani a lakosságnak. a tanácsi gazdálkodásról szólva horváth Lajos elmondotta: a tanácsi vállalatoknak akad egy szűk köre - a közüzemi, illetve kommunális vállalatok -, melyek igen mostoha helyzetben vannak. - a községek népességmegtartó képességével számos képviselőtársunk foglalkozott a különböző bizottságokban - folytatta a képviselő. a legtöbb felszólaló azt hangsúlyozta, hogy nem szabad ezt az ügyet kizárólag településpolitikai kérdésként kezelni. fontos az is, hogy ne csak a települések lakosságmegtartó képességéről, hanem eltartóképességéről is beszéljünk, mert ez utóbbi differenciált erősítése nélkül nem lehet az előbbit sem javítani. befejezésül a törvényjavaslat bizottsági előadója kifejtette: egy sikeresnek ítéltendő esztendő gazdálkodásáról kaptak tájékoztatást a képviselők. a jelentést az országgyűlés bizottságai nevében a parlamentnek elfogadásra ajánlotta.

kovács andrásné, sári erzsébet /szabolcs-szatmár m.,

nagyhalász 7. vk./ a kender, juta politextil vállalat nagyhalászi gyárának munkásnője szólt arról, hogy a kétkezi munkások is érzékelik és értékelik szabolcs-szatmár megye gyorsan változó gazdasági és szellemi világát, gyarapodását. becsületes munkával, helytállással veszik ki részüket a társadalmi cselekvésből. azokat a pénzeket, amelyeket a tanácsi intézmények használnak fel a különböző üzemekben, szervezetekben, verejtékes munkával teremtik elő. nem közömbös tehát a felhasználás hogyanja. a megyében is megkezdődött az energiagazdálkodási kormányprogram végrehajtása, s a takarékosabb gazdálkodás érdekében a tanácsok cselekvési programot dolgoztak ki. ennek során - például - a közületeknél fokozatosan kicserélik az olajkályhákat, a tanácsoknál és intézményeknél több mint négyezeret. az átállítás azonban igen pénzigényes: az oktatási, egészségügyi és művelődési intézmények részére a tervidőszak hátralevő éveiben 40-50 millió forint állami támogatást kellene juttatni a program megvalósításához. ugyanakkor nehézséget jelent az is, hogy az olajtűzelés villamosenergiával való helyettesítését a jelenlegi elektromos hálózati kapacitás nem teszi lehetővé. feltétlen szükséges a hálózat és a transzformátorok mielőbbi cseréje, ez pedig újabb jelentős költségekkel jár.

/folyt.köv./
13.05 rj

Gj

bkk 3. /megkezdődött.. 14. folyt./rj

a továbbiakban arról beszélt, hogy a megyének 1990-ig kidolgozott, jól megalapozott lakásépítési programja van. ebben nagymértékben számolnak a lakossági anyagi erejének és munkájának bevonásával. a tervezett 60.000 új lakásból 49.000 magáné. a legkedveltebb építési forma a hagyományos családi-ház. kivitelezésében részt vesz a család apraja-nagyja, a rokonok, a szomszédok, a munkatársak, tehát a költségek csökkentésével „kalákában”, épülnek a házak. illetve: egyes területeken csak épülnének, ha lenne telek. a helyi tanácsok állami tartalékterületei nagyrészt elfogytak, emiatt magánszemélyektől kell vásárolni, vagy kisajátítani a telek kialakításra alkalmas területet, majd ki kell építeni az alapvető közműveket. így a tartós használatba adásnál például a használatbavételi díj esetenként magasabb a napi forgalmi értéknél. zavarja a telekgazdálkodást a települések rendezési tervének merevsége is. ezek a tervek igen sok indokolatlan építési tilalmat tartalmaznak és az előírt beépítési módok sem felelnek meg minden esetben a mai igényeknek.

igen nehezen mozdult ki a holtpontról a többlettelek elidegenítésének elrendelése, valamint a foghíjtelkek beépítésének szorgalmazása. a földhivatali közreműködést igénylő esetekben - például a belterületi határ módosítási, vagy telekmegosztási ügyekben - nagyon hosszú az eljárási idő

a képviselő javasolta, hogy a magánérből történő lakásépítés segítése érdekében minél előbb tegyék lehetővé az egyenlő hitelfeltételeket városon és falun. ez nagyban elősegítené a munkások és a fiatalok letelepedését a falvakban. ajánlotta az illetékeseknek annak megfontolását is, hogyha több generáció épít a családnak otthont, az abban együttélő családok valamennyien kaphassanak hitelt. ez enyhítené a telekgondokat és szociálpolitikai szempontokból is előnyös volna. a földhivatali eljárási idő rövidítése érdekében célszerűnek tartotta, hogy a lakótelekekkel, építkezésekkel kapcsolatos ügyeknek adjanak elsőbbséget.

/folyt.köv./

12.
13.00/a

Gy

bkk.3./ megkezdődött.....15. folyt./a

seres györgy/ hajdu megye 5.vk./, a hajdu-bihar

megyei állami építőipari vállalat vezérigazgatója beszámolt arról, hogy a megyében a tanácsai szervek fegyelmezetten gazdálkodtak a rájuk bízott költségvetési pénzeszközökkel. ezen a téren a megyében évek óta nincsen túllépés, érvényesülnek a fegyelmezett, felelősségteljes gazdálkodó követelményei./ ez is bizonyítja, a menetközben változó elszámolási módot figyelembe véve is lehet takarékosan gazdálkodni./ mindez a vállalati munkában is fontos tényező lenne. a jelenleg tapasztalható gazdálkodási gondok ugyanis csak akkor oldhatók meg, ha a vállalatok, a termelőszövetkezetek az eddiginél jobban részt kérnek a népgazdasági gondok megoldásából. nagyon fontos, hogy több bért csak több és jobb munkáért fizessenek ki, az igazi anyagi érdekeltség csakis így teremthető meg. a bérezésnél fokozódik a gazdálkodó egységek vezetőinek felelőssége és ilyen irányú döntéseiknél a jövőben nagyobb határozottsággal kell eljárniuk.

sok helyen esik szó mostanában az építőipar rugalmatlanságáról, monopol helyzetéről. ilyen esetekben a legtöbbször az évm vállalataira gondolnak és ezektől kérik számon a gondok orvoslását. ám a valóság az, hogy az építőiparban dolgozók háromnegyed része más tárca irányítása alatt tevékenykedik, s viszonylag kisebb hányadukat - összesen mintegy 116 ezer embert - foglalkoztatják az állami építők. számuk ráadásul évek óta rendre csökken. ezzel a gárdával kell megoldani az állami lakásépítési programot - a kapcsolódó létesítményekkel együtt -, a kormány által kiemelt nagyberuházásokat, a budapesti, a vidéki vállalatok ipari, egészségügyi, oktatási, kereskedelmi, stb. létesítményeinek építését. és újabb feladatként jelentkezett az export-munka. rámutatott: nem azért nem vállalnak szabad-áras rekonstrukciós munkát a tárca vállalatai, mert válogatnak, hanem azért, mert egész egyszerűen nincsen elegendő dolgozójuk. az érvényben lévő szabályozók és a kereseti lehetőségek ugyanis nem ösztönzik az építőket arra, hogy a nagyvállalatokhoz jöjjenek dolgozni.

/folyt.köv./
12.45/a

Gy

bkk.3./ megkezdődött.....16.folyt./-a

javasolta, hogy az illetékesek vizsgálják meg a kialakult helyzetet, mert az ország jelenlegi gazdasági helyzetében hiba kihasználatlanul hagyni a legtermelékenyebben dolgozó vállalatok kapacitását, az állami építők - mint mondotta - nem valamiféle kivételes elbánást kérnek, hanem azonos feltételeket a kis-és közép-vállalatokkal a gazdálkodásban, a bérszabályozásban, stb.

a képviselő szenvedélyes hangon szólt arról, hogy a munkának manapság mintha nem lenne kellő becsülete. erről tanuskodik egy-egy újságcikk is, amikor a dolgozók kertelés nélkül megmondják: nem szívesen hozakodnak elő azzal, hogy szeretnek dolgozni, attól tartanak, megmosolyogják őket. a képviselő szerint ez a légkör nem általános, de mégis figyelmeztető lehet mindenkinek: a munkahelyeken olyan légkört kell teremteni, hogy a tisztességgel, becsülettel dolgozó emberek érezzék a munka becsületét. a fegyelmezett, minőségi munka elismeréséért különben az eddiginél többet kell tenniük a munkahelyi vezetőknek is; különösen most, amikor a 40 órás munkahét bevezetése felveti a termelékenység növelésének szükségességét, ám ennek tartalékait még nem minden vállalatnál tárták fel.

veress péter külkereskedelmi miniszter bevezetőben

az elmúlt időszak eredményeit ismertette és ezzel kapcsolatban rámutatott az ellentmondásokra, amelyek külpiaci sikereink ellenére fennállnak.

1981-ben - mondotta - a vártnál lényegesen mostohább körülmények ellenére külkereskedelmi forgalmunk kedvezően alakult. a szocialista országokkal államközi egyezményeinknek megfelelően kivitelünk értéke mintegy kilenc százalékkal, behozatalunké több mint öt százalékkal haladta meg az 1980. évi szintet - mondotta. a forgalom csaknem egyharmadát legjelentősebb partnerünkkel a szovjetunióval, összesen mintegy 55 százalékat a szocialista országokkal bonyolítottuk.

a nem-rubel elszámolású árucseré mérlege 1981-ben gyakorlatilag kiegyenlített volt. 1970. óta - 1973. kivételével - a számszerű egyensúly szempontjából ez volt a legkedvezőbb esztendő. jelentősen nőtt a fejlődő országokba irányuló kivitelünk. ezek az eredmények a termelőmunka, a gazdaságszervező-irányító tevékenység, az eredményesebb külkereskedelmi munka és a javuló vállalati együttműködés eredményei. mindezt az elmúlt évtizedben bekövetkezett cserearány-romlás és az elosztásban mutatkozó túlzások terhével együtt a gyorsan romló külső körülmények közepette - és tegyük hozzá: ellenére értük el.

/folyt.köv./
13.00/a

Gy

bkk.3./ megkezdődött.....17.folyt./-a

helyzetünk ellentmondása, hogy egymást követő három eredményes esztendő után külgazdasági gondjaink ma nagyobbak, mint az elmúlt két évtizedben bármikor. a nemzetközi politikai légkör romlása, a tőkés világgazdaság elhuzódó válsága rendkívül nehezítette gazdasági kapcsolataink bővítését - nem egy esetben megtartását is - a nem-szocialista országok intézményeivel, vállalataival. meggyengültek a hagyományos kapcsolatok.

a válsághelyzet önmagában is roppant nehezzé tette exporttermékeink értékesítését. ezt még tetézi, hogy a tőkés országok többsége látható és kívülről láthatatlan eszközökkel erőteljesen védi saját gazdaságát a külföldi áruk versenyével szemben. a tőkés gazdaság saját gondolatait, egyes nyugati politikai állásfoglalások, az országunkra nézve indokolatlanul általánosító, hátrányos következtetések elbizonytalanították egyes partnereinket.

az év első öt hónapjának tapasztalatai, a forgalmi adatok eddig nem hoztak és nem is ígérnek javulást a közeli hónapokra sem. a kelet-nyugati kapcsolatokat korlátozni akaró újabb állásfoglalások születnek és nem csökkennek, hanem ellenkezőleg szaporodnak a kereskedelmet korlátozó diszkriminatív intézkedések. egyelőre nem lehet felmérni az angol-argentin konfliktus és a libanonban folyó háború tényleges hatását a nemzetközi gazdasági életre.

ezután a külkereskedelmi munka szélesebb összefüggéseit fejtette ki a miniszter.

hazánk a többi szocialista országgal együtt ezernyi szállal kapcsolódik a világgazdasághoz. a jelenlegi kedvezőtlen nemzetközi-gazdasági helyzet valamennyi szocialista országot, így bennünket is hátrányosan érint - mondotta. - a nehéz helyzetben különös jelentősége van a szocialista országok egymás közötti kapcsolatának, a kgst-ben megvalósuló együttműködésnek. hazánk a szocialista országokkal fenálló kapcsolatait erősítve, egymás erejére is támaszkodva, a többi szocialista országgal együtt higgadtan és következetesen lép fel továbbra is a megkülönböztetéstől mentes kereskedelmi kapcsolatok fejlesztéséért. továbbra is korrekt üzleti partnerei kívánunk lenni a fejlett tőkés országoknak. minden rendelkezésre álló eszközt, kétoldalú kapcsolatainkat, a nemzetközi gazdasági szervezetekben való tevékenységünkön alapuló jogainkat e kapcsolatok építése érdekében kívánjuk használni.

/folyt.köv./
13.10/a

Gy

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 18. folyt./rj

ebben a szellemben ülésezett és foglalt állást legutóbb budapesten a kgst tanácsa.

a miniszter az ideai lehetőségekről szólva elmondotta, 1982-ben az eddiginél is kedvezőtlenebb külső körülményekkel kell számolnunk. a gazdálkodás nemzetközi feltételeit nem mi szabjuk meg, azokra csak korlátozott befolyásunk van. ha versenyben akarunk maradni, akkor érdekeinknek egyedül olyan cselekvési irány, és ésszerű alternatíva felel meg, amely a gazdaság teljesítőképességének a megszokott ütemnél lényegesen gyorsabb javulását eredményezi. ehhez a belső gazdálkodásban az eddiginél jóval szigorúbb feltételrendszerre, erőteljesebb ösztönzésre és gazdasági kényszer érvényesítésére, továbbá az egyensúly követelményeit kielégítő és a teljesítménnyel arányos felhasználás biztosítására van szükség. ez ma az egyetlen lehetséges út nemzetközi pozícióink, érdekeink és elért életszínvonalunk megvédéséhez. saját munkánk minősége, illetve hatékonysága, továbbá anyagi, szellemi és erkölcsi tartalékaink ésszerű felhasználása sorsdöntő lesz a következő években.

azonnali javítani valóink között első helyen említette a termelő és értékesítő tevékenységet, ezen belül is a minőségre és határidőre vonatkozó kikötések, a szerződéses fegyelem betartását. dekonjunktúra idején a pontatlanság jóval többre kerül, mint az élénk árukereslet időszakában. ilyenkor a partnerek minden alkalmat kihasználják az árak csökkentésére, a kikötések érvényesítésére, vagy éppen a megkötött ügylet felbontására. hosszú időre elveszti hírnevét és piacát az a vállalat és termék, amelyekkel szemben bizonyítható kifogások merülnek fel. általános mércénk, szabályozó rendszerünk és munkafegyelem kérdése az, hogy a rosszul teljesítő vállalatok vagy egyének ne juthassanak a jó munkával járó előnyökhöz, illetve juttatásokhoz.

veress péter ismertette a külkereskedelem szervezetében bekövetkezett változásokat, korszerűsítéseket, amelyek egyebek között a külpiachoz való rugalmasabb alkalmazkodást szolgálják.

- a világban végbemenő változás a piaci munka, és az ezzel foglalkozó szervezet korszerűsítését is megköveteli - mondotta. - hazánkban a külkereskedelem fogalomkörébe ma már nem csak a 40 szakosított vállalat, hanem összesen 165 külkereskedelmi joggal rendelkező vállalat tevékenysége és dolgozó tartoznak.

/folyt.köv./
13.15 rj

-40-

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 19. folyt./rj

a nyilvánosan meghirdetett feltételek és követelmények vállalása esetén minden vállalat kaphat külkereskedelmi jogot, főleg ha ez az export tevékenységet előmozdítja. ezen kívül rugalmas rendszer keretében ugynevezett eseti külkereskedelmi jogot kaphatnak főleg kooperációk, vagy más tartós együttműködési kapcsolatok létesítésére. a múlt évben 400 ilyen eseti jogot adtunk.

jelentősen fejlődtek a külkereskedelmi vállalatok és belföldi partnereik közötti szerződéses kapcsolatok. a vállalatok érdekazonosságának növelésére, a közös vállalkozási készség, felelősség fokozására az elmúlt években 172 termelő vállalat részvételével 91 külkereskedelmi társaság jött létre. a társaságok közül sok önálló szervezetet alapított. a feldolgozóipar területén - elsősorban a gépiparban, és számos más területen is - megszűnt az a rendszer, hogy adott termék kivitelével csak az erre kijelölt vállalat foglalkozhat. ma már több iparágban számos, egymással versenyző külkereskedelmi vállalat között választhat a termelő. a versenyhelyzet erősítésétől azt várjuk, hogy a vállalatok a verseny során többlet exportárualapokat, új piacokat és kedvező értékesítési feltételeket tárnak fel. kedvező jelenség, hogy mostanában a vállalatok egyre nagyobb figyelmet fordítanak a jobb árak elérésére a kivitelben és a behozatalban egyaránt. viszont helytelenek azok a törekvések, amelyek a meglévő haszon valamiféle újrafelosztását célozzák szemben azzal a követelménnyel, hogy a külkereskedelemben kibontakozó együttműködéssel, a tudatosabb munkával magát a hasznot kell fokozni.

külön gondot fordítunk a kis- és középvállalatok, valamint a szövetkezetek exporttevékenységének előmozdítására. több, kifejezetten kisméretű külkereskedelmi szervezetet hoztunk és hozunk létre, amelyek mozgékonyaságukkal, érdekelttségükkel megfelelő partnerei lehetnek a kis- és középvállalatoknak és szövetkezeteknek. javul a termelők piaci ismerete; ma már nemcsak a külkereskedelmi vállalatokon keresztül, hanem közvetlenül is megszerezhetik a szükséges információkat. a külkereskedelmi ügyekben külföldre utazóknál már több, mint kétharmada a termelő, vagy felhasználó vállalat, intézmény dolgozója. ám a teljesség kedvéért meg kell mondani, hogy ma sokkal nagyobb a gazdálkodó egységek információ-igénye a gyakorlatban valóban mutatkozó eredményeknél.

/folyt.köv./
13.30 rj

-41-

rn

rn

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 20. folyt./rj

befejezésül hangsúlyozta, hogy bár igen fontosak a szervezeti intézkedések, mégis külkereskedelmi, - és fizetési-mérlegünk javulását elsősorban a gazdaság jobb teljesítőképességétől várhatjuk. a kutatási-, a fejlesztési-, a termelő- és a kereskedelmi-tevékenység céltudatos együttműködésével versenyképes termékeket kell előállítani. ezt semmilyen más igyekezet nem pótolja.

a jelenlegi nehéz külső körülmények között különösen nagy felelősség hárul a gazdaság-szervező tevékenységre a külkereskedelem területén. gazdasági szabályozó rendszerünknek, ezen belül a külkereskedelmi tevékenységet szabályozó elemeknek az eddiginél teljesebb összhangba kell kerülniök a változó világ változó feltételeivel, azoktól nem szakadhatnak el, nem válhatnak statikussá. nem létezik olyan szabályozás, amelyik hosszú időre minden lehetséges változatra, és mindenki számára kielégítő megoldást nyújt. idejét múlt az a felfogás is, amelyik a szabályozó rendszertől csak a vállalati gazdálkodás biztonságát kéri számon, a népgazdaság összérdekeit pedig nem.

1982-ben a külső egyensúly követelménye az eddiginél ésszerűbb, megfontolt import-gazdálkodást is követel. nem a kivitel fokozása helyett, hanem azzal összehangolva. nem könnyű ezt így együtt megvalósítani. a külső körülmények, belső feltételeink mégis azt diktálják, hogy a kettőt együtt kell vállalnunk és végrehajtanunk. ez országunk érdeke és elfogadható, józan iránya a cselekvésnek.

a mai helyzetben rendkívül fontos az együttgondolkodás, az összehangolt cselekvés; az, hogy a célokat, problémákat és követelményeket mindenki ismerje, egyformán értelmezze és végezze a munka részes részét.

/folyt.köv./
13.35 rj

-42-

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 21. folyt./rj

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a bkk. 3. /megkezdődött../ hirünkre:

az 5. folyt. 3. bek. 2. sorában a szöveg helyesen:

...való részvételünk nemzetközi problémáink megoldásához...

a 6. folyt. 2. bek. 5. sorában a szöveg:

..száma, kevesebb a veszteséges gazdaság, és...

a 9. folyt. 4. bek. 5-6. sorában a szöveg:

..száma együttesen elérte az 1300-at, és ...

a 13. folyt. 2. bek. 2. sorában a név és funkció:

kovács andrásné /szabolcs-szatmár m. 7. vk./ a kender-,
juta- és politextil vállalat munkásnője...
/ tehát a leánykori név és a „nagyhalász,, szó kimarad! /

a 15. folyt. 1. bek. 6. sorában a szöveg:

...felelősségteljes gazdálkodás követelményei..

a 16. folyt. 3. bek. 3. sorában a szöveg:

...rámutatott azokra az ellentmondásokra...

a 17. folyt. 5. bek. 3. sorában a szöveg:

..kedvezőtlen nemzetközi gazdasági helyzet...

a 19. folyt. 3. bek. alulról 5. sorában a szöveg:

..külföldre utazóknak már több, mint ...

/folyt.köv./

14.45 rj

-43-

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 22. folyt./rj

becsei lászlóné /borsod m. 12. vk./, a borsodnádasi le-

mezgyár hegesztője az ózdiak véleményét tolmácsolta az országgyűlés nyári ülészakán. elmondta, hogy a város és környéke hagyományos iparvidék, ahol a szókimondásnak is hagyományai vannak. így van ez a kohászoknál és a bányászoknál ózdon, borsodnádason és farkaslyukban egyaránt. kritikus szemmel nyilvánítanak véleményt a lakosság ellátásáról, a javítással kapcsolatos tervekről, illetve azok végrehajtásáról. a községek, a város tanácsa éppen ezért nagy figyelmet fordít a nyílt várospolitikára, az abban rejlő lehetőségek mozgósító erejű kihasználására is. így volt ez a hatodik ötéves terv készítésénél és jóváhagyásakor is, ez jellemző a megvalósításra, hiszen az évente rendszeresen megtartott zárszámadás, a tanácstagi beszámolók alkalmával a lakosság képet kap a teljesítésről, amelyhez önzetlen társadalmi munkával saját maga is hozzájárult.

az elmúlt évet ózd és a vonzáskörzetébe tartozó községek jó előjelekkel kezdték. megnyugtató volt, hogy a hatodik ötéves tervidőszakban is számolhattak a lakossági ellátás elért színvonalának megtartásával. borsod megye párt- és állami vezetése - ismerve ózd és környékének gondjait - ehhez biztosította a megfelelő alapokat, pénzügyi feltételeket. ugyancsak elégedetten nyugtázták a város lakói, hogy a két tervidőszak közötti átmenet jól előkészített, zökkenőmentes volt.

az ózdi és a környező községek tanácsai a közelmúltban értékelték az elmúlt évi gazdálkodás tapasztalatait, összegezték annak eredményeit. a statisztikáknál és a műszaki-pénzügyi teljesítést mutató számoknál a tanácstagoknak jobb fokmérőjük is van, hiszen megbízatásukból eredően kötelességük és hivatásuk is az életkörülmények, a társadalmi juttatások alakulásának figyelemmel kísérése. ezért érzékenyen figyelnek a lakosság, a választópolgárok észrevételeire, véleményére is. a tanács előtti beszámolók a lakosság szemével nézve is kézzelfogható eredményekről adtak számot, s ezt erősítették a tanács tagjai is hozzászólásaikkal.

/folyt.köv./
15.10 rj

-44-

J

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 23. folyt./rj

ózdön a lakásépítési tervet az elmúlt évben is maradéktalanul teljesítették, s így 260 új otthon készült el. minőségében változott a kereskedelmi ellátás. ehhez nagymértékben hozzájárult a város központjában tavaly átadott 5.550 négyzetméter alapterületű bevásárlócentrum, amelyben 21 üzlet található. mindezek mellett bővült a gyermekintézmények hálózata, gyarapodtak a közművek - a fejlődés egyértelműen nyomonkövethető. az utóbbi évtized, s ezen belül az elmúlt évi fejlesztések érdemi módon hozzájárultak ahhoz is, hogy ózd nemcsak tartalmában, hanem formájában, városképében is egyre inkább korszerűsödik.

az eredmények mellett szükséges az ellátás további javítása, hogy például a régebbi városrészek üzleteiben is ugyanazok az áruk megvásárolhatók legyenek, mint a jól ellátott lakótelepi boltokban. fontos a peremterületek közműveinek fejlesztése is, például az ivóvízvezetékek építése. rámutatott: bátrabban kellene döntéshozatallal megbizni a lakossági ellátás feszültségeinek csökkentéséért nagy felelősséggel munkálkodó tanácstestületeket. bár ózdon a lakosság érdeklődése elsősorban a városfejlesztésre irányul, s így van ezzel a tanácstagok többsége is, a tervidőszakban fokozottabb mértékben ügyelnek a meglévő értékek megóvására és a város vezetőinek, lakóinak alapvető törekvése a meglévő létesítmények jobb kihasználása, többcélu hasznosítása. a szerényebb célok ózdon és környékén sem jelentik azt, hogy a tenni akarás is szerényebb lesz. a város és környékének bányász, - kohász-dolgozói a társadalom gondoskodását szorgalmas és jó munkával nyugtázzák.

az első napirendi pont vitájában több képviselő nem kért szót; hetényi istván élt a válaszadás jogával. a törvényjavaslat bizottsági vitáira, s az ülészakon elhangzottakra utalva megállapította, hogy nemcsak a központi irányítás területén, hanem a megyékben is nagyon élénk és erőteljes munkát végeznek az ésszerű gazdálkodás erősítése érdekében. ezután - úgy összegezve az eszmecserét, hogy a törvényjavaslatot, vagy annak valamely részletét ellenző vélemény nem hangzott el - néhány, a felszólalásokban megfogalmazott gondolathoz fűzött megjegyzést.

/folyt.köv.;
15.15 rj

-45-

37

parlament

bkk.3./ megkezdődött.....24. folyt./-a

elmondotta: a magyar költségvetés hiánya önmagában nem jelentős. mértékével - nemzetközi összehasonlítást téve - még büszkélkedhetnénk is, ha egy kedvezőtlen jelenség esetében egyáltalán szó lehetne erről. inkább az okoz problémát, hogy milyen forrásaink vannak ennek a hiánynak a fedezésére. egyszóval: a deficit önmagában nem nagy, de komolyan kell vennünk, mert növekedése elsődleges gazdasági céljaink megvalósítását gátolhatja.

a továbbiakban a képviselői véleményekkel egyetértőleg említette a településfejlesztési eszközök arányos elosztásának fontosságát. hozzáfűzte: miközben indokoltan kerül előtérbe a kistelepülések fejlesztésének szükségessége, ez nem jelentheti azt, hogy háttérbe szorulnak például a főváros jövőjének, gyarapodásának kérdései. a településfejlesztés segítése az irányítás számos területén - így pénzügyi és beruházási politikánkban - napirenden van, s nem egyszerűen a lakóköörülmények javítását, hanem az egész civilizációs környezet fejlesztését, a munkalehetőségek bővítését kívánják támogatni. e komplex szemlélet jegyében foglalkozott nemrégiben az állami tervbizottság is a településfejlesztési koncepció korszerűsítésének tennivalóival.

az energiagazdálkodás ésszerűsítésének programjáról szólva hangoztatta: tudjuk, nem könnyű évtizedes állapotokat megváltoztatni, s például az olajkályhák használatáról mindenütt ahol lehetséges, áttérni más, racionálisabb fűtési lehetőségekre. ám ez nem egyszerűen központi feladat, a kellő forrásokat jórészt helyi erőből kell megteremteni, úgy, hogy egyéb teendőkről sem mondanak le közben. ez a feladatok rangsorolását, az erők átcsoportosítását követeli. az állam természetesen támogatja az ésszerű energiagazdálkodást célzó törekvéseket - tette hozzá, válaszolva ezzel a témával kapcsolatos képviselői kérésekre is. ha egy-egy kezdeményezés megfelel a hitelpályázatok feltételeinek, akkor nincs akadálya annak, hogy központi segítség is járuljon a helyi cselekvőkészséghez. s e lehetőségre szükséges is felhívni a figyelmet, mert eddig még kevesen éltek vele. e kérdés összefoglalásaként a miniszter bizakodóan nyilatkozott az energiaprogram megvalósításának folyamatáról, mondván, hogy számos jó, már gyakorlati eredményeket is felmutató kezdeményezés indult.

/folyt.köv./
15.05/a

- 46 -

37

parlament

bkk.3./ megkezdődött.....25. folyt./-a

a miniszter megerősítette a teljesítmény-elv követező érvényesítését sürgető törvényhozói véleményeket. ezzel összefüggésben leszögezte: a pénzügyi, a kormányzati szabályozás a vállalatokra vonatkozik, s a kereset szabályozását is igyekeznek ehhez jobban hozzáigazítani. ám, hogy egy-egy dolgozó mikor, mennyit keres, s teljesítményét mennyire igazságosan honorálják, - ebbe a kormányzat nem tud beleszólni, a valóban ösztönző jövedelemezési módok kialakítása a munkahelyek feladata.

kétségtelen, az építőipari szervezet és e vállalatok gazdálkodásának néhány jellemzője jelenleg nincs teljesen összhangban egymással - mondotta más, a vitában hangot kapott témára áttérve. - ez természetes is, hiszen a beuházási szerkezet, az igények megváltoztak, megnőtt a rekonstrukciós, felújítási feladatok aránya, így a korábban más célokhoz alkalmazkodott szervezet működése most kissé csikorog, akadozik. vállalni kell ennek a következményeit - állapította meg, hangsúlyozva, hogy az építőipar szervezetének fejlesztése, alakítása időszerű feladat. annál is inkább, hiszen mindez áll a népgazdaság egészére: az iparban, a kereskedelemben egyaránt jónéhány új szervezeti, üzemelési forma meghonosításával igyekszünk a változó követelményekhez alkalmazkodni. a miniszter végezetül az észrevételeket megköszönve megígérte, hogy valamennyi, konkrét intézkedést igénylő felszólalást megvizsgálják, megvalósításuk lehetőségeiről tájékoztatják az érdekelteket.

határozathozatal következett: az országgyűlés a magyar népköztársaság 1981. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben, az eredetileg beterjesztett összegekkel egyhangulag elfogadta.

/folyt.köv./

15.15/a

- 47 -

37

parlament

bkk. 3. /megkezdődött... 26. folyt./rj

a napirendnek megfelelően ezután juhár zoltán, belkereskedelmi miniszter tartotta meg beszámolóját a belkereskedelem és az idegenforgalom helyzetéről. /juhár zoltán beszédét mai bkk. 1. sz. hírünkön közzétük, a beszéd embargóját - javításokkal - később oldjuk.

vita következett.

hosszu lászló /szabolcs-szatmár m. 5. vk. / az mszmp szabolcs-szatmár megyei bizottságának titkára az országgyűlés kereskedelmi bizottságának a beszámolóról alkotott véleményét összegezte felszólalásában. előljáróban megállapította: a belkereskedelmi törvény megalkotása óta helyes irányban fejlődik az ágazat tevékenysége. a törvény alkalmas arra, hogy továbbra is előre haladjon a kereskedelem a fogyasztói igények mind teljesebb kielégítésében.

az élelmiszerellátás színvonala a mai világgazdasági körülmények között nemzetközi összehasonlításban is jónak minősíthető, s ez elsősorban élelmiszergazdaságunk szervezethez, az ipar, a mezőgazdaság és a kereskedelem eredményes együttműködésének, valamint a megfelelő érdekeltségi rendszer alkalmazásának köszönhető. azonban a zöldség-gyümölcsstermelés, - felvásárlás és - árusítás rendszerével sem a termelők, sem a fogyasztók, sem pedig a kereskedelem nem lehet teljesen elégedett. ez - az előbbre lépést célzó központi intézkedések ellenére - az ellátásnak változatlanul nem erős oldala. a továbbfejlődést itt a termelői és fogyasztói érdekek fokozottabb figyelembe vételével lehetséges elősegíteni.

a továbbiakban kiemelte: jól szolgálja a hazai ellátás javítását, hogy a belkereskedelmi szervezetek mind nagyobb befolyást gyakorolnak a termelésre, s fokozatosan piac-érzékenyebbé válik a forgalmazási tevékenység. mindez hozzájárult a kielégítő színvonalu iparcikk-ellátás megteremtéséhez, bár kétségtelen, hogy még ma is sok a hiánycikk. ezzel összefüggésben hangsúlyozta: a kereskedelem ipart befolyásoló szerepét tovább kell erősíteni, oly módon is, hogy a termelők ismerjék meg jobban a fogyasztói véleményeket az árukról, elsősorban azok minőségéről, használati értékéről.

/folyt.köv./
16.15 rj

-48-

37

parlament

bkk. 3. / megkezdődött.. 27. folyt./rj

belkereskedelmünk jelenlegi irányvonala megfelelő, összhangban van gazdaságpolitikánk egészével. ezen az uton kell tehát folytatni a kereskedelem rendszerének, munkájának korszerűsítését - mondotta, majd a folyamat néhány fontos tényezőjéről, főadatáról külön szolt.

az eddiginél gyorsabb ütemű fejlődési lehetőség rejlik például az áru útjának további rövidítésében, a kis- és nagykereskedelmi tevékenység ma még mindig túlzottan merev különállásának megváltoztatásában. ha a szűkös beruházási lehetőségeket is figyelembe vesszük, különösen nagy jelentősége van annak, hogy megtaláljuk az egyéni kockázatvállalás fokozottabb kiaknázásának módjait. ennek egyik eszközeként további bővítésre szorul a kereskedelemben meghonosodó szerződéses és bérleti rendszer; az új formák térhódításának üteme jelenleg lassabb a kívánatosnál - állapította meg. hozzáfűzte, hogy a területi érdekképviseleti és irányító szervezeteknek is nagyobb részt kellene vállalni a munkából. kérte, hogy a bérleti rendszer mellett a tárca vezetése és a szövetség gyorsítsa meg azoknak az ösztönző formáknak a kialakítását, amelyek a hagyományos keretek között dolgozó üzletekben is növelik a kereskedők önállóságát, s érdekeltségüket a forgalomban, a fogyasztók jó kiszolgálásában, a költségek alakulásában.

a tanácsoknak a jövőben mind nagyobb lesz a feladatuk, s a felelősségük is abban, hogy miként találják meg a lakosság ellátását legjobban szolgáló módszereket. célszerűnek látszik ezért a tanácsok kereskedelmet irányító és ellenőrző munkájának korszerűsítése, megerősítése - hangoztatta.

a kereskedelmi munka társadalmi megítéléséről szólva elmondotta: a bizottság jogosnak tartja azt - az érdekképviseleti szervezetek által is megfogalmazott - bírálatot, amely az ágazat dolgozóinak kereseti arányait, életkörülményeiket illeti. bizonyos mértékű jövedelemnövelés a vállalatok tudatosabb munkaerőgazdálkodásával is elérhető. ám ez átmeneti megoldás, nem helyettesítheti azt, hogy - amikor arra gazdasági lehetőségeink módot adnak - az illetékes szervek napirendre tűzzék a kérdést. ezzel összefügg az is, hogy a kereskedők viszont tegyenek meg mindent a vásárlási körülmények kulturáltabbá tételéért, hiszen ez is egyik összetevője az álló feladatok elvégzéséhez szükséges célkitűzéseinknek. az ágazat álló feladatok elvégzéséhez szükséges lesz a kereskedelmi árretek hozzáigazítására a magasabb kívánalmakhoz.

/folyt.köv./
16.25 rj

-49-

37

parlament

bkk.3./ megkezdődött.....28. folyt./-a

radnóti lászló / somogy m.10.vk./, a csurgói

napsugár ipari szövetkezet elnöke a kistelepülések ellátásával kapcsolatos gondokról beszélt. szólt az alacsony árú és a kisboltok rentábilis működésének összefüggéséről és ehhez kapcsolódóan javasolta: jónéhány árucsoport haszonkulcsának felülvizsgálatát. felvetette: a nem alapvető fogyasztási cikkek körében ismét lehetővé kellene tenni az úgynevezett „áreltérítések”, alkalmazását, amit különben az elmúlt év végéig az árképzési irányelvek megengedtek. az áreltérítések összegéből alapot képezhetnének a falusi boltok működési feltételeinek javításához is.

az idegenforgalommal kapcsolatban annak a meggyőződésének adott hangot, hogy azt célszerű következetesen, kiemelten fejleszteni. ehhez hazánk adottságai adottak, kedvezőek és még számottevő kihasználatlan tartalékaink is vannak. a balaton és környékének létesítményeit az üdülési szezon meghosszabbításával lehetne például gazdaságosabban kihasználni. egyéb módon is lehetne az idegenforgalmat fejleszteni, s itt szólt a képviselő a vendéglátóipari árpolitika szerepéről. ugyancsak lendítően hatna a környezet kulturált-ságának javítása.

a képviselő felhívta a figyelmet a határmenti árucserékben rejlő további lehetőségekre, majd a rendelkezésre álló deviza célszerűbb, gazdaságosabb felhasználására tett javaslatot. úgy ítélte meg, hogy sem az importtal foglalkozó külkereskedelmi vállalat, sem az üzletkötő nem eléggé érdekelt abban, hogy olcsóbban vásároljon. az érdekeltiség hiányát egyáltalán nem pótolja egy-egy adminisztratív jellegű, kétes értékű belső rendelkezés. nem tartható fenn ez az ellentmondás.

/folyt.köv./

16.20/a

- 50 -

parlament

bkk.3./ megkezdődött.....29. folyt./-a

barta lászló / szolnok megye, 2.vk./ a szolnok

megyei tanács elnöke szólt arról, hogy a megyében a kiegyensúlyozott lakossági ellátást - a megfelelő árualapok, készletek mellett - a bolti és vendéglátó üzlettér növekedése és korszerűsítése tette lehetővé. nagy alapterületű áruházak, szakboltok nyitnak. figyelmet érdemel, hogy az üzlettér bővülésének több mint fele a kisebb falvakban következett be, úgy, ahogyan azt a lakosság sürgette. a megyei vállalatok élnek a szerződéses üzemeltetésbe adás lehetőségével; annál is inkább, mert a településeknek mintegy 20 százalékában és a tavanyvidékeken kizárólag a - jobbra kisebb alapterületű - üzletek biztosítják az alapellátást. csaknem 200 üzlet már ilyen formában működik a megyében. a boltosok munkája kielégítő, és megfelel a várakozásnak. több helyen javult a vásárlás, és a felszolgálatás-kiszolgálás színvonala. figyelemztetett arra, hogy a vállalati kezelésű üzletek önállóságának növelésében és az érdekeltségi rendszer fejlesztésében célszerű mielőbb hasznosítani a szerződéses hálózatban szerzett tapasztalatokat. a továbbiakban az egész kereskedelmi hálózat igényeit és szükségleteit kell figyelembe venni - ide értve a szerződéses boltokat is - akkor, amikor a szakmai utánpótlást tervezik-oktatják, illetve a dolgozók képzéséről és továbbképzéséről gondoskodnak. a szerződéses üzletekben is megfelelő arányban kell alkalmazni képzett szakembereket, és ezekben sem csökkenhet az indokoltnál jobban a foglalkoztatottak száma. a megyei kereskedelem gondja még: a dolgozók mindössze két százalékának van csak felsőfoku végzettsége.

beszámolt a gyermekélelmezésben elért megyei sikerekről. az iskolai konyhák a legtöbb helyen szakkivállalatok kezelésébe kerültek. a szervezett étkeztetésben részt vevő gyerekeknek csaknem 90 százaléka, mintegy 56 ezer óvodás, általános iskolás, közép-és felsőfoku oktatási intézményi hallgató rendszeresen a vendéglátóipar szervezésében étkezik. az étkeztetés színvonala az átszervezés után sokat javult, a menük is jobban igazodnak az életkori sajátosságokhoz. az új étkezési forma egy eddig kevésbé ismert előnyére is felhívta a figyelmet, nevezetesen arra; amellyel, hogy az oktatók mentesülnek az étkeztetés szervezésének és az ellátás biztosításának olykor fáradságos, nehéz munkájától, gyakran új helyiségekhez is jutnak, amelyeket még - szükség esetén - oktatási célokra is felhasználhatnak.

/folyt.köv./
16.30/a

- 51 -

parlament

bkk. 3. /megkezdődött... 30. folyt./rj

mesterházi mária /vas megye 9. vk./ az egyesült gyógyszer-

és tápszergyár körmendi gyáregysége szakszervezeti bizottságának titkára beszámolt arról, hogy a megvalósított beruházások és üzleti-hálózati korszerűsítések nyomán a megyében is javultak a vásárlási körülmények. szombathelyen elkészült a borostyánkő-, valamint a gazda áruház, háromezer adagos konyhát építettek, ami lehetővé tette a diákélelmezés színvonalának javítását.

a megye egyik jellegzetessége, hogy a településeknek több mint a fele nem tanácsi székhelyű, ugynevezett társközség. az itt lakók ellátása is javult, ám az üzlethálózat e községek mintegy harmadában nagymértékben elhasználódott. az üzletek régi, sokszor magántulajdonban lévő épületekben vannak, korszerűsítésükre, átalakításukra a lehetőség korlátozott. annak ellenére, hogy a megyei tanács a kereskedelmi ágazat fejlesztési támogatásának jelentős részét erre a célra fordítja. újabb üzleteket kellene építeni, a hitelpolitikai irányelvekben meghatározott feltételek alapján azonban csak az a fejlesztés támogatható beruházási hitellel, amelynél a befektetett álló- és a tartós forgóeszköz-állományhoz viszonyított nyereség legalább 11 százalékos. ez a feltétel a kisközségi beruházásoknál nem teljesíthető, ami egyre inkább gondot okoz. a kistelepüléseken működő boltok üzemeltetése egyelőre nem gazdaságos. itt is szükség lenne a szerződéses üzemeltetési forma elterjesztésére. nincsen akadály annak, hogy a kistelepüléseken működő boltokat és vendéglátó egységeket egy-egy család részére szerződéses üzemeltetésre adják át.

a kereskedelmi ellátás színvonalának növelését segítette a határmenti árucseré. a kapcsolatok új formája lehet a határmenti termelési együttműködési szerződés és annak nyomán kialakuló közös tevékenység, amire már vannak jó példák. ilyen megállapodás alapján dolgozik együtt a körmendi asztalosipari szövetkezet és a jugoszláviai muraszombati szobota butorgyár. hasonlóan eredményes együttműködésre törekszenek a megye idegenforgalmában érdekelt vállalatok a külföldi cégekkel. a megyei elképzelések között szerepel a büki gyógyfürdő továbbfejlesztése és sárváron új gyógyidegenforgalmi bázisközpont létrehozása. a képviselő felvetette: jó lenne, ha idegenforgalmi fejlesztéseikhez a vállalatok pályázati úton is részesülhetnének támogatásban, kiegészítve így gyakran hiányos helyi anyagi forrásukat.

/folyt.köv./
16.50 rj

-52-

parlament

bkk.3./ megkezdődött.....31. folyt./-a

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bkk.1.sz. hírünkben közöltük juhár zoltán belkereskedelmi miniszter beszédét. az embargót az alábbi javításokkal feloldjuk:

az 1.folyt. 1. és 2. bekezdését visszavonjuk. helyette a szöveg helyesen:

a xii. pártkongresszus által kijelölt célkitűzést, az áruellátás színvonalának megőrzését - nehezebb külső és belső körülmények között - teljesítettük. a termelőkkel és a külkereskedelemmel közösen végzett munkánk eredményeként az ellátás - gazdaságpolitikai céljainkkal megegyezően - összességében kiegyensúlyozott volt, ezekben az években szélesedett a választék, és valamennyire javultak a vásárlási körülmények. az árukinálat lehetővé tette, hogy a lakosság pénzügyi helyzetét többségében igénye szerint költhesse el. a gyakorlatban érvényesül tehát a kormány ellátási felelőssége, amit a törvény 36.paragrafusában is kimond. az áruellátás jelenlegi színvonala megfelel gazdasági fejlettségünk színvonalának és az kiállja a nemzetközi összehasonlítás próbáját is.

alapvető élelmiszerekből...

az 1.folyt.3.bekezdésének 4.sorától a szöveg helyesen: ...feldolgozott, gyorsfagyasztott élelmiszerek, konzervek, bébiételek kínálata.

/a bekezdés további részét visszavonjuk!/
/

a 2.folyt.3.bekezdésének 4.sorától a szöveg helyesen: ...a vendéglátás fokozatosan visszahódítja vendégeit. még többet kell tenni azért, hogy a vendéglátás szolgáltatásait minden társadalmi réteg jobban igénybe vehesse.

/folyt.köv./
17.10/a

- 53 -

37

parlament

bkk. 3./ megkezdődött.....32. folyt./-a

a 2. folyt. 4. bekezdésének 5. sorától a szöveg helyesen:

...vannak olyanok, amelyek a termelők és a kereskedelem munkájának gyengéiből származnak és ezért kiküszöbölhetők. esetenként például nem jól mérjük fel a várható igényeket, vagy az ipar nem a szerződésben foglaltak szerint szállít.

a 3. folyt. 2. bekezdését visszavonjuk. az új szöveg helyesen: budapesten még mindig sok jogos kritika éri a kenyér minőségét, annak ellenére, hogy javításáért nem kevés történt az elmúlt években. bővült például a kenyér és a pékáruk választéka és a tervidőszakban valamelyest tovább javítja a helyzetet, hogy új sütőüzemek állnak munkába. tovább kell még bővíteni, korszerűsíteni a sütőipart. ugyanakkor nagyobb figyelmet kell fordítani a sütőüzemek technológiájára, a szállításra, az értékesítés körülményeire is. tapasztalatok bizonyítják, hogy a hazai búzafajtákból is lehet igazán jó kenyeret sütni.

tudjuk, hogy keveset javult....

a 3. folyt. 5. bekezdésének 4. sorától a szöveg helyesen: számolni kell viszont azzal, hogy a vevők mind igényesebbek, jobban megnézik, mire költik pénzüket. ezért is fontos...

a 4. folyt. 1. és 2. bekezdését visszavonjuk. helyette a szöveg helyesen:

többek között ezért is kell a kereskedelemnek aktív áralkútt folytatnia a termelőkkel és csak a minőséggel arányos árat szabad elfogadnia. a jövőben is el akarjuk kerülni az indokolatlan túl gyakori ármozgásokat, és helyeseljük a megalapozott ármérsékléseket.

idén és az elkövetkező években is meg akarjuk őrizni az élelmiszerellátás kialakult színvonalát, ami döntően meghatározza a közellátás megítélését. bővíteni kell az olcsó cikkek számát. fejlesztjük a munkahelyi és kereskedelmi vendéglátást. jobban kell igazodnunk a kereslethez, hiszen egy sor területen megvannak ennek a feltételei. de felelősen nem ígérhetjük, hogy egycsapásra megszűnnek a jelenlegi választéki és minőségi hiányosságok, és hogy újak - ilyen vagy amolyan okból - nem fognak keletkezni.

a kereskedelemnek hagyományos....

/folyt. köv./

17.15/a

37

- 54 -

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 33. folyt./rj

a 4. folyt. 3. bek. 9. sorától a szöveg helyesen: a jövőt illetően nem mondhatunk le a fogyasztási cikkek importjának növeléséről sem, mert ha aktívabban bekapcsolódunk a nemzetközi munkamegosztásba, ha dinamikusan növelni akarjuk az exportot, a gazdaságossági okokból egyes cikkek gyártását megszüntetjük, akkor pótlásukról, a választék bővítéséről ily módon kell gondoskodni. elemi érdekünk tehát a nemzetközi együttműködés erősítése és ezért is szorgalmazzuk a kgst-ben a közszükségleti cikkek gyártásszakosítását.

az 5. folyt. 1. és 2. bekezdését visszavonjuk. helyette a szöveg helyesen:

fejlesztjük - főként a szocialista országokkal - az állami és szövetkezeti választék határmenti és áruházak közötti cseréjét, a meglévőket új együttműködési formákkal gazdagítva. célunk, hogy a szocialista országokban gyártott, ott megjelenő korszerű termékeket hazánkban is meg lehessen vásárolni.

a feladatok sorában a miniszter utalt arra, hogy a kereskedelemnek még aktívabb szerepet kell vállalnia az energiaprogram végrehajtásában. el kell viszont ismerni, hogy a jelenlegi kínálat még nem tereli elég gyorsan a fogyasztást a kívánatos irányba. ezért bővíteni kell a...

/innen a 2. bekezdés többi része felhasználható!/
a 5. folyt. 4. bekezdésének utolsó mondata helyesen:

a magánkiskereskedelem hasznos munkája is egyre inkább hozzájárul a kínálat javításához, és tevékenysége jól kiegészíti a szocialista kereskedelmet.

a 6. folyt. 1. bek. 5. sorától a szöveg helyesen:

a vi. ötéves tervidőszakban megépül a marx téri, a kispesti, és a pesterzsébeti áruház, a váci utcai aranypók áruház, és folyik az ujjalotai bevásárlóközpont beruházásának előkészítése. valamennyire bővül a napcikkek értékesítő hálózat, de kapacitása elmarad a szükségéstől, bennük egyelőre nagy marad a zsufoltság. ezért a következő években...

/folyt. köv./
17.20 rj

-55-

37

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 34. folyt./rj

a 6. folyt. 3. bek. helyesen:

a lakosság joggal kifogásolja, hogy a kisüzletek száma csökken, egy részük - a munkaerőgondok miatt - ideiglenesen vagy tartósan zárva tart. a kisüzletek budapesten, a városokban és a falvakban egyaránt nélkülözhetetlenek. fontos feladatunk a kisteleplések áruezellátásának javítása is, ahol főként a napicikk-ellátást és a vásárlási körülményeket kell javítani.

a 6. folyt. 4. bek.-t visszavonjuk. helyette a szöveg helyesen:

figyelembevéve a szűkösebb beruházási lehetőségeket, a jövőben elsősorban a meglévő kereskedelmi hálózat korszerűsítésére, az intenzív módszerek alkalmazására - például az önkiszolgálásra, a minta utáni és előjegyzéses értékesítésre - törekszünk. fejleszteni kell az üzletek technikai felszereltségét, amely egyben megkönnyíti a kereskedelmi dolgozók munkáját. vannak még bőven kihasználatlan tartalékaink, például olyan kereskedelmi célokra alkalmas helyiségek, amelyekben kisebb átalakítással árusítani lehet. jó példa erre a skála expo és a díszkont típusu áruházak.

a 7. folyt. 2. bek. második mondata helyesen:

segíti, hogy a nemzetközi közvélemény reálisabban ítélje meg társadalmi rendszerünket, s hozzájárul hazánk nemzetközi tekintélyének erősödéséhez. a turizmus...

a 7. folyt. 3. bek. 3. sorában az adat helyesen:

- és 1,4 millió magyar állampolgár üdül...

a 8. folyt. 2. -3. és 4. bek. -t visszavonjuk. helyette a szöveg helyesen:

a kereskedelmi vállalatokat, a fogyasztási szövetkezeteket az eddiginél hatékonyabb munkára kívánjuk készíteni. ezt szolgálja az a több évre szóló tárcaközi munkaprogram, amely a vállalati önállóság és felelősség erősítésére, a verseny kibontakoztatására, új üzemeltetési formák bevezetésére, az áru útjának rövidítésére, a termelők és a kereskedelem piacérzékenységének fokozására, az irányítási és szervezeti rendszer korszerűsítésére irányul. ennek keretében támogatjuk, hogy a termelő vállalatok önállóan, vagy a kereskedelmi vállalatokkal együttműködve létesítsenek üzleteket, vállaljanak át kereskedelmi tevékenységet.

/folyt.köv./

17.30 rj

-56-

37

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 35. folyt./rj

ösztönözzük a kiskereskedelmet és a termelőket, hogy kölcsönös előnyök alapján lépjenek egymással közvetlen kapcsolatba, így közelebb kerülnek a fogyasztóhoz, javulhat piacismertük és alkalmazkodóképességük is. ez természetesen nem kérdőjelezi meg a hagyományos nagykereskedelem létét, mert korszerűbb szervezetben végzett munkájukra - figyelemmel például a kisebb vállalatok igényeire - a jövőben is szükség lesz. helyeseljük, ha a vállalatok rugalmasabban alakítják üzletkörüket, újabb kereskedelmi formákkal kiegészítik tevékenységüket. a kiszolgálás színvonalán sokat javíthat az üzletek vezetőinek nagyobb önállósága, érdekeltisége is.

a 10. folyt. 2. és 3. bekezdését visszavonjuk, helyettük a szöveg helyesen:

ezért a kereskedelmi dolgozók képzettségét, emberi magatartását, munkájuk minőségét tovább kell javítani. sokat segít ezen a szocialista munkaversenymozgalom. dolgozóink viszont jogosan igénylik, hogy jól végzett munkájukat társadalmilag és anyagilag jobban elismerjék.

az eltelt viszonylag rövid idő tapasztalatai bizonyítják, hogy a törvény jól szolgálta a fogyasztók érdekeit. megtisztelő kötelességünk, hogy a jövőben méginkább eleget tegyünk annak a bizalomnak, várakozásnak, amely közérdekű munkánk iránt megnyilvánul. kérem a

/folyt.köv./

17.40 rj

-57-

37

v p a r l a m e n t

bkk.3./ megkezdődött.....36.folyt./-a

havasí béla/borsod m.2.vk./, az mszmp borsod

megyei bizottságának titkára elmondta: a megye illetékes állami-és pártvezetői rendszeresen foglalkoznak a kereskedelemmel, számos aktív értekezlet, tanácsülés, párt-és tanács ülés napirendjén szerepeltek az ezzel kapcsolatos legfontosabb kérdések. e fórumokon megvitatták azt is, melyek az előrehaladást szolgáló legfontosabb tennivalók. a sokoldalú véleménycserére leginkább azért van szükség, mert az egy főre jutó vásárlás a megyében már hosszabb idő óta 10-15 százalékkal elmarad az országos átlagtól. a megye népességének területi elhelyezkedése, a sok apró falu, az eltartottak magas száma, az országrész gazdasági szerkezete, a foglalkoztatás, a jövedelmi viszonyok, a fogyasztói szokások - mind olyan tényezők, amelyek az országos átlagnak megfelelő ellátási színvonal elérését nehezítik.

az aprófalvas települések ellátásáról szólva a képviselő megállapította: ezek népességmegtartó képességének növelését az alapellátás színvonalának emelése is segítheti. e feladat megoldása nem könnyű, de lényeges. az ellátásról gondoskodó áfészek gondjáról a beszámoló is szólt, amikor megemlítette, hogy a zömében hatósági áras élelmiszereket és élvezeti cikkeket forgalomba hozó kereskedelemben meglehetősen alacsonyak a haszonkulcsok, alig biztosítják a minimális nyereséget. az ez az állapot továbbra is így marad, a kistelepülések alapellátása esetleg még nagyobb gondot jelenthet.

az ipar és kereskedelem közös munkájában döntő fontossága van az új kapcsolati formák keresésének, az új értékesítési módszerek elterjesztésének - mondotta ezután. kedvezőbb lehetne a helyzet, ha a nagykereskedelem a helyi ipari termelésből és az importból - esetenként lökészerűen - érkező árutömeget akár soronkívül tudná fogadni. ezt azonban nehezíti, hogy a nagykereskedelmi vállalatok raktárai kicsik, korszerűtlenek. a kiskereskedelem helyzetéről szólva elmondotta: az üzletek vezetői között még ritkán találni olyat, aki megye az áru után, és nemcsak azt árusítja, amit éppen kap. a megyében - akár csak az ország más pontján - még bőven akad lehetőség az áru utjának lerövidítésére, a közvetlen ipari beszerzés arányának növelésére, a márka-és mintaboltok szaporítására.

/folyt.köv./
17.25/a

- 58 -

37

p a r l a m e n t

bkk.3./ megkezdődött.....37.folyt./-a

a képviselő elmondotta, hogy az ár és minőség összhangját az elmúlt évben a megyében széleskörű vizsgálat keretében tekintették át. ez az ellenőrzés megállapította: mind a termelésben, mind a forgalmazásban akadnak hiányosságok. sajnálatos az a szemlélet, amely ezeket a hiányosságokat eltűri. változtatni kell ezen a magatartáson, mely elfogadja a sorozatos tévedéseket a vevő terhére, akár a számlázásnál, akár a mérésnél; amely eltűri a minőségileg hibás, de i. osztályú áron történő értékesítést; amely hibák esetén a termelő és a forgalmazó egymásra mutogatásához és a problémák takargatásához vezet.

dancsák lászlóné/ nógrád m. 5.vk./, a váci

kötöttárugyár pásztói gyáregységének termelésirányítója elismeréssel szólt a kereskedelmi ellátás javulásáról. a vállalatok a korábbinál bátrabban változtatnak módszereiken, a kereskedelemben egészséges folyamat megindulásának vagyunk tanúi; ideiglenes árusításra veszik igénybe a kulturházak és sportlétesítmények szabad helyiségeit, az ipari üzemekben értékesítési akciókat szerveznek. ezek már eddig is nagy érdeklődést és elismerést váltottak ki a lakosság körében, megerősítve a módszerek helyességét, igényelve a további változatos formákat. ám felhívta a figyelmet a fejlődés néhány ellentmondására is, például arra: választókerületében, a pásztói járásban, ahol a 27 községből 13-ban a lakosság száma nem éri el az ezer főt sem, a boltlánczat egy része korszerűtlen és elavult. az áruszállítások meglehetősen rendszertelenek; sokszor késve érkezik a tej, a kenyér, és előfordul, hogy a mindennapi aprócikket sem lehet kapni. kívánnivalót hagy a szervezethez, s a boltvezetők gyakran igénytelenek és részükről hiányzik a kockázatvállalás is. a kistelepülések lakosságának kifogásaira fel kell figyelni; a kereskedelmi ellátásban a hátrányos megkülönböztetést sérelmesnek tartják. nem tartotta elfogadhatónak, hogy a kistelepülések áruutánpótlását vállaló szervek nem időben és nem folyamatosan terítik az árut.

/folyt.köv./
17.35/a

-59-

37

parlament

bkk. 3./ megkezdődött.....38. folyt./-a

javitani kell a forgalmazásban érintett vállalatok anyagi érdekelttségét és - amint arra a belkereskedelmi tárca figyelmét felhívta - felül kell vizsgálni a kiskereskedelmi üzletek dolgozóinak bérezését is; újraszabályozásra van szükség.

a lakossági ellátás további javítására gyorsítani kell a szerződéssel üzemelő boltok átadását. ez azonban nem csupán adminisztrációs kérdés. a megyében a hálózatot kiszolgáló nagykereskedelmi háttér nem felel meg a követelményeknek; mindössze három nagykereskedelmi vállalatnak van lerakata, emiatt az árut budapestről, valamint az ország különböző részéről kell beszerezni. mindez növeli a költségeket, fokozza a kereskedelmi kockázatot és csökkenti a vállalkozó kedvet. a kiszolgáló háttér mielőbbi kiépítése, korszerűsítése meggyorsíthatná az új szervezeti formában üzemelő boltok hálózatának bővítését, s erre ösztönözni kell a témában érdekeltet.

viassának tartotta, hogy miközben a vidéki ipar-telepítésben érintett anyavállalatok a városokban szakboltokat, szaküzleteket nyitnak - ahol kedvező áron értékesítik termékeiket -, a vidéki telephelyeken csak az ott dolgozók juthatnak hozzá ezekhez az árucikkekhez, a település lakossága nem. pedig a helyi értékesítéssel az áru utját is rövidíthetnék.

/folyt.köv./

17.40/a

- 60 -

37

parlament

bkk. 3. /megkezdődött.. 39. folyt./rj

tausz jános /pest m. 22. vk./ nyugdíjas pest megyében és

szűkebb választói körzetében, a budai járásban szerzett tapasztalatait vázolta. elmondotta: a megye kereskedői jobban éltek a többszörös beszerzés lehetőségeivel, növelték a budapesti és a szomszédos megyei nagykereskedelmi vállalatoktól, az ipari és a mezőgazdasági üzemektől vásárlásaikat. a kereslet és a kínálat jobb összhangjának megteremtése érdekében erősödött a kereskedelmi verseny is és ez is hozzájárult a jobb ellátáshoz. ezzel szemben a megyében az egy lakosra jutó forgalom csupán 78 százaléka az országos átlagnak. ennek az oka, hogy a lakosság kereskedelmi szükségleteinek körülbelül egynegyed részét még mindig a megye területén kívül, elsősorban a fővárosban elégíti ki. a rendelkezésre álló anyagi eszközök felhasználásával, az érdekelt szervek összefogásával és jelentős társadalmi munkával számos településen - elsősorban az agglomerációban - létesítettek új üzleteket, árucikkek árúházakat. ennek eredményeként az élelmiszereket a lakosság túlnyomó többsége, már a lakóhelyén szerzi be, az iparcikkeket azonban jobbra a fővárosban és másutt.

új jelenség - mondotta a képviselő -, hogy a fővárosiak közül mind többen választják lakóhelyül az agglomerációs övezet településeit. mintegy százezer budapesti lakosnak van hétvégi telke a területen, növekszik a kiránduló és idegenforgalom. mindez már jelenleg is feszültségek forrása és fokozódó ellátási igényeket támaszt a kereskedelemmel szemben. az azonban nem kis gondokkal igyekszik megfelelni ennek. gond például, hogy az elmúlt években a megyében 2 százalékkal csökkent az állami kereskedelem alkalmazottainak száma. ennek egyik oka, hogy átlagbérük és átlagkeresetük mintegy 10 százalékkal kevesebb, mint a budapesti kereskedelmi dolgozóké, s az utánpótlást nehezíti az is, hogy amíg a néhány kilométerre levő fővárosi üzletekben két évi szolgálat után jelentős munkahelyi pótlékot fizethetnek a kereskedelmi vállalatok, addig ilyen lehetőség közvetlenül a főváros szomszédságában nincs.

/folyt.köv./

18.05 rj

37

-61-

v

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 40. folyt./rj

emellett a fővárosi vállalatok kedvezőbb szociális juttatásokat és jobb munkakörülményeket is tudnak biztosítani. foglalkozni kellene ezzel a problémával.

az ipar és a kereskedelem kapcsolatairól szólva egyebek között kifejtette, hogy a mezőgazdasági termékek, élelmiszerek árufedezeti feltételei kedvezőbbek, inkább szállítási gondok mutatkoznak időnként. a kereskedelmi vállalatok között az utóbbi időben élénk verseny bontakozott ki. a boltlánczat sokszínűvé vált. a kereslet és kínálat összhangja általában megvalósul, a forgalom lebonyolításához szükséges árut az ipar összességében előállítja. egyes cikkekben azonban hosszabb-rövidebb időre áru- illetve választékhány keletkezik. a kereskedelem és az ipar árukapcsolatára hatással van az ipar még mindig elégséges koncentrálttsága. több szakmában vagy cikkben az ipar monopolhelyzetben van. amíg a termelők piaca meghatározó, s amíg a vevő fut az áruért, s nem a termelő a rendelésért, addig a kereskedelmi vállalatok közötti verseny nem lehet eléggé hatékony. a fogyasztókkal közvetlen kapcsolatban álló kereskedelmi szervezetek felelősek azért, hogy a mainál jobban tanulmányozzák, következetesebben közvetítsék és érvényesítsék az iparhoz, a tényleges piaci, fogyasztói igényeket.

még mindig sok lejárt szavatosságú élelmiszer kerül ki a boltokba - mondta. a háztartási gépek egy részét azért kell újra cserélni, mert nincs alkatrész, vagy javítást vállaló szerviz. el kell érni, hogy csak olyan műszaki cikkek kerüljenek belföldi termelésből és importból forgalomba, amelyek alkatrész-utánpótlása és javítása az üzletekben és a szervizekben biztosított.

/folyt.köv./
18.10 rj

-62-

37

parlament

bkk. 3./ megkezdődött.....41. folyt./-a

szűcs gábor/hajdu-bihar m.13.vk./ az mszmp hajdu-

szoboszlói városi bizottságának első titkára a megye árueellátásának fejlődéséről s szólva elmondotta: az elmúlt években jelentősen bővült az élelmiszeripari cikkek választéka. így például a nádudvari vörös csillag tsz mellett ma már több állami gazdaság és termelőszövetkezet husüzemének termékei gazdagítják a kínálatot. jelentős szerepet játszanak az ellátásban a háztáji és kisegítő gazdaságok. a hajduszentoszói üzletek választékát például tavaly 160 vagon, kiskertekben termelt zöldség bővítette, így megnyugtató módon tudták kielégíteni a helybeliek és az odaérkező vendégek igényeit. a továbbiakban a termeltetési feltételek javításával, a felvásárlás körültekintőbb szervezésével, az áruk jobb tárolásával kívánják segíteni a termelési kedv fenntartását, erősítését.

a továbbiakban az építőanyagellátás gondjait tette szóvá, kitérve arra is: előfordul, hogy az építkezők anyagbeszerzési nehézségeit egyes kereskedők lelkiismeretlenül kihasználják. előfordul, hogy csak külön pénzért hajlandók „segíteni”, vagy a harmadosztályú árut is elsőosztályuként számolják el. a lakosság jogos kívánsága, hogy e területen is rend és fegyelem legyen, senki ne érezze magát kiszolgáltatottnak, amikor tüzelőjéért, vagy családi házához az építőanyagot akarja megvásárolni.

ezután a megye nagyértékű, közkedvelt gyógyhelyéről, idegenforgalmi központjáról, hajduszentoszóról szólt a képviselő, hangsúlyozva, hogy a gyorsan növekvő hazai és külföldi turizmus sajátos igényeket támaszt a kereskedelmi ellátás, a szálláslehetőségek fejlesztésében, a szolgáltatások bővítésében. az elmúlt években a megye sokat tett az idegenforgalomért, így például hozzáálltak a városi gyógyfürdő fejlesztéséhez, néhány év múlva újabb medencék, pihenőhelyek állnak a vendégek rendelkezésére.

/folyt.köv./
18.05/a

- 63 -

37

parlament

bkk.3./ megkezdődött.....42. folyt./-a

a lehetőségeket természetesen korlátozzák a rendelkezésre álló erőforrások, ezért - ha mód nyílik rá - támogatással is járuljanak hozzá e nagyjelentőségű üdülőkörzet fejlesztési céljainak megvalósításához, elsősorban a kulturált szálláshelyek számának gyarapításához. az idegenforgalommal kapcsolatban azt is szövegezte, hogy fordítsanak az eddigieknél nagyobb figyelmet az idegenvezetők kiválasztására, felkészítésére, hiszen a hozzáértés, a kulturált magatartás hiánya nemcsak a vendég jó hangulatát, hanem az országról alkotott képét is ronthatja.

tóth lászló/csongrád megye, 12.vk./, a szegvári

puskin termelőszövetkezet növénytermesztési főigazgatója is azt erősítette meg, hogy a törvény megvalósítása nyomán az elmúlt időszakban érezhetően javult az árullátás. ebben sok tekintetben a helyi, megyei kezdeményezések is segítettek. fokozódott a megyei árualapok feltárása, több nagykereskedelmi vállalat megkezdte a raktárról való önkiszolgáló értékesítést. a magánlakásépítési program segítségével a tűzép vállalat építőanyag-raktáráruházat nyitott szegeden. a vásárlók gyorsan megkedvelték a megyei vállalatok által nyitott új szakboltokat és szaküzleteket. kibontakozott a vállalatok és a szövetkezetek termeltetés-tervező tevékenysége is. a kereskedelem növelte a helyi iparnak adott megrendeléseket, s ennek nyomán számos korábbi hiánycikk ma már megvásárolható a boltokban, ilyen például az alumínium ételhordó, a füstcső, a kerékpár-villamosági alkatrészek stb.

a képviselő az ellátásban mutatkozó gondok közül kiemelte a hétfégi kenyér-árusítás zavarait. elismerte, hogy az ugynevezett elősütésre a szűkös kapacitás miatt szükség van, ám a sütőiparnak képessé kell válnia arra, hogy a kenyér frissességét, tartósságát és élvezhetőségét biztosító eljárások alkalmazásával és a sütés ütemezésének tökéletesítésével fokozatosan javítson a minőségen. az eldobott kenyér ugyanis túlságosan drága a fogyasztónak és a népgazdaságnak egyaránt. amíg a minőség javításának olcsóbban is mozgósítható tartalékait ki nem használják az üzemek - hangsúlyozta a képviselő -, addig nem lehet indokolni újabb és újabb beruházások létjogosultságát. a minőség javítása azonban összetett kérdés, összehangolt munkát kíván a belkereskedelem és az élelmezésügy részéről.

/folyt.köv./
18.'15/a

- 64 -

parlament

bkk.3./ megkezdődött.....43. folyt./-a

szólt arról, hogy a megye kereskedelmében jelentős szerepet tölt be a határmenti árucseré; öt év alatt több mint hatszorosára bővült a forgalom, amely az elmúlt évben különösen ugrásszerűen bővült. javasolta, hogy a kishatár-forgalom fellendítésére használják fel a szegedi ipari vásárt, amelyre máris 130 jugoszláv kiállító jelentkezett.

elismeréssel szólt a termelőszövetkezetek és a fegyasztási szövetkezetek kistermelést szervező tevékenységéről. a kistermelés még eredményesebb lehetne, ha az új igényekre is tekintettel lennének; legalább a kistermelés színvonalán kellene megoldani az egyre nagyobb számú és növekvő értékű mezőgazdasági kiscéplő alkatrészes és szervizellátását. szentes városban és környékén például - amely a megyei zöld-ségajtató kistermelés egyik központja - nincsen mezőgazdasági kiscéplőszerviz.

a képviselő - több képviselőtársához hasonlóan - felvetette, hogy a kistelepülések és a külterületek tanyai boltjainak szerződéses üzemeltetése iránt alig van érdeklődés. hiányzik a kellő anyagi érdekelttség. célszerűnek tartotta megvizsgálni azt a rendelkezést, amelynek alapján az 1500 lélekszám alatti kistelepülések nyiltárusítású üzleteinek fenntartása az értékesítési árbevétel meghatározott arányában állami dotációban részesül, ám ugyanez a szerződéses rendszerben működő boltokat nem illeti meg.

ezzel az országgyűlés nyári ülészakának első napja - amelyen apró Antal, Péter János és Cserevka Ferencné felváltva elnökölt - befejeződött. törvényhozó testületünk pénteken a belkereskedelmi miniszter beszámolója fölötti vitával folytatja munkáját.

x x x

/folyt.köv./
18.'25/a

- 65 -

parlament

bkk. 3./megkezdődött... 44. folyt./rj

az országgyűlés nyári ülészsaka első napjának eseményei dióhéjban

csütörtökön délelőtt 10 órakor a parlamentben megkezdődött az országgyűlés nyári ülészsaka. a tanácskozáson jelen volt a politikai, társadalmi és állami életünk számos vezetője, élükön kádár jánossal, az mszmp központi bizottságának első titkárával, lázár györggyel, a minisztertanács elnökével.

az ülészsakot apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg, majd a testület elfogadta az ülészsak tárgysorozatát.

a tanácskozás napirendje:

1./ a magyar népköztársaság 1981. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat;

2./ a belkereskedelmi miniszter beszámolója a belkereskedelem és az idegenforgalom helyzetéről;

3./ interpellációk.

ezután hetényi istván pénzügyminiszter tartotta meg expozéját.

horváth lajos /baranya m. 3. vk./, a baranya megyei tanács elnöke, a törvényjavaslat bizottsági előadója szólalt fel elsőként, majd utána következtek a vitában:

kovács andrásné /szabolcs-szatmár m. 7. vk./, a kender-juta-és polítextil vállalat nagyhalászi gyárának munkásnője;

seres györgy /hajdu m. 5. vk./, a hajdu-bihar megyei állami építőipari vállalat vezérigazgatója;

veress péter külkereskedelmi miniszter;

becsei lászlóné /borsod m. 12. vk./, a borsodnádasi lemezgyár hegesztője;

/folyt.köv./

18.30 rj

-66-

Bm

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 45. folyt./rj

az első napirend vitájában több képviselő nem kért szót;

hetényi istván élt a válaszadás jogával.

a határozathozatal következett: az országgyűlés a magyar népköztársaság 1981. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben az eredetileg beterjesztett összegekkel egyhangulag elfogadta.

ezután juhár zoltán belkereskedelmi miniszter számolt be a belkereskedelem és az idegenforgalom helyzetéről.

a beszámolót követően felszólalt:

hosszu lászló /szabolcs m. 5. vk./, az mszmp szabolcs-szatmár megyei bizottságának titkára;

radnóti lászló /somogy m. 10. vk./ a csurgói napsugár ipari szövetkezet elnöke;

barta lászló /szolnok m. 2. vk./, a szolnok megyei tanács elnöke;

mesterházi mária /vas m. 9. vk./ az egyesült gyógyszer- és tápszer-gyár körmendi gyáregysége szakszervezeti bizottságának titkára;

havasi béla /borsod m. 2. vk./, a borsod megyei pártbizottság titkára;

dancsák lászlóné /nógrád m. 5. vk./ a váci kötöttárugyár pásztói gyáregységének termelésirányítója;

/folyt.köv./

18.35 rj

-67-

Bm

parlament

bkk. 3. / megkezdődött... 46. folyt./rj

tausz jános / pest m. 22. vk./ nyugdíjas;

szücs gábor /hajdu m. 13. vk./ az mszmp hajduszoboszlói városi
bizottságának első titkára;

tóth lászló /csongrád m. 12. vk./, a szegvári puskin tsz növény-
termesztési főágazatvezetője.

ezzel az országgyűlés nyári ülészakának első napja - amelyen az elnöki tisztet felváltva töltötte be apró Antal, Péter János, Cservenka Ferencné - befejeződött.

pénteken a belkereskedelmi miniszter beszámolója feletti vitával folytatódik az ülészak.

x x x

az országgyűlés első napjáról tudósítottak:
Andai György, Császár Tibor, Jászonyi Ferenc, Kárpáti Miklós,
Pichler Ferenc.

x x x

/folyt.köv./

18.35 rj

-68-

gjn

parlament

bkk. 3./ megkezdődött... 47. folyt./-a

javítások a bkk. 3-as hírünkre:

a 27. folyt. 4. bek. alulról 3-4. sorában:

az ágazat előtt álló feladatok...

a 30. folyt. 3. bek. 6. sorában a szöveg:

szobota butorgyár. fejlődésben van az áruházi csere az osztrák cégekkel. hasonlóan eredményes...

a 33. folyt. 1. bek. 4.-5. sorában a szöveg:

... munkamegosztásba, ha dinamikusan növelni akarjuk az exportot, ha gazdaságossági...

a 36. folyt. 2. bek. alulról 3. sorában a szöveg:

...nyereséget. ha ez az állapot...

a 36. folyt. 3. bek. alulról 4. sorában:

a megyében - akárcsak az országban másutt is -

a 39. folyt. 2. bek. 8. sorában:

...2 százalékkal csökkent az állami...

a 41. folyt. 2. bek. utolsó előtti sorában:
...amikor tüzelőjét, vagy családi...

a 42. folyt. 1. bek. 2. sorában:

...ezért - ha mód nyílik rá - központi támogatással....

a 45. folyt. 1. bek. 1. sorában:

az első napirendi pont vitájában....

/mti/

19.00/a

- 69 -

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

00.0081X

Belföldi hírek

budapest, 1982. június 18. bel. p é n t e k

sb0001 4 160 mtib1001

befejeződött a tanítás

1982. június 18. - pénteken befejeződött a tanítás: az általános iskolák tanulói, a középiskolák i-iii., az egészségügyi szakiskolák, a gép- és gyorsíró iskolák i-ii. osztályos diákjai számára megkezdődött a nyári vakáció. az általános- és középiskolák egy részében már korábban lezárult a tanév, másutt azonban - főként azokban az intézményekben, amelyek már kísérletképpen heti ötnapos munkarendben dolgoztak - csak a következő napokban tartják meg a tanévzáró ünnepségeket. ekkor kapják meg a tanulók az évvégi bizonyítványt is.

idén is országszerte várják a kisdíákokat a nyári napközis és uttörőtáborok. a szakközépiskolák és szakmunkásképző intézetek tanulói a következő hetekben nyári termelési gyakorlaton vesznek részt, elsősorban üzemekben, vállalatoknál. a végzős középiskolások szóbeli érettségi vizsgái még tartanak, június 22-én fejeződnek be. a szakközépiskolák nagy részében idén már az új vizsgaszabályzat szerint adnak számot felkészültségükről a diákok, így ők érettségi-képesítő bizonyítványt szereznek. a szakmunkásképző iskolák végzős tanulói is ezekben a napokban vesznek részt az utolsó erőpróbán: június 16-tól július közepéig rendezik a szakmunkásvizsgákat. /mti/

-ár/pá/sa kz

00.10 180682 1249

--